

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA
NADZOR BANAKA

Nadzorni priručnik

BANKENTOEZICHT

siječanj 2024.

BANKTILSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sadržaj

Uporaba Nadzornog priručnika	3
Uvod	3
1. Djelovanje jedinstvenog nadzornog mehanizma	5
1.1. Organizacija SSM-a	5
1.2. Operativni ustroj SSM-a	7
1.3. Odlučivanje u SSM-u	14
1.4. Suradnja s drugim institucijama i tijelima	29
2. Nadzorni ciklus	42
2.1. Nadzorni prioriteti i strateško planiranje	43
2.2. Utvrđivanje politika i metodologija, osnivanje stručnih skupina, organiziranje horizontalnih aktivnosti i nadzornih operacija	45
2.3. Svakodnevni nadzor	46
2.4. Unaprjeđenje nadzora banaka: određivanje nadzornih prioriteta i druga linija obrane	47
3. Nadzor svih nadziranih subjekata	49
3.1. Zahtjevi koji se odnose na odobrenja za rad, predložena stjecanja kvalificiranih udjela i sustav jedinstvene putovnice	49
3.2. Procjena značajnosti institucija	60
3.3. Odobrenje matičnog (mješovitog) financijskog holdinga	62
3.4. Prikupljanje nadzornih podataka	64
4. Nadzor značajnih institucija	71
4.1. Operativno planiranje	71
4.2. Analize rizika za potrebe utvrđivanja i procjene ključnih rizika i ranjivosti	72
4.3. Procjena prikladnosti članova upravljačkih tijela (procjena sposobnosti i primjerenosti)	75
4.4. Provedba kontinuiranog nadzora	80
4.5. Postupak nadzorne provjere i ocjene	83

4.6.	Kontinuirano praćenje internih modela	92
4.7.	Provedba nadzora na licu mjesta	94
4.8.	Ocjenjivanje obavijesti, <i>ad hoc</i> i ostalih zahtjeva	94
4.9.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima	100
4.10.	Nadzorne mjere, provedbene mjere i sankcije	104
4.11.	Procjena prihvatljivosti institucionalnih sustava zaštite i njihovo praćenje	110
5.	Nadzor manje značajnih institucija	112
5.1.	Aktivnosti nadgledanja nadzora	112
Okvir 1.	Okvir za klasifikaciju manje značajnih institucija	114
Okvir 2.	Upute o zahtjevima za obavješćivanje za nacionalna nadležna tijela	115

Uporaba Nadzornog priručnika

U Nadzornom priručniku opisuje se organizacijski ustroj jedinstvenog nadzornog mehanizma (engl. *Single Supervisory Mechanism*, SSM) i određuju se metodologije, procesi i postupci koji se primjenjuju u nadzoru banaka u europodručju. Objašnjava se i kako SSM surađuje s ostalim tijelima u širem institucijskom okviru.

Na početku se opisuje organizacija i obavljanje nadzornih zadaća SSM-a, nakon čega slijedi podroban opis provedbe nadzora u praksi.

Priručnik nije pravno obvezujući dokument, njime se ne uspostavljaju novi regulatorni zahtjevi i on ni na koji način ne može zamijeniti pravne zahtjeve propisane mjerodavnim pravom koje se primjenjuje u EU-u. Njime se određuje pristup koji SSM slijedi u provođenju nadzornih zadaća. SSM je ovlašten odstupati od opće politike uspostavljene u Priručniku ako za to u konkretnom slučaju postoji opravdanje i dostatni argumenti. Odluka o odstupanju od politike mora biti usklađena i s općim načelima prava EU-a, i to osobito s načelima jednakog postupanja, proporcionalnosti i opravdanih očekivanja nadziranih subjekata. To je u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije prema kojoj se interne upute, kao što je ovaj priručnik, smatraju pravilima postupanja od kojih institucije EU-a mogu odstupati u opravdanim slučajevima. Na primjer, u točki 209. presude Suda Europske unije u spojenim predmetima C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P od 28. lipnja 2005.¹ utvrđeno je sljedeće: „Sud je u presudi o unutarnjim mjerama koje je donijela uprava već presudio da, iako se te mjere ne mogu smatrati propisima kojih se uprava uvijek dužna pridržavati, njima se određuju pravila postupanja od kojih uprava u pojedinačnim slučajevima ne smije odstupiti bez navođenja razloga koji su u skladu s načelom jednakog postupanja. Takve su mjere stoga opći akt na čiju se nezakonitost dužnosnici i drugi zaposlenici na koje se te mjere odnose mogu pozvati u tužbi protiv pojedinačnih odluka donesenih na temelju tih mjera.”

Europska središnja banka (ESB) objavila je prvu inačicu Nadzornog priručnika u ožujku 2018. Bio je sastavljen uz pomoć nacionalnih nadležnih tijela, u sklopu ESB-ove politike transparentnosti. Ova revidirana inačica Nadzornog priručnika, objavljena u siječnju 2024., sadržava najnovije informacije o europskom nadzoru banaka uzimajući u obzir, među ostalim, reorganizaciju nadzora banaka ESB-a provedenu u 2020. Revidirani priručnik zamjenjuje Vodič o nadzoru banaka iz 2014.

Uvod

Europska bankovna unija temelji se na trima stupovima: 1) SSM-u, koji je odgovoran za nadzor kreditnih institucija i bankarskog sektora; 2) jedinstvenom sanacijskom mehanizmu, koji obuhvaća Jedinstveni sanacijski odbor i Jedinstveni fond za sanaciju neodrživih kreditnih institucija; i 3) europskom sustavu osiguranja depozita,

¹ *Dansk Rørindustri protiv Komisije*, C-189/02 P (spojeni predmeti C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-206/02 P, C-207/02 P, C-208/02 P, C-213/02 P), ECLI:EU:C:2005:408

koji se u trenutku pisanja ovog priručnika još razvija. Ta tri stupa podupiru jedinstvena pravila, koja se primjenjuju na sve države EU-a.

Cilj je europskog nadzora banaka pridonijeti sigurnosti i pouzdanosti kreditnih institucija te stabilnosti financijskog sustava dosljednom primjenom visokih nadzornih standarda na sve banke u europodručju.

Konačnu odgovornost snosi ESB, koji obavlja nadzorne zadaće u sklopu SSM-a, sastavljenog od ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela. Takva struktura omogućuje snažan i dosljedan nadzor svih nadziranih subjekata u cijelom europodručju i istodobno se učinkovito koristi lokalnim i specifičnim znanjem nacionalnih nadzornih tijela.

Na temelju zadaća koje je europski zakonodavac povjerio ESB-u nadzorna tijela oblikovala su izjavu o glavnoj zadaći europskog nadzora banaka i odredila njegova nadzorna načela.

Nadzorna tijela u sklopu SSM-a u radu bi se cijelo vrijeme trebala voditi [izjavom o glavnoj zadaći SSM-a](#), [strateškim namjerama SSM-a](#) i [organizacijskim načelima za SSM](#).

1. Djelovanje jedinstvenog nadzornog mehanizma

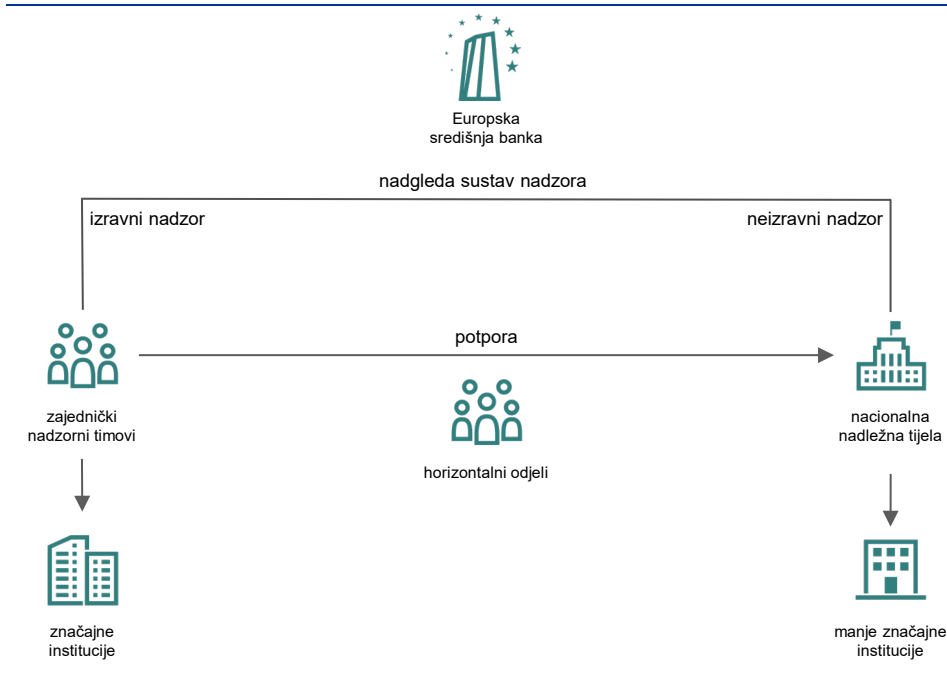
1.1. Organizacija SSM-a

1.1.1. Raspodjela zadaća između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela

članci 6., 14. i 15. Uredbe o SSM-u

ESB je u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima odgovoran za nadzor banaka u državama članicama sudionicama. Kako bi nadzor bio učinkovit, odgovarajuće nadzorne uloge i dužnosti ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela dodjeljuju se na temelju značajnosti nadziranih subjekata. Na sve subjekte koji se nadziru u sklopu SSM-a primjenjuje se zajednički nadzorni pristup.

Slika 1.
Raspodjela zadaća u sklopu SSM-a

U sklopu SSM-a ESB uz pomoć nacionalnih nadležnih tijela izravno nadzire sve institucije koje su svrstane među značajne institucije. Nacionalna nadležna tijela provode izravni nadzor manje značajnih institucija a nadgleda ih ESB. Pod određenim uvjetima ESB također može preuzeti izravni nadzor manje značajnih institucija. [Popis značajnih i manje značajnih institucija](#) objavljuje se na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka i redovito se posuđuje.

SSM je uključen i u nadzor prekograničnih institucija i grupa u svojstvu matičnog nadzornog tijela ili u svojstvu nadzornog tijela domaćina u kolegijima nadzornih tijela.

Također sudjeluje u dodatnom nadzoru financijskih konglomerata u svojstvu nadzornog tijela za bankarstvo.

Nadzorne odluke u sklopu SSM-a priprema Nadzorni odbor, koji se sastoji od predstavnika ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela, a donosi ih Upravno vijeće u postupku neisticanja prigovora koji je opisan u ovom priručniku (vidjeti odjeljak 1.3.1.).

1.1.2. Odgovornost

[članci 20. i 21. Uredbe o SSM-u](#)

[Odluka ESB-a o javnom pristupu dokumentima ESB-a \(ESB/2004/3\)](#)

[Odluka ESB-a o javnom pristupu dokumentima ESB-a u posjedu nacionalnih nadležnih tijela \(ESB/2015/16\)](#)

[Smjernica o utvrđivanju načela etičkog okvira jedinstvenog nadzornog mehanizma \(ESB/2021/50\) \(preinaka\)](#)

[Kodeks ponašanja za visoke dužnosnike ESB-a](#)

Odgovornost je ključna za transparentnost, legitimnost i neovisnost nadzornih odluka. ESB je odgovoran za način na koji obavlja svoje nadzorne zadaće. Odluke koje izravno utječu na pojedinačne institucije mogu podlijegati postupku internog preispitivanja pred [Administrativnim odborom za preispitivanja](#). Protiv njih može se pokrenuti postupak pred [Sudom Europske unije](#). Protiv odluka nacionalnih nadležnih tijela koje se odnose na manje značajne institucije može se, s druge strane, pokrenuti postupak pred nacionalnim sudovima. ESB je odgovoran i [Europskom parlamentu](#), kao tijelu koje predstavlja građane EU-a, te [Vijeću Europske unije](#). Osim toga, ESB ima posebne obveze prema nacionalnim parlamentima u vezi s odgovornošću za svoje nadzorne aktivnosti. Postoji nekoliko glavnih kanala političke odgovornosti ESB-a:

1. Predsjednik Nadzornog odbora sudjeluje u redovitim saslušanjima i *ad hoc* razmjenama mišljenja u Europskom parlamentu i Euroskupini. I nacionalni parlamenti mogu pozvati predsjednika ili nekog drugog člana Nadzornog odbora te predstavnika odgovarajućeg nacionalnog nadležnog tijela da sudjeluju u razmjeni mišljenja.
2. Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku Europskog parlamenta ESB dostavlja zapisnike sa svih sastanaka Nadzornog odbora, koji sadržavaju sveobuhvatne i smislene bilješke o raspravama Nadzornog odbora i popis njegovih odluka s objašnjenjima.
3. Zastupnici u Europskom parlamentu i članovi Euroskupine mogu predsjedniku Nadzornog odbora uputiti pisana pitanja. Odgovori se objavljuju na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka. Nacionalni parlamenti također mogu zatražiti od ESB-a da odgovori na njihove komentare ili pitanja.
4. Javno dostupno [godišnje izvješće](#) o načinu provedbe svojih nadzornih zadaća ESB dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću Europske unije, Euroskupini, Europskoj komisiji i nacionalnim parlamentima država članica sudionica.

Okvir odgovornosti ESB-a detaljnije je opisan u Uredbi o SSM-u, [Međuinstitucionalnom sporazumu](#) između Europskog parlamenta i ESB-a te [Memorandumu o razumijevanju](#) između Vijeća EU-a i ESB-a. Tim je dokumentima 2019. pridodan [Memorandum o razumijevanju](#) između Europskog revizorskog suda i ESB-a.

Osim toga, Europska komisija svake tri godine objavljuje [izvješće o provedbi Uredbe o SSM-u](#), u kojem se osobito prate njezine moguće posljedice za nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Europski revizorski sud ovlašten je za ispitivanje operativne učinkovitosti upravljanja ESB-om (vidjeti odjeljak 1.4.7.) a Međunarodni monetarni fond (MMF) obavlja redovite provjere u sklopu Programa procjene financijskog sektora (vidjeti odjeljak 1.4.8.).

Članovi Nadzornog odbora svake godine dostavljaju [izjavu o interesima](#). Ta izjava uključuje informacije o njihovoj prethodnoj profesionalnoj djelatnosti, privatnim aktivnostima, službenim zaduženjima i financijskim interesima te informacije o svim plaćenim profesionalnim djelatnostima bračnog druga ili partnera koje bi mogle izazvati sumnju u postojanje sukoba interesa.

1.2. Operativni ustroj SSM-a

1.2.1. Organizacija nadzora banaka ESB-a

Načelo odvajanja

[članak 25. Uredbe o SSM-u](#)

[Odluka ESB-a o provedbi odvajanja funkcija monetarne politike od nadzornih funkcija Europske središnje banke \(ESB/2014/39\)](#)

Kao odgovor na financijsku krizu Vijeće Europske unije i Europski parlament povjerili su ESB-u nadzorne zadaće, koje je preuzeo povrh obavljanja funkcije monetarne politike. U svrhu sprječavanja sukoba interesa između zadaća monetarne politike i nadzornih zadaća ESB se brine za njihovo odvajanje kako bi se svaka funkcija obavljala u skladu s odgovarajućim ciljevima.

ESB ima neovisan [Nadzorni odbor](#), koji predlaže nacрте nadzornih odluka [Upravnom vijeću](#). Upravno vijeće može donijeti predložene odluke ili iznijeti prigovor na njih, ali ih u pravilu ne može preinačivati. Nadalje, rasprave Upravnog vijeća o pitanjima nadzora strogo su odvojene od rasprava o drugim funkcijama ESB-a, sa zasebnim dnevnim redom i sastancima.

Načelo odvajanja obuhvaća i pravila o razmjeni informacija između tih dviju funkcija ESB-a. Za protok nekih povjerljivih informacija od jedne do druge funkcije potrebno je odobrenje [Izvršnog odbora](#). Povjerljivi neobrađeni podatci mogu se razmjenjivati na zahtjev i na temelju načela nužnosti pristupa. Dvije ESB-ove funkcije smiju jedna drugoj otkrivati povjerljive informacije koje sadržavaju procjene ili preporuke o politikama isključivo na zahtjev i na temelju načela nužnosti pristupa.

Odvajanje osoblja zajamčeno je raspodjelom različitih elemenata nadzora banaka na šest glavnih uprava i jednu upravu, koje su funkcionalno odgovorne predsjedniku i potpredsjedniku Nadzornog odbora.

Organizacijski ustroj nadzora banaka ESB-a

Šest glavnih uprava i jedna uprava obavljaju nadzorne zadaće povjerene ESB-u u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima.

- Glavna uprava Sistemski važne i međunarodne banke, glavna uprava Univerzalne i diversificirane institucije i glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije odgovorne su za izravni svakodnevni nadzor značajnih institucija. Glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije osim toga nadgleda izravni nadzor manje značajnih institucija koji provode nacionalna nadležna tijela.
- Glavna uprava Horizontalni nadzor obavlja horizontalne zadaće koje se odnose na sve kreditne institucije koje se nadziru u sklopu SSM-a. Ona podupire zajedničke nadzorne timove tako što im pruža stručna znanja o kreditnom riziku, tržištima kapitala, nefinancijskim rizicima, poslovnim modelima, planiranju kapitala i upravljanju krizama, testiranju otpornosti na stres, nadzornoj politici i nadzornim metodologijama.
- Glavna uprava Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela vodi aktivnosti na licu mjesta i sudjeluje u njima, određuje i omogućuje planiranje i provedbu programa nadzora na licu mjesta te posuđuje sveobuhvatne metodologije nadzora na licu mjesta.
- Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u podupire procese odlučivanja, ocjenjuje nove dioničare u bankama i zahtjeve za izdavanje novih odobrenja za rad banaka, provodi procjene sposobnosti i primjerenosti te neovisno istražuje navodne povrede bonitetnih propisa. Osim toga, potiče digitalizaciju SSM-a, uključujući uporabu tehnologije u nadzoru, predvodi inovacije te olakšava upravljanje znanjem i stručno usavršavanje u sklopu SSM-a.
- Uprava Nadzorna strategija i rizik utvrđuje ESB-ovu strategiju nadzora banaka određivanjem nadzornih prioriteta i okvira za sklonost preuzimanju rizika te podupire raspodjelu sredstava za te prioritete.

Zajedničke službe

Osim šest glavnih uprava i jedne uprave zaduženih za nadzor banaka potporu nadzornoj funkciji pružaju zajedničke službe ESB-a, koje podupiru i funkciju monetarne politike.

One obuhvaćaju sljedeća područja: ljudski potencijali, informacijski sustavi, odnosi s javnošću, proračun i organizacija, poslovni prostori, unutarnja revizija, pravni poslovi i statistika. Te službe omogućuju ESB-u iskorištavanje operativne sinergije poštujući pritom potrebno odvajanje monetarne politike i nadzora banaka. Glavna uprava Statistika, na primjer, na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka redovito objavljuje [sveobuhvatan skup statističkih podataka o nadzoru banaka](#). Taj skup

podataka, koji se tromjesečno posuvremenjuje, sadržava informacije o bankama svrstanima među značajne i manje značajne institucije, na primjer o sastavu bilance, profitabilnosti, adekvatnosti kapitala, financiranju zaduživanjem, financiranju i likvidnosti banaka te o kvaliteti njihove imovine.

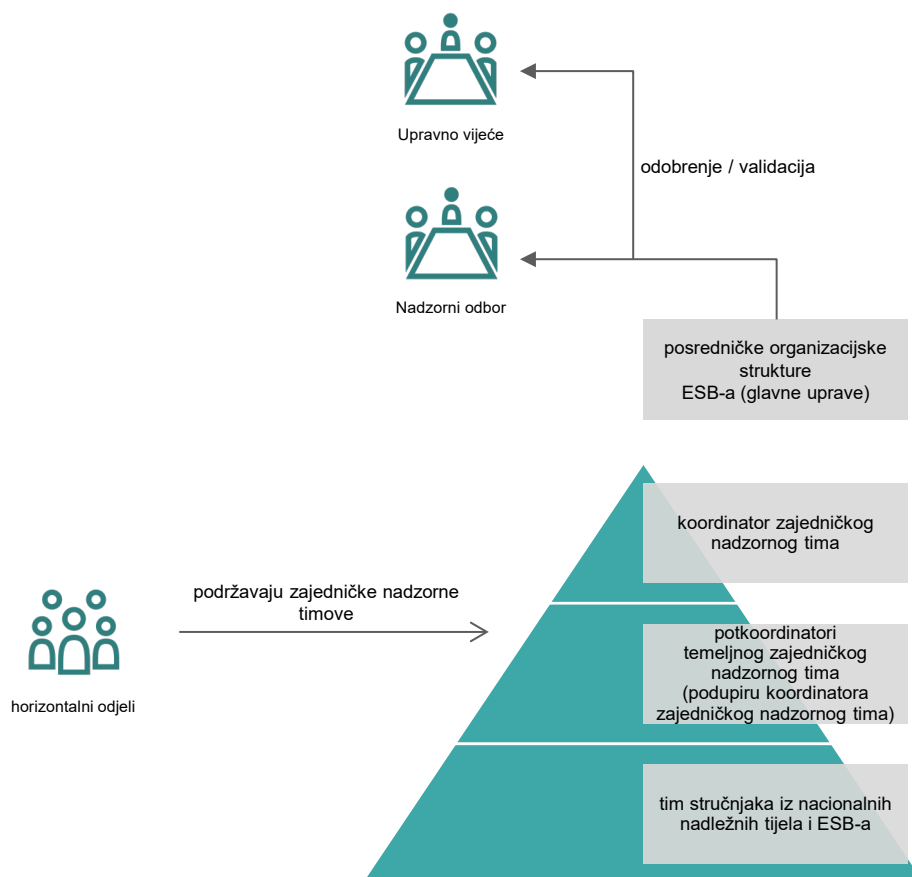
1.2.2. Zajednički nadzorni timovi

članci 3., 4., 5. i 6. Okvirne uredbe o SSM-u

Svakodnevni nadzor značajnih institucija provode zajednički nadzorni timovi koji djeluju u sklopu glavnih uprava. Sistemski važne i međunarodne banke, Univerzalne i diversificirane institucije te Specijalizirane institucije i manje značajne institucije. Kao što je prikazano na Slici 2., zajednički nadzorni timovi sastavljeni su od zaposlenika ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela država u kojima je poslovni nastan značajnih institucija uključujući njihova bankovna društva kćeri ili značajne prekogranične podružnice. Zajednički nadzorni tim osniva se za svaku značajnu instituciju na najvišoj razini konsolidacije. Veličina, opći sastav i organizacija zajedničkog nadzornog tima ovise o vrsti, složenosti, opsegu, poslovnom modelu i profilu rizičnosti nadziranog subjekta.

Slika 2.

Rad zajedničkih nadzornih timova

Zajednički nadzorni tim odgovoran je za sastavljanje i organizaciju programa nadzornog ispitivanja i za kontinuiranu provedbu nadzornih aktivnosti na konsolidiranoj, potkonsolidiranoj i pojedinačnoj razini. Njegove zadaće obuhvaćaju procjene profila rizičnosti, poslovnog modela i strategije, sustava upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola institucije te unutarnjeg upravljanja institucijom. Provođenje postupka nadzorne provjere i ocjene (engl. *supervisory review and evaluation process*, SREP) i vođenje redovitog dijaloga s nadziranim subjektom bitni su elementi rada zajedničkog nadzornog tima. Članovi zajedničkog nadzornog tima mogu sudjelovati i u nadzorima na licu mjesta i provjerama internih modela.

Za pojedine zadaće koje su usmjerene na određenu temu ili zahtijevaju posebna stručna znanja zajednički nadzorni tim može zatražiti dodatnu potporu horizontalnih odjela ESB-a. Osim toga, horizontalne funkcije pružaju zajedničkim nadzornim timovima informacije i pripremaju postupke s ciljem postizanja ujednačenog shvaćanja i usklađenog pristupa.

Koordinatori zajedničkih nadzornih timova i lokalni koordinatori iz nacionalnih nadležnih tijela

Svaki zajednički nadzorni tim predvodi koordinator iz ESB-a. Lokalni koordinatori iz nacionalnih nadležnih tijela pružaju potporu koordinatorima zajedničkih nadzornih timova u svakodnevnom nadzoru značajnih institucija uzimajući u obzir i mišljenje odgovarajućeg nacionalnog nadležnog tijela. Na primjer, pomažu u pripremanju i reviziji programa nadzornog ispitivanja.

Koordinatori zajedničkih nadzornih timova imenuju se na razdoblje od tri do pet godina. Koordinator i članovi zajedničkih nadzornih timova redovito se rotiraju, no ne mogu se istodobno rotirati svi članovi zajedničkih nadzornih timova.

Temeljni zajednički nadzorni tim

Zajednički nadzorni timovi za banke koje su znatno prisutne i posluju u više od jedne države članice sudionice tvore temeljni zajednički nadzorni tim. Taj se tim, na čijem je čelu koordinator zajedničkog nadzornog tima, sastoji od lokalnih koordinatora iz odgovarajućih nacionalnih nadzornih tijela, ovisno o značajnosti lokalnog društva kćeri ili podružnice. Temeljni zajednički nadzorni tim odgovoran je za organizaciju raspoređivanja zadaća među članovima zajedničkog nadzornog tima, pripremu i reviziju programa nadzornog ispitivanja, praćenje njegove provedbe i preispitivanje procjene.

1.2.3. Organizacija funkcije nadgledanja nadzora

članci 4., 6., 12. i 31. Uredbe o SSM-u

članci 43., 62., 67., 70., 96., 97., 98., 99. i 100. Okvirne uredbe o SSM-u

Za izravni nadzor manje značajnih institucija odgovorna su nacionalna nadležna tijela. Ona planiraju i provode aktivnosti kontinuiranog nadzora služeći se vlastitim sredstvima i postupcima. Osim toga, provode nadzor na područjima koja nisu obuhvaćena Uredbom o SSM-u.

ESB je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a i visoku kvalitetu nadzornih metodologija koje primjenjuju nacionalna nadležna tijela. S obzirom na to, glavnoj upravi ESB-a Specijalizirane institucije i manje značajne institucije povjerena je dužnost nadgledanja kako bi se postigla dosljednost nadzora na temelju primjene visokih standarda nadzora. Ta glavna uprava ostvaruje te ciljeve poticanjem provedbe dobre nadzorne prakse u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima. Glavna uprava Horizontalni nadzor posuvremenjuje nadzorne metodologije, standarde i prakse za manje značajne institucije.

U obavljanju zadaća nadgledanja nadzora ESB blisko surađuje s nacionalnim nadležnim tijelima. Suradnja između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela ključna je za stvaranje zajedničke kulture nadzora u cijelom SSM-u i za dosljedno funkcioniranje sustava. ESB provodi nadgledanje nadzora tako što objavljuje zajedničke nadzorne standarde za nadzor manje značajnih institucija koji provode nacionalna nadležna tijela te prikuplja i obrađuje informacije dobivene od nacionalnih nadležnih tijela i obavlja tematske provjere. Te informacije omogućuju pregled nadzorne prakse i odluka nacionalnih nadležnih tijela te određenih manje značajnih institucija i njihovih sektora.

S tim u vezi ESB-ova funkcija nadgledanja nadzora obuhvaća nadzor manje značajnih institucija koji provode nacionalna nadležna tijela kako bi se utvrdilo koje su institucije osjetljive i postigla dosljedna primjena visokih standarda nadzora u cijelom SSM-u. Za funkciju nadgledanja nadzora ESB primjenjuje pristup koji se temelji na načelu proporcionalnosti i usmjeren je na rizike. Stoga se izvještajni zahtjevi i aktivnosti nadgledanja nadzora koje provodi glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije mogu po potrebi povećati za visokorizične institucije i institucije s velikim utjecajem (peto poglavlje). U skladu s tim ESB provođenjem aktivnosti nadgledanja kriza sudjeluje u upravljanju krizama u manje značajnim institucijama.

Osoblje ESB-a povremeno pruža stručna znanja i potporu nacionalnim nadležnim tijelima, na primjer sudjelovanjem u nadzorima na licu mjesta. Radi poticanja zajedničke kulture nadzora ESB potiče i razmjene zaposlenika među nacionalnim nadležnim tijelima.

1.2.4. Horizontalne funkcije

Horizontalni odjeli glavnih uprava Horizontalni nadzor, Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela i Upravljanje i operativni postupci u SSM-u te uprave Nadzorna strategija i rizik podupiru nadzor i značajnih i manje značajnih institucija. Horizontalni odjeli blisko surađuju sa zajedničkim nadzornim timovima, na primjer

utvrđivanjem i provedbom zajedničkih metodologija i standarda te pružanjem potpore za metodološka pitanja. Oni pridonose ujednačenom shvaćanju i usklađenom pristupu, provode specijalizirane zadaće i analize te pružaju stručnu potporu zajedničkim nadzornim timovima i nacionalnim nadležnim tijelima.

1.2.5. Komunikacija u sklopu SSM-a

Kako je već opisano, SSM se oslanja na blisku suradnju između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela. Njegovo pravilno funkcioniranje i ostvarenje nadzornih rezultata visoke kvalitete omogućuju nesmetana suradnja i stalna razmjena informacija i znanja između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela te unutar ESB-a. Tomu pridonose zajednički IT alati i alati za učenje, uključujući SSMnet, zajedničku platformu koja se u cijelom SSM-u rabi za pristup informacijama, te povećana prava pristupa (uz odgovarajuće zaštitne mjere) za nadzorne dokumente.

Suradnja između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela

Na sve nadzorne aktivnosti primjenjuje se načelo suradnje u dobroj vjeri. Za potrebe izravnog nadzora značajnih institucija glavne uprave Sistemski važne i međunarodne banke, Univerzalne i diversificirane institucije i Specijalizirane institucije i manje značajne institucije svakodnevno surađuju s nacionalnim nadležnim tijelima preko odgovarajućih zajedničkih nadzornih timova. Kada je riječ o nadgledanju nadzora manje značajnih institucija, glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije održava bliske veze s nacionalnim nadležnim tijelima kroz posebnu mrežu višeg rukovodstva.

Nacionalna nadležna tijela pridonose radu horizontalnih odjela i u različitim forumima, na primjer mrežama stručnjaka.

Osim toga, Nadzorni odbor može donijeti odluku o osnivanju radnih skupina sastavljenih od predstavnika ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela koje se usredotočuju na određene horizontalne teme i podupiru rad horizontalnih odjela.

Upravljanje informacijama

Politikom ESB-a na području upravljanja informacijama promiču se i podupiru sustavno, efikasno i učinkovito stvaranje, uporaba i dobivanje informacija te upravljanje njima. Ona omogućuje razmjenu informacija između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela prema načelu nužnosti pristupa.

Provodi se kroz ESB-ov sustav upravljanja informacijama, koji pruža tehničku osnovu kako bi svi zajednički nadzorni timovi primjenjivali zajedničku metodologiju i standarde za nadzor banaka. SSMnet omogućuje svim nadzornim tijelima pristup informacijama, znanju i alatima koji su im potrebni za obavljanje svakodnevnih nadzornih zadaća.

1.2.6. Raspoređivanje osoblja i financijskih sredstava

Raspoređivanje osoblja za nadzor značajnih i manje značajnih institucija

Nadzorna praksa SSM-a temelji se na načelu proporcionalnosti i prilagođena je riziku. Njome se uzima u obzir i opseg štete koju bi propast nadziranog subjekta mogla nanijeti financijskoj stabilnosti i mogućnost da uopće dođe do propasti. Razmjerna je profilu rizičnosti subjekta koji se nadzire. Spomenutim nadzornim načelima želi se omogućiti učinkovit i temeljit nadzor i istodobno olakšati djelotvorno raspoređivanje ograničenih nadzornih resursa.

Za potrebe ESB-ova izravnog nadzora odjel Strateško planiranje u sklopu uprave Nadzorna strategija i rizik zajedno s odgovarajućim horizontalnim funkcijama i nacionalnim nadležnim tijelima usklađuje raspoređivanje resursa i stručnih znanja u SSM-u. Zajednički nadzorni timovi bave se operativnim planiranjem koje koordinira ESB. Za svaku značajnu banku izrađuju program nadzornog ispitivanja kojim se utvrđuju glavne nadzorne zadaće i aktivnosti za sljedećih 12 mjeseci, njihov okvirni raspored i ciljevi te potreba za nadzorom na licu mjesta i provjerama internih modela. Nadzori na licu mjesta planiraju se i za njih se angažiraju zaposlenici u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima, iz kojih dolazi većina voditelja misija i članova timova. Program nadzornog ispitivanja detaljno je opisan u odjeljku 4.1.3.

Za potrebe izravnog nadzora manje značajnih institucija nacionalna nadležna tijela planiraju i provode aktivnosti kontinuiranog nadzora u skladu s općom strategijom SSM-a služeći se vlastitim sredstvima i postupcima odlučivanja.

Nacionalna nadležna tijela potiče se na sudjelovanje u razmjenama zaposlenika s ESB-om i međusobno. Te razmjene mogu biti različitog trajanja i obuhvaćati različite organizacijske razine. Uvjeti provođenja razmjena zaposlenika određuju se unaprijed i pojedinačno za svako tijelo. Program razmjene zaposlenika u SSM-u još je jedna prilika za razmjenu zaposlenika između nadzora banaka ESB-a i partnerskih institucija u SSM-u u vidu vanjskog upućivanja u drugu organizaciju. Sudionici programa razmjenjuju uloge u razdoblju od jedne do dviju godina, borave u državi domaćinu i postaju sastavni dio tima institucije domaćina. Programima razmjene promiče se višenacionalna struktura zajedničkih nadzornih timova a zaposlenicima se omogućuje veća fleksibilnost kada su im potrebni dodatna potpora ili specifična stručna znanja. Zaposlenici ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela pohađaju i zajednički program stručnog usavršavanja, što pridonosi povećanju usklađenosti nadzorne prakse i promicanju zajedničke kulture nadzora.

članak 20. Uredbe o SSM-u

Uredba ESB-a o naknadama za nadzor (ESB/2014/41)

Odluka ESB-a o metodologiji i postupcima za utvrđivanje i prikupljanje podataka u vezi s faktorima naknade koji se upotrebljavaju za izračun godišnjih naknada za nadzor (ESB/2019/38)

Financijska sredstva

ESB za pokriće troškova povezanih s nadzornim zadaćama i dužnostima ubire godišnju naknadu od svih nadziranih subjekata u europodručju ne dovodeći u pitanje pravo nacionalnih nadležnih tijela da ubiru naknade u skladu s nacionalnim pravom. Ukupan iznos [godišnjih naknada za nadzor](#) objavljuje se najkasnije 30. travnja svake godine u odluci ESB-a. Ukupni troškovi potom se dijele u dvije kategorije:

- izravni nadzor: naknada se ubire od značajnih institucija, koje izravno nadzire ESB
- neizravni nadzor: naknada se ubire od manje značajnih institucija, koje izravno nadziru odgovarajuća nacionalna nadzorna tijela.

Naknada se za nadzirani subjekt sastoji od minimalnog sastavnog dijela naknade i promjenjivog sastavnog dijela naknade. Minimalni sastavni dio naknade fiksni je postotak ukupnog iznosa godišnjih naknada unutar prethodno spomenutih kategorija. Promjenjivi sastavni dio naknade izračunava se na temelju faktora naknade koji se odnose na veličinu banke i njezin profil rizičnosti uključujući imovinu ponderiranu rizikom. Faktori naknade mjere se ukupnom vrijednošću imovine odnosno ukupnim iznosom izloženosti riziku.

Rashodi ESB-a za provedbu nadzornih zadaća prvenstveno se sastoje od izravnih troškova nadzora banaka ESB-a i troškova usluga zajedničkih službi koje služe za nadzornu funkciju. Ti su rashodi posebna stavka u proračunu ESB-a.

Proračunske ovlasti ESB-a povjerene su Upravnom vijeću, koje na prijedlog Izvršnog odbora donosi godišnji proračun ESB-a nakon savjetovanja s predsjednikom i potpredsjednikom Nadzornog odbora o pitanjima koja se odnose na nadzor banaka.

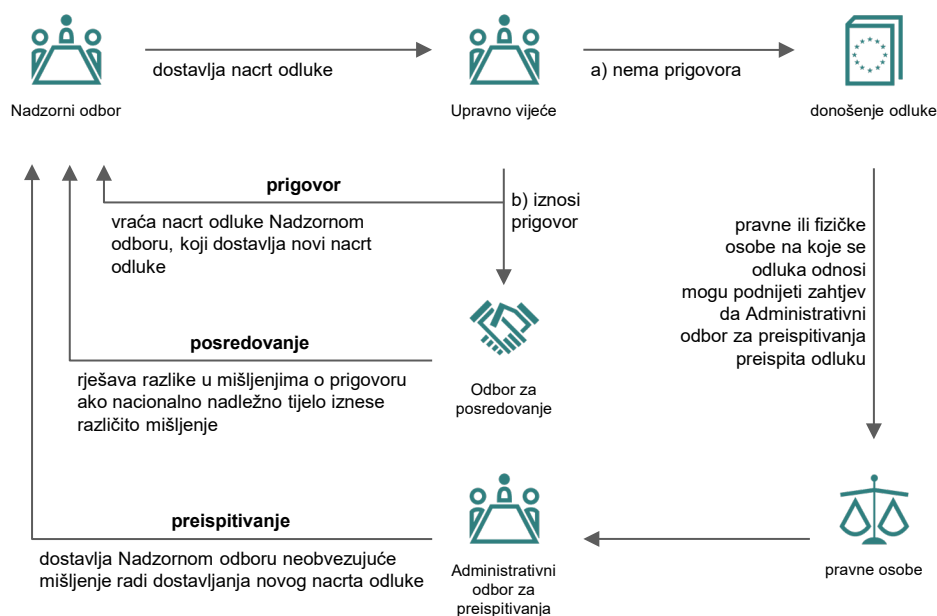
ESB svake godine dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću Europske unije, Europskoj komisiji i Euroskupini izvješće o predviđenom razvoju strukture i iznosu godišnjih naknada za nadzor.

1.3. Odlučivanje u SSM-u

Odluke koje se odnose na obavljanje nadzornih zadaća ESB-a u pravilu donosi Upravno vijeće u skladu s [postupkom neisticanja prigovora](#). U sklopu tog postupka Nadzorni odbor odobrava dovršene nacрте odluka, nakon čega se oni podnose Upravnom vijeću na konačno donošenje. Smatra se da je dovršeni nacрт odluke donesen ako Upravno vijeće ne istakne prigovor u roku od najviše deset radnih dana.

Postupak neisticanja prigovora ne primjenjuje se samo na pojedinačne odluke o nadzoru nego i na pravne akte ESB-a koji se odnose na obavljanje nadzornih zadaća, dokumente o politikama i druge oblike komunikacije kojima se ESB obvezuje vanjskim stranama na obavljanje nadzornih zadaća.

Slika 3.
Postupak neisticanja prigovora

Postupak neisticanja prigovora nije jedini postupak odlučivanja u ESB-u. Primjenjivati se mogu i drugi postupci odlučivanja, a ovlasti za odlučivanje mogu se i delegirati kada je riječ o određenim vrstama nadzornih odluka, na primjer o pojedinim odlukama o ocjeni zahtjeva za sposobnost i primjerenost te izmjenama odluka o značajnosti institucija. Druge nadzorne radnje osim odlučivanja opisane su u odjeljku 1.3.2.

1.3.1. Odlučivanje u SSM-u

[članak 26. Uredbe o SSM-u](#)
dijelovi VI. i VII. Okvirne uredbe o SSM-u

[članak 283. Ugovora o funkcioniranju Europske unije](#)

[članak 11. stavak 6. Statuta ESSB-a](#)

[Odluka ESB-a o imenovanju predstavnika Europske središnje banke u Nadzorni odbor \(ESB/2014/4\)](#)

[Poslovnik Nadzornog odbora](#)

[Kodeks ponašanja za visoke dužnosnike ESB-a](#)

[Poslovnik ESB-a](#)

[Uredba ESB-a o osnivanju Odbora za posredovanje i o njegovom poslovniku \(ESB/2014/26\)](#)

U nastavku su opisane strane koje sudjeluju u procesu odlučivanja i njihove dužnosti.

Upravno vijeće

Upravno vijeće najviše je tijelo nadležno za odlučivanje kada je riječ o obavljanju zadaća ESB-a među kojima su i nadzorne zadaće. Čine ga članovi Izvršnog odbora ESB-a i guverneri nacionalnih središnjih banaka europodručja.

Pravni akti koji se odnose na nadzor banaka u pravilu se donose u skladu s postupkom neisticanja prigovora. On je uspostavljen Uredbom o SSM-u i njime se daje odgovarajuća važnost ulozi Nadzornog odbora kao unutarnjeg tijela ESB-a odgovornog za planiranje i provedbu nadzornih zadaća među kojima je i odobravanje dovršenih nacrta odluka. U skladu s tim postupkom Upravno vijeće ne može izmijeniti dovršene nacрте odluka nego ih samo odobriti ili istaknuti prigovor.

Izvršni odbor

Izvršni odbor odgovoran je za upravljanje tekućim poslovanjem ESB-a. Potpredsjednik Nadzornog odbora član je Izvršnog odbora.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor odgovoran je za planiranje i provedbu nadzornih zadaća ESB-a kako je utvrđeno Uredbom o SSM-u. Nadzorni odbor mora odobriti sve pravno obvezujuće nacрте nadzornih odluka prije nego što se podnesu Upravnom vijeću na konačno donošenje u skladu s postupkom neisticanja prigovora. Nadzorni odbor čine predsjednik, potpredsjednik, četvero predstavnika ESB-a, jedan predstavnik svakog nacionalnog nadležnog tijela i jedan predstavnik svake nacionalne središnje banke ako nacionalno nadležno tijelo nije središnja banka. Međutim, za potrebe glasovanja predstavnici nacionalnog nadležnog tijela i nacionalne središnje banke jedne države članice smatraju se jednim članom.

Upravljački odbor pomaže Nadzornom odboru u radu i priprema njegove sastanke. Sastoji se od manje skupine članova Nadzornog odbora i nema ovlasti za odlučivanje.

Glavne uprave u sklopu nadzora banaka ESB-a

Glavni inicijatori izrade nacрте odluka koji se upućuju nadziranim subjektima zajednički su nadzorni timovi u glavnim upravama Sistemski važne i međunarodne banke, Univerzalne i diversificirane institucije te Specijalizirane institucije i manje značajne institucije. Oni izrađuju nacрте odluka na temelju informacija dobivenih tijekom kontinuiranog nadzora, koji uključuje nadzore na licu mjesta i provjere internih modela. Tajništvo SSM-a u sklopu glavne uprave Upravljanje i operativni postupci u SSM-u blisko surađuje sa zajedničkim nadzornim timovima u izradi nadzornih odluka i u procesu odlučivanja u kojem se vodi računa o ispunjavanju zahtjeva za zakonito postupanje.

Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u i glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije također iniciraju sastavljanje nacрте odluka, uglavnom onih koje se odnose na procjene prikladnosti članova upravljačkih tijela nadziranih subjekata, na sankcije i provedbu, zajedničke postupke i prijedloge općih naputaka upućenih nacionalnim nadležnim tijelima, koje se odnose na grupe ili kategorije manje značajnih institucija.

Glavna uprava Horizontalni nadzor i glavna uprava Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela izravno su uključene u proces odlučivanja u vezi s nadzorima na licu mjesta te s izdavanjem novih propisa, politika i metodologija. Osim toga, glavna uprava Horizontalni nadzor neizravno sudjeluje u tom procesu pružanjem specijalizirane potpore zajedničkim nadzornim timovima, i to osobito kada je riječ o odlukama koje se odnose na SREP.

Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u

Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u sastoji se od pet odjela. Četiri od njih, a to su odjel Odobrenja, odjel Sposobnost i primjerenost, odjel Sankcije i odjel Tehnologija i inovacije, obavljaju horizontalne funkcije. Peti odjel, Tajništvo SSM-a, pruža potporu i omogućuje učinkovito odlučivanje, pri čemu jamči za institucijsku kvalitetu procesa odlučivanja. Donosi postupovne akte o provođenju nadzornog postupka i obavješćuje one kojima su ti akti upućeni. Osim toga, podupire aktivnosti Nadzornog odbora, među ostalim pripremom sastanaka i pisanih postupaka, provedbom daljnjih aktivnosti povezanih s njima te sastavljanjem nacрта i revidiranjem prijedloga i odluka. Pomaže svim poslovnim područjima u pripremi dokumentacije za Nadzorni odbor i pruža savjete o procesu odlučivanja. Tajništvo SSM-a surađuje s Tajništvom Upravnog vijeća u vezi sa svim procesima odlučivanja koji se odnose na nadzorne zadaće ESB-a i pomaže u pripremi sastanaka Upravnog vijeća o pitanjima povezanim s nadzorom. Savjetuje i podupire urede predsjednika, potpredsjednika i predstavnika ESB-a u Nadzornom odboru u ispunjavanju njihovih obveza povezanih s odgovornošću i komunikacijskim aktivnostima. Također koordinira suradnju na području nadzora s drugim tijelima iz EU-a i izvan EU-a.

Nacionalna nadležna tijela

Osim što sudjeluju u zajedničkim nadzornim timovima, nacionalna nadležna tijela i sama imaju važnu ulogu u procesu odlučivanja. Mogu predlagati nacрте nadzornih odluka. Kada je riječ o zajedničkim postupcima, Okvirnom uredbom o SSM-u izričito se utvrđuje da ESB donosi odluke na temelju prijedloga nacionalnog nadležnog tijela. Nacionalna nadležna tijela i dalje su nadležna za sve nadzorne zadaće koje nisu prenesene na SSM, na primjer za zaštitu potrošača i sprječavanje pranja novca.

Odbor za posredovanje

Ako Upravno vijeće istakne prigovor na odluku podnesenu u skladu s postupkom neisticanja prigovora, nacionalno nadležno tijelo na koje se odnosi ta odluka može, ako ima različit stav, podnijeti Nadzornom odboru zahtjev za posredovanje u svrhu rješavanja razlika u stavovima kako bi se postiglo odvajanje zadaća monetarne politike od nadzornih zadaća. Prigovor razmatra Odbor za posredovanje, u čijem je sastavu jedan član iz svake države članice sudionice odabran među članovima Upravnog vijeća i Nadzornog odbora. Odbor odlučuje običnom većinom, pri čemu svaki član ima jedan glas.

1.3.2. Vrste nadzornih radnji

članak 132., članak 139. stavak 2. točka (e) i članak 288. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

članak 4. i poglavlje III. odjeljak 2. Uredbe o SSM-u

glava 2. Okvirne uredbe o SSM-u

Nadzorna odluka pravni je akt koji donosi ESB u izvršavanju zadaća i ovlasti koje su mu dodijeljene Uredbom o SSM-u i koji se obično upućuje kreditnoj instituciji. Odlukom se dodjeljuju prava odnosno nameću obveze kojima se mijenja stanje institucije kojoj je upućena. Može sadržavati pomoćne odredbe, na primjer rokove, uvjete, obveze ili neobvezujuće preporuke. Uvjetima se određuje što treba učiniti kako bi odluka bila učinkovita, a obveze su dodatni zahtjevi koje adresat mora ispuniti, i to obično u određenom roku. Ako se odluka ne donosi delegiranjem, njezin nacrt odobrava Nadzorni odbor, nakon čega se podnosi Upravnom vijeću na donošenje u skladu s postupkom neisticanja prigovora. No ako odluka nepovoljno utječe na adresata, konačna nadzorna odluka ESB-a donosi se nakon isteka razdoblja predviđenog za saslušanje adresata, pri čemu se potrebna pozornost posvećuje pitanjima o kojima su se stranke očitovale. Konačna nadzorna odluka pravno je obvezujuća za adresata.

Ovisno o primjenjivom pravnom okviru, namjeravanom učinku radnje, adresatu odnosno adresatima i proporcionalnosti, osim nadzornih odluka moguće je poduzeti nekoliko drugih vrsta nadzornih radnji.

Operativni akt nije dio službenog procesa odlučivanja. Nema propisan pravni oblik i obuhvaća nadzorna očekivanja, izjave i druge akte koji nisu obvezujući ni izvršivi.

Ako je riječ o prilično važnim pitanjima, od Nadzornog odbora može se zatražiti da unaprijed odobri određeni nadzorni pristup ili ga se o njemu može naknadno obavijestiti. Nakon operativnog akta ESB može prema potrebi donijeti nadzornu odluku istovjetnog ili sličnog sadržaja.

Postupovni akt vrsta je operativnog akta koji se odnosi na provođenje nadzornog postupka, posebno kada je riječ o usklađenosti sa zahtjevima zakonitog postupanja. Postupovni akti uključuju odluke o produljenju razdoblja za saslušanje te o zahtjevima za pristup spisima i dokumentima ESB-a u skladu s člankom 53. stavkom 1. podstavkom 3. Direktive o kapitalnim zahtjevima (engl. *Capital Requirements Directive*, CRD). Mogu uključivati i odgovore na pritužbe adresata nadzornih odluka ESB-a koje nisu zahtjev za administrativno preispitivanje koje provodi Administrativni odbor za preispitivanja te ispravke nadzornih odluka ESB-a kada se utvrde očite i neznačajne pogreške. Postupovni akti nisu nadzorne odluke ESB-a jer se njima ne provode diskrecijska prava na području nadzora banaka i nisu konačna odluka o rezultatima nadzornog postupka. Stoga ih ne donosi Upravno vijeće u skladu s postupkom neisticanja prigovora, nego ih donosi Tajništvo SSM-a, koje o njima obavješćuje adresata.

Osim preporuka koje se upućuju pojedinačnim bankama i koje su uključene u nadzorne odluke ili operativne akte, ESB može donijeti i **preporuke** u obliku javnih pravnih akata u kojima se opisuju neobvezujuća nadzorna očekivanja od nadziranih subjekata, odgovarajućih trećih osoba ili nacionalnih nadležnih tijela

Preporuke nadziranim subjektima pravni su akti opće primjene koje odobrava Upravno vijeće u skladu s postupkom neisticanja prigovora. Objavljuju se na

mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka i u *Službenom listu Europske Unije*. One su sredstvo za obavješćivanje javnosti o nadzornom pristupu ESB-a.

Preporuke upućene svim nacionalnim nadležnim tijelima neobvezujuće su i služe kao alternativa obvezujućim smjernicama. Njima se nacionalnim nadležnim tijelima omogućuje veća fleksibilnost. Mogu se posebno odnositi na nadzor manje značajnih institucija ili se pak njima može i na manje značajne institucije proširiti područje primjene neke postojeće preporuke upućene značajnoj instituciji. Mogu, ali ne moraju biti javne. Primjeri preporuka dostupni su na [mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka](#).

članak 9. i članak 6. stavak 5. Uredbe o SSM-u

Naputci su još jedan instrument koji je na raspolaganju ESB-u. S jedne strane, ESB može uputiti nacionalna nadležna tijela da primijene svoje ovlasti u skladu s nacionalnim pravom u mjeri koja je potrebna za provođenje zadaća dodijeljenih ESB-u Uredbom o SSM-u. Nacionalno nadležno tijelo obavješćuje ESB o poduzetim radnjama. S druge strane, ESB može nacionalnim nadležnim tijelima izdati opće naputke povezane s manje značajnim institucijama. Ti naputci tiču se posebnih nadzornih ovlasti nacionalnih nadležnih tijela i odnose se na grupe ili kategorije manje značajnih institucija, a ne na neku pojedinačnu instituciju. Naposljetku, ESB može izdati naputke i nacionalnim nadležnim tijelima s kojima je u bliskoj suradnji i koja potom donose potrebne nacionalne administrativne mjere upućene bankama.

Odluka ESB-a o metodologiji i postupcima za utvrđivanje i prikupljanje podataka u vezi s faktorima naknade koji se upotrebljavaju za izračun godišnjih naknada za nadzor (ESB/2019/38)

Odlukama opće primjene mogu se utvrditi obvezujući postupovni zahtjevi koji se primjenjuju na sve nadzirane subjekte, na podgrupu nadziranih subjekata ili na nacionalna nadležna tijela. Glavni je cilj tih odluka pojasniti ESB-ova očekivanja od nadziranih subjekata. Odluke opće primjene donose se u skladu s postupkom neisticanja prigovora ako se njima utvrđuje buduća posebna provedba nadzornih zadaća ESB-a (vidjeti na primjer Odluku (EU) 2019/2158). Naknadno se objavljuju na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka i u *Službenom listu Europske unije*.

Smjernica ESB-a o uporabi mogućnosti i diskrecijskih prava koja su dostupna prema pravu Unije od strane nacionalnih nadležnih tijela u odnosu na manje značajne institucije (ESB/2017/9)

Smjernice su pravni akti upućeni nacionalnim nadležnim tijelima koji su obvezujući u odnosu na rezultate koje valja postići, ali dopuštaju fleksibilnost kada je riječ o načinu njihova postizanja. Osobito su važne za ESB-ov neizravni nadzor manje značajnih institucija (vidjeti na primjer Smjernicu (EU) 2017/697).

Uredba ESB-a o uporabi mogućnosti i diskrecijskih prava koja su dostupna prema pravu Unije (ESB/2016/4)

Uredbe imaju opću primjenu, u cijelosti su obvezujuće i izravno primjenjive u svim državama članicama europodručja. Objavljuju se na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka i u *Službenom listu Europske unije* (vidjeti na primjer Uredbu (EU) 2016/445). Osim toga, ESB može donositi uredbe u opsegu koji mu je potreban za organizaciju ili pobliže utvrđivanje mehanizama za obavljanje zadaća koje su mu dodijeljene Uredbom o SSM-u.

Vodiči i upute sadržavaju nadzorna očekivanja ESB-a. ESB je na [mrežnim stranicama o nadzoru banaka](#) objavio više vodiča i uputa bankama o različitim temama, na primjer o mogućnostima i diskrecijskim pravima koja su dostupna u skladu s pravom EU-a, o procjeni sposobnosti i primjerenosti, o postupcima povezanim s kvalificiranim udjelom, o transakcijama financiranja zaduživanjem te o postupanju prema neprihodonosnim kreditima.

1.3.3. Nadzorne odluke: sastavljanje i odlučivanje

Sastavljanje nacrtu odluke

članak 22. Uredbe o SSM-u

Nacrt odluke sastavlja se kada na temelju nadzornog postupka valja donijeti odluku. Njegovo sastavljanje može se temeljiti na zahtjevu nadziranog subjekta ili ga može pokrenuti zajednički nadzorni tim, nacionalno nadležno tijelo ili horizontalni odjel ESB-a.

Zakonito postupanje

članci 22. i 26. Uredbe o SSM-u

članci 31. i 33. Okvirne uredbe o SSM-u

Uredba br. 1 o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici

Zahtjevi koji se odnose na zakonito postupanje obuhvaćaju postojanje dostatnih razloga za sastavljanje nacrtu odluke te davanje prava na saslušanje i prava na pristup nadzornom spisu, ako je potrebno.

Obveza obrazlaganja odluka

Nadzornim odlukama ESB-a prilaže se jasno obrazloženje razloga koje sadržava značajne činjenice, pravne razloge i razmatranja povezana s nadzorom na kojima se temelji odluka. Što su mjere intruzivnije, to detaljnije ih je potrebno obrazložiti.

Pravo na saslušanje

Adresatima nacrtu odluka ESB-a koje bi nepovoljno utjecale na njihova prava pruža se prilika da se očituju prije donošenja odluka. Pravo na saslušanje temeljno je postupovno pravo u nadzornom postupku. Ono omogućuje adresatu da se očituje o ESB-ovoj analizi činjeničnog i pravnog stanja te pridonosi tomu da ESB donese odluku na temelju cjelokupnih informacija. Ako adresat dostavi primjedbe tijekom razdoblja predviđenog za saslušanje, nacrt nadzorne odluke ponovno se dostavlja na odobrenje Nadzornom odboru.

Tajništvo SSM-a obavješćuje adresata o nacrtu odluke, kojem se prilaže popratno pismo s opisom postupka saslušanja. Adresatu se u načelu odobravaju dva tjedna, ali u određenim okolnostima taj se rok može skratiti na najmanje tri radna dana.² Ako se donese nadzorna odluka ESB-a, prilaže joj se ocjena primjedbi.

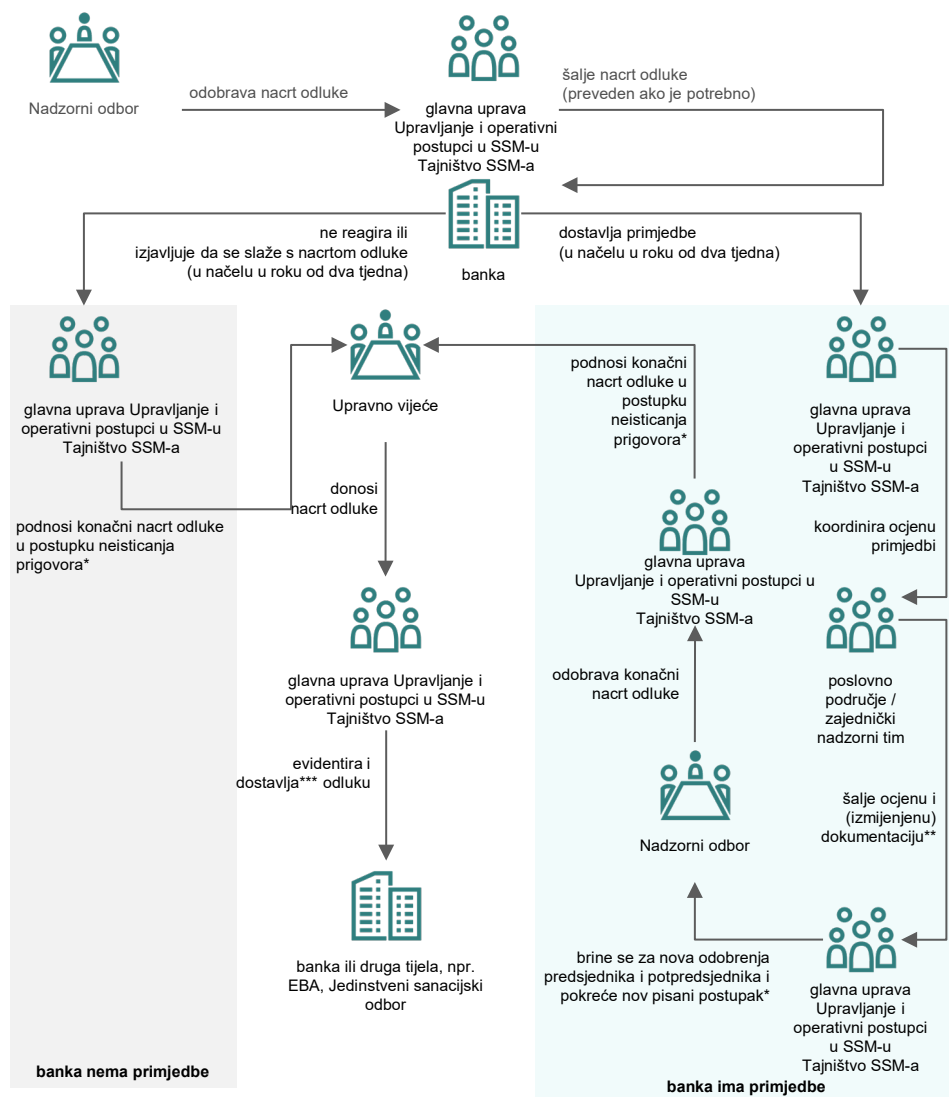
Pravo na pristup nadzornom spisu

U sklopu prava na obranu strane uključene u nadzorni postupak ESB-a imaju pravo pristupiti nadzornom spisu prije donošenja odluke koja bi mogla nepovoljno utjecati na njih. Pristup spisu omogućuje se na zahtjev, i to od pokretanja nadzornog

² Razdoblje za saslušanje za zajedničke postupke u pravilu traje tri radna dana.

postupka do donošenja konačne odluke. To pravo podliježe obvezi zaštite poslovnih tajni trećih strana i ne obuhvaća povjerljive informacije. Spis sastavlja poslovno područje zaduženo za izradu određene nadzorne odluke. Tajništvo SSM-a potom provjerava potpunost spisa i dostavlja obavijest podnositelju zahtjeva.

Slika 4.
Proces odlučivanja

* Rok za dostavu primjedbi/prigovora u pisanom postupku jest pet radnih dana, a u postupku neisticanja prigovora najviše deset radnih dana.

** Mora se voditi računa o zakonskim rokovima koji se primjenjuju u svakom pojedinačnom slučaju.

*** Ovisno o trenutku kada je predsjednik potpiše, obavijest se šalje e-poštom otprilike dva radna dana nakon što je Upravno vijeće donijelo odluku.

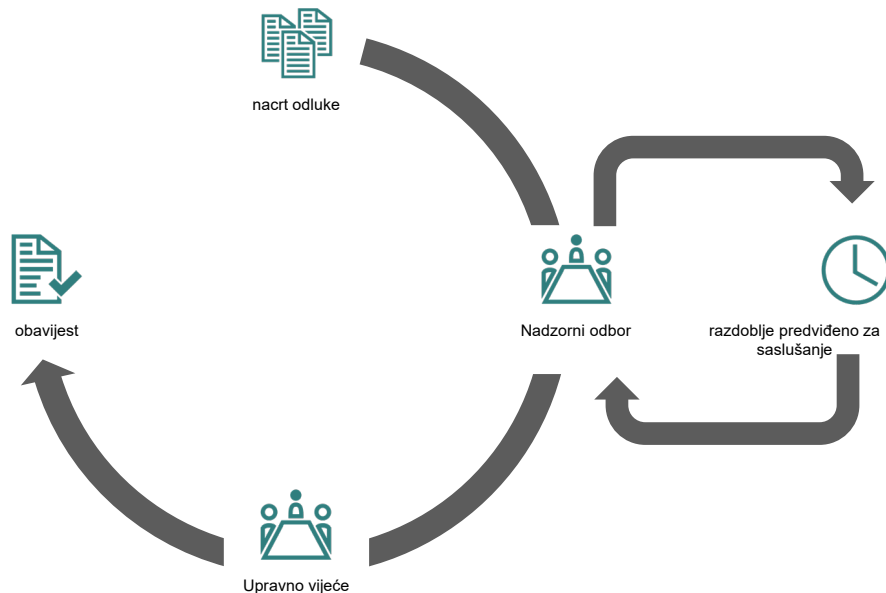
Tajništvo SSM-a organizira saslušanje, koje se obično provodi pisanim putem. Ako je riječ o žurnoj odluci koja se mora donijeti kako bi se spriječilo nanošenje znatne štete financijskom sustavu, ESB može donijeti nadzornu odluku koja bi nepovoljno utjecala na prava adresata i pri tome ne dati adresatu mogućnost očitovanja o odluci prije njezina donošenja. U tom slučaju saslušanje se odgađa i u odluci se navode jasni razlozi za njegovo odgađanje. Saslušanje se tada provodi nakon donošenja odluke, što prije je moguće.

Donošenje odluke u skladu s postupkom neisticanja prigovora

Na slici u nastavku prikazana su četiri glavna koraka postupka neisticanja prigovora.

Slika 5.

Pojednostavnjen pregled procesa odlučivanja

Nadzorni odbor odobrava nacрте odluka

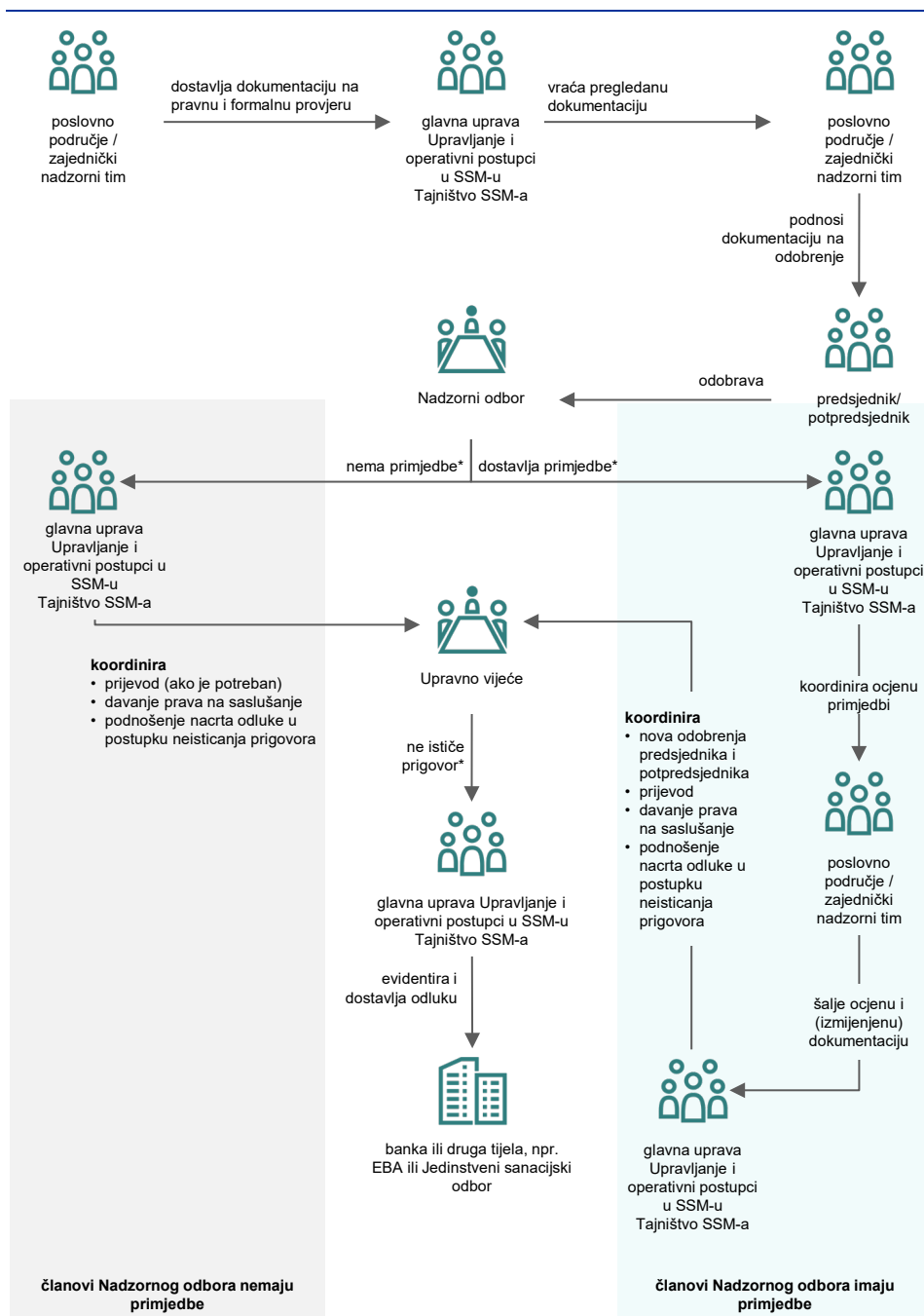
Dovršeni nacrti odluka dostavljaju se Nadzornom odboru, koji ih može odobriti, izmijeniti ili odbaciti. Nadzorni odbor može odobriti nacrt odluke pisanim postupkom ili na sastanku. Većina nacrti odluka odobrava se pisanim postupkom. Ako troje ili više članova Nadzornog odbora odbije glasati u sklopu pisanog postupka, nacrt odluke razmatra se na sastanku Nadzornog odbora. Uobičajeni rok za pisani postupak Nadzornog odbora iznosi pet radnih dana.

Ako se odobrenje zahtijeva u pisanom postupku i članovi Nadzornog odbora iznesu primjedbe, poslovno područje ili zajednički nadzorni tim ocjenjuju primjedbe i ocjenu šalju Nadzornom odboru ili kao obavijest ili kako bi se proveo drugi postupak odobrenja, koji se također provodi ili na sastanku ili pisanim postupkom.

Nakon što Nadzorni odbor odobri dovršeni nacrt odluke, Tajništvo SSM-a dogovara se s Tajništvom Upravnog vijeća o njegovu podnošenju Upravnom vijeću, koje donosi konačnu odluku u skladu s postupkom neisticanja prigovora.

Slika 6.

Pisani postupak u procesu odlučivanja

* Rok za dostavu primjedbi/prigovora u pisanom postupku jest pet radnih dana, a u postupku neisticanja prigovora najviše deset radnih dana.

Upravno vijeće donosi odluke

Smatra se da je Upravno vijeće donijelo dovršen nacrt odluke ako nije istaknulo prigovor u roku od najviše deset radnih dana. Upravno vijeće u praksi se redovito očituje o nepostojanju prigovora prije isteka roka od deset radnih dana. Razlozi za

prigovor moraju se navesti u pisanom obliku. Ako Upravno vijeće istakne prigovor, može se primijeniti jedan od sljedeća tri postupka:

- ako nacionalno nadležno tijelo na koje se odnosi odluka ima različito mišljenje o prigovoru, ono može zahtijevati posredovanje
- ako nije podnesen zahtjev za posredovanje, Nadzorni odbor može izmijeniti nacrt odluke kako bi uvrstio primjedbe Upravnog vijeća
- ako Nadzorni odbor ne podnese nov nacrt odluke, prigovori se šalju nadležnim poslovnim područjima.

Žurni postupak

U žurnim slučajevima opisani se postupak skraćuje kako bi Nadzorni odbor mogao pravodobno donijeti potrebne odluke.

Žurni postupak obično se pokreće na prijedlog zajedničkog nadzornog tima, rukovodstva ESB-a i nacionalnog nadležnog tijela. Radi skraćivanja procesa odlučivanja može se prilagoditi rok za pisani postupak ili žurno sazvati sastanak Nadzornog odbora, koji se može održati i telekonferencijom. Ako se ne postigne kvorum od 50 % članova Nadzornog odbora koji je propisan za izvanredne situacije, sastanak će završiti i nedugo potom održat će se izvanredni sastanak. U pozivu na izvanredni sastanak valja objaviti da će se odluke donijeti bez obzira na kvorum. U izvanrednim situacijama Nadzorni odbor može zatražiti i kraći rok za postupak neisticanja prigovora Upravnog vijeća, koje se čak može sastati neposredno nakon sastanka Nadzornog odbora.

Donošenje odluka prenošenjem ovlasti, odnosno delegiranjem

Budući da se odluke donose u skladu s postupkom neisticanja prigovora, svake godine Nadzorni odbor odobri a Upravno vijeće donese vrlo velik broj nacrti nadzornih odluka različite složenosti i različita utjecaja na nadzirane subjekte. Prenošanjem ovlasti za odlučivanje o nadzornim zadaćama ESB-a stoga se omogućuje proporcionalniji i učinkovitiji proces odlučivanja na području nadzora banaka. Okvir za prenošenje ovlasti omogućuje prijenos jasno utvrđenih ovlasti za odlučivanje na voditelje radnih jedinica ESB-a pod uvjetom da Upravno vijeće donese odluku o prenošenju ovlasti i da Izvršni odbor imenuje odgovarajuće voditelje radnih jedinica.

Okvir za delegiranje

Institucijski okvir koji omogućuje donošenje nadzornih odluka delegiranjem obuhvaća sljedeće elemente:

1. odluka o općem okviru kojom se utvrđuje unutarnja organizacija ESB-ova procesa odlučivanja
2. odluke o prenošenju ovlasti kojima se određuju kriteriji za provođenje delegiranih ovlasti za pojedinačne vrste nadzornih odluka
3. odluke o imenovanju kojima Izvršni odbor imenuje voditelje radnih jedinica ESB-a kojima se povjeravaju ovlasti za odlučivanje.

Odlukom o općem okviru utvrđuje se da se prenošenje jasno određenih ovlasti Upravnog vijeća za odlučivanje može primijeniti na pravne instrumente koji se donose u sklopu provedbe ESB-ovih nadzornih zadaća. Tom odlukom, koja dopunjava Poslovnik ESB-a, utvrđuju se područje dužnosti Izvršnog odbora i voditelja radnih jedinica ESB-a, postupovni zahtjevi za donošenje delegiranih odluka, obveze evidentiranja i izvješćivanja povezane s delegiranim odlukama te administrativno preispitivanje delegiranih odluka.

Odluke o prenošenju ovlasti kojima se određuju kriteriji za provedbu delegiranih ovlasti donosi Upravno vijeće u skladu s postupkom neisticanja prigovora. Stupaju na snagu tek kada Izvršni odbor donese odluku o imenovanju. Nakon savjetovanja s predsjednikom Nadzornog odbora Izvršni odbor imenuje jednog ili više voditelja radnih jedinica ESB-a među onima uključenima u provedbu nadzornih zadaća koje su organizacijski odvojene od drugih zadaća ESB-a, pri čemu uzima u obzir važnost delegiranja i broj adresata. Dosad je doneseno više odluka o prenošenju ovlasti povezanih s [odlukama o sposobnosti i primjerenosti](#), određenim makrobonitetnim odlukama i [izmjenama statusa značajnosti nadziranih subjekata](#) te s odlukama o [nadzornim ovlastima u skladu s nacionalnim pravom](#), [sustavu jedinstvene putovnice](#), [stjecanju kvalificiranih udjela i oduzimanju odobrenja za rad](#), [vlastitim sredstvima](#) i [internim modelima](#). Delegirane odluke donose se u ime i u sklopu odgovornosti Upravnog vijeća.

Obavješćivanje

Nakon što je odluka donesena, adresata o njoj obavješćuje Tajništvo SSM-a ili nacionalno nadležno tijelo ako je riječ o odobrenju za obavljanje bankovnih aktivnosti.

Jezično uređenje

U komunikaciji s nacionalnim nadležnim tijelima, nadziranim subjektima, državama članicama i drugim institucijama EU-a primjenjuje se jezično uređenje koje se rabi u Europskoj uniji. Primjenjuju se sljedeća pravila:

1. dokumenti koji se šalju ESB-u mogu se sastaviti na bilo kojem službenom jeziku po izboru pošiljatelja i odgovor se sastavlja na istom jeziku

Uredba br. 1 o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici

članak 24. Okvirne uredbe o SSM-u

2. dokumenti koje ESB šalje državi članici ili osobi pod nadležnošću države članice sastavljaju se na jeziku te države.

Kada je riječ o SSM-u, engleski je odabran za operativni radni jezik koji se rabi u internoj komunikaciji između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela te unutar svih poslovnih područja ESB-a.

Odlazna komunikacija

Većina značajnih institucija suglasila se s uporabom engleskog jezika u nadzornim odlukama i svakodnevnoj komunikaciji. Suglasnost o uporabi jezika može se opozvati.

Ako su se adresati usuglasili s uporabom engleskog jezika, ESB na tom jeziku sastavlja odluke upućene jednom nadziranom subjektu ili više njih. Ako adresati nisu odabrali engleski jezik, vjerodostojna inačica nadzorne odluke donosi se na jeziku po izboru adresata. U tim slučajevima ESB je odgovoran za prijevod.

Dolazna komunikacija

Nadzirani subjekti koji se nisu usuglasili s uporabom engleskog jezika u svakodnevnom nadzornim kontaktima s ESB-om mogu podnositi dokumente na bilo kojem službenom jeziku EU-a. ESB i nacionalna nadležna tijela dijele odgovornost za prijevode koji bi mogli potrebni. U nekim slučajevima sastavlja se sažetak na engleskom, a ne cjelokupan prijevod dokumenata primljenih na jeziku koji je odabrao nadzirani subjekt.

Pravila o jezičnom uređenju primjenjuju se samo na nadzorne odluke i temeljne nadzorne dokumente. Nacionalna nadležna tijela prema potrebi surađuju s ESB-om u sastavljanju temeljnih dokumenata ili obrazloženja na engleskom jeziku.

1.3.4. Administrativni odbor za preispitivanja

[uvodna izjava 64., članak 4. te članak 24. stavci 1. i 10. Uredbe o SSM-u](#)

[Odluka ESB-a o osnivanju Administrativnog odbora za preispitivanja i njegovih pravila postupanja \(ESB/2014/16\)](#)

[Administrativni odbor za preispitivanja](#) neovisno je interno tijelo ESB-a koje provodi interna administrativna preispitivanja odluka koje ESB donosi u skladu s nadzornim ovlastima. Sastav Administrativnog odbora za preispitivanja objavljuje se na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka.

U ovom pododjeljku opisuju se glavne faze postupka unutarnjeg preispitivanja, njegovi mogući ishodi i unutarnja organizacija Administrativnog odbora za preispitivanja. Na kraju se opisuje mogućnost sudskog preispitivanja odluka koje je donio ESB.

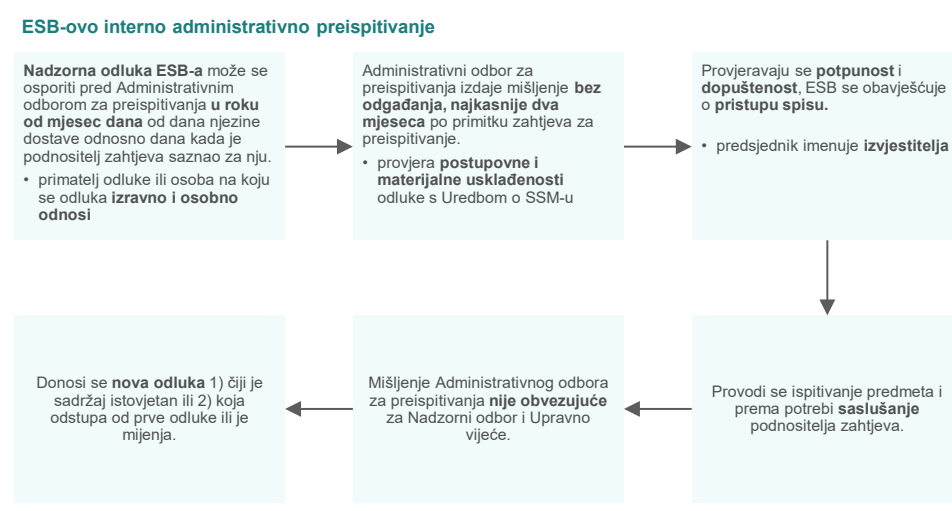
Postupak internog preispitivanja

Zahtjev za preispitivanje

Svaka fizička i pravna osoba može zatražiti preispitivanje odluke ESB-a koja joj je upućena ili se na nju izravno i osobno odnosi. Podnositelji zahtjeva moraju podnijeti zahtjev u roku od jednog mjeseca od datuma kada su obaviješteni o donesenoj odluci. Zahtjev mogu povući u svako doba. Zahtjev za preispitivanje nema suspenzivni učinak, osim ako Upravno vijeće odluči drukčije na prijedlog Administrativnog odbora za preispitivanja.

Slika 7.

Postupak koji provodi Administrativni odbor za preispitivanja

Podnositelji zahtjeva imaju pravo pristupa ESB-ovu spisu, no to se pravo ne odnosi na povjerljive informacije i može ga ograničiti legitimni interes za zaštitu poslovnih tajni drugih pravnih i fizičkih osoba. Opseg preispitivanja koje provodi Administrativni odbor za preispitivanja ograničen je na razloge navedene u zahtjevu i ispitivanje povreda bitnih postupovnih zahtjeva. Stoga taj odbor, nakon što se zahtjev podnese, ograničava procjenjivanje na iznesene razloge i ne dopušta podnošenje novih razloga za preispitivanje.

Osim toga, podnositelj zahtjeva može zatražiti da kao dokaz predoči pisane izjave svjedoka ili vještaka. Administrativni odbor za preispitivanja dat će dopuštenje bude li to smatrao potrebnim.

Procjena dopuštenosti

Nakon što Administrativni odbor za preispitivanja procijeni dopuštenost zahtjeva, njegov predsjednik može dati upute za učinkovito provođenje preispitivanja, među ostalim upute za sastavljanje dokumenata i pružanje informacija.

Saslušanje

Premda saslušanje podnositelja zahtjeva nije obvezno, Administrativni odbor za preispitivanja može sazvati usmenu raspravu. Saslušanjima predsjednik ili potpredsjednik Administrativnog odbora za preispitivanja uz nazočnost članova i tajnika Administrativnog odbora, predstavnika ESB-a i predstavnika podnositelja zahtjeva. ESB obično predstavljaju poslovno područje koje je sastavilo nacrt odluka i glavna uprava Pravni poslovi. Podnositelj zahtjeva može se služiti jezikom na kojem se provodi preispitivanje ili engleskim a ESB omogućuje simultani prijevod. Podnositelj zahtjeva može zatražiti dopuštenje da pozove svjedoka ili vještaka radi davanja usmenog iskaza na saslušanju.

Mišljenje

Administrativni odbor za preispitivanja mora donijeti mišljenje o spornoj odluci u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva. Mišljenje se bez odgađanja dostavlja Nadzornom odboru. Ono nije obvezujuće za Nadzorni odbor i Upravno vijeće.

Nova odluka

Premda mišljenje Administrativnog odbora za preispitivanja nije obvezujuće, Nadzorni odbor nakon preispitivanja mora dostaviti Upravnom vijeću nov dovršeni nacrt odluke. Procjena Nadzornog odbora nije ograničena na ispitivanje osnove na koju se poziva podnositelj zahtjeva, kao što je navedeno u obavijesti o preispitivanju, nego se mogu uzeti u obzir i drugi elementi. Novim nacrtom odluke može se:

- zamijeniti sporna odluka odlukom istovjetnog sadržaja
- zamijeniti sporna odluka izmijenjenom odlukom
- ukinuti sporna odluka.

Novi nacrt odluke Nadzornog odbora dostavlja se Upravnom vijeću u roku od trideset radnih dana od primitka mišljenja Administrativnog odbora za preispitivanja.

Preispitivanje koje provodi Sud Europske unije

Opisano interno administrativno preispitivanje nadzornih odluka provodi se ne dovodeći u pitanje pravo na pokretanje postupka pred Sudom Europske unije. Rok za pokretanje postupka je dva mjeseca nakon primitka konačne odluke. Podnositelj zahtjeva može pokrenuti postupak pred Sudom Europske unije, a da prethodno nije zatražio interno preispitivanje. Ako podnositelj zahtjeva namjerava osporiti odluku nakon preispitivanja Administrativnog odbora za preispitivanja, od njega se očekuje da Sudu Europske unije podnese zahtjev za preispitivanje novog nacrta odluke.

1.4. Suradnja s drugim institucijama i tijelima

1.4.1. Okvir za suradnju

Prekogranična i međusektorska suradnja nadzornih tijela ključna je za izgradnju povjerenja, poticanje učinkovitosti nadzora i postizanje otpornosti financijskog sektora.

ESB blisko surađuje i razmjenjuje informacije s različitim tijelima u državama EU-a i izvan EU-a. To uključuje europska nadzorna tijela, odnosno Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. *European Banking Authority*, EBA), Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (engl. *European Securities and Markets Authority*, ESMA) i Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (engl. *European Insurance and Occupational Pensions Authority*, EIOPA), te Europski odbor za sistemske rizike (engl. *European Systemic Risk Board*, ESRB), Jedinstveni sanacijski odbor, tijela za bonitetni nadzor u bankarskom sektoru, sektoru osiguranja i tržišnom sektoru, tijela zadužena za nadzor pravila o sprječavanju pranja novca, sanacijska tijela i tijela za zaštitu depozita.

Suradnja se ostvaruje uporabom instrumenata prilagođenih pojedinačnim institucijama, na primjer [memoranduma o razumijevanju](#), ili instrumenata koji se odnose na pojedinačne banke, na primjer pisanih sporazuma o koordinaciji i suradnji kojima se uređuju odnosi unutar kolegija nadzornih tijela. Suradnja uključuje razmjenu nadzornih informacija, ali nije ograničena na nju.

Kako bi olakšao suradnju i razmjenu informacija s drugim tijelima, ESB je 2022. uspostavio [okvir](#) koji u pravilu omogućuje višim rukovoditeljima u ESB-u da odobre prijenos nadzornih informacija ESB-a drugim tijelima.

Tajništvo SSM-a koordinira nadzornu suradnju s drugim tijelima EU-a i nacionalnim tijelima, što uključuje pregovore o memoranduma o razumijevanju, te pruža potporu u vezi sa sporazumima za pojedinačne banke.

ESB aktivno sudjeluje i u različitim globalnim forumima, kao što su Bazelski odbor za nadzor banaka (engl. *Basel Committee on Banking Supervision*, BCBS) i Odbor za financijsku stabilnost (*Financial Stability Board*, FSB).

1.4.2. Države članice koje su uspostavile blisku suradnju

[članak 7. Uredbe o SSM-u](#)

[članci 118. i 119. Okvirne uredbe o SSM-u](#)

[Odluka ESB-a o bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima država članica sudionica čija valuta nije euro \(ESB/2014/5\)](#)

[Odluka ESB-a o utvrđivanju zajedničkih pravila o prijenosu nadzornih informacija od strane Europske središnje banke tijelima u svrhu provođenja zadaća koje se ESB-u dodjeljuju Uredbom Vijeća \(EU\) br. 1024/2013 \(ESB/2022/2\)](#)

Države članice EU-a izvan europodručja mogu, ako žele, sudjelovati u jedinstvenom nadzornom mehanizmu. Dosad je SSM sklopio dva sporazuma o bliskoj suradnji, i to s Bugarskom i Hrvatskom³, čija tijela sada sudjeluju u SSM-u.⁴ Od uspostave SSM-a od država članica koje se pridružuju europskom tečajnom mehanizmu (ERM II) očekuje se i da uđu u blisku suradnju s SSM-om. Nakon uspostave bliske suradnje te se države članice mogu pridružiti SSM-u i jedinstvenom sanacijskom mehanizmu. Više informacija može se pronaći na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka pod naslovom [Bliska suradnja s ESB-om: ulaz u bankovnu uniju](#) (samo na engleskom jeziku).

---

³ Hrvatska se 1. siječnja 2023. pridružila europodručju te je postala punopravna članica SSM-a.

⁴ Najnovije izvješće Europske komisije o primjeni Uredbe o SSM-u (vidjeti odjeljak 1.1.2.).

1.4.3. Suradnja s tijelima izvan SSM-a

Pozitivan rezultat procjene istovjetnosti režima tajnosti uvjet je koji tijelo države izvan EU-a mora ispuniti kako bi ga ESB pozvao u kolegij ili s njim sklopio memorandum o razumijevanju. Povjerljive informacije o nadzoru razmjenjuju se po načelu nužnosti pristupa.

članak 51. i članci 112. – 116.
CRD-a

članci 9. i 10. Okvirne uredbe o
SSM-u

Provedbeni tehnički standardi u
pogledu uvjeta primjene postupka
zajedničkog odlučivanja za
bonitetne zahtjeve specifične za
instituciju (EU/710/2014)

Regulatorni tehnički standardi
kojima se utvrđuju opći uvjeti
djelovanja kolegija supervizora
(EU/2016/98)

Kolegiji nadzornih tijela za nadzor banaka, kolegiji za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma te sanacijski kolegiji

Kolegiji nadzornih tijela strukture su za suradnju i koordinaciju među tijelima koja sudjeluju u nadzoru pojedinačnih subjekata u sastavu prekograničnih bankovnih grupa i značajnih podružnica. Pružaju okvir za planiranje i provedbu ključnih nadzornih zadaća. Ako je potrebno, Tajništvo SSM-a i glavna uprava Pravni poslovi mogu zajedničkim nadzornim timovima pružiti dodatnu potporu u radu izradom i posuvremenjivanjem pisanih sporazuma o usklađivanju i suradnji u sklopu kolegija nadzornih tijela. Riječ je o sporazumima o suradnji između konsolidirajućeg nadzornog tijela i drugih nadležnih tijela kojima se službeno utvrđuju i uređuju odnosi unutar kolegija nadzornih tijela.

Delegirana uredba Komisije 2016/98 i Provedbena uredba Komisije br. 710/2014 osnovni su okvir za djelovanje kolegija.

ESB može imati sljedeće uloge u kolegijima nadzornih tijela za značajne bankovne grupe:

- konsolidirajuće (matično) nadzorno tijelo za kolegije u kojima sudjeluju nadzorna tijela iz država članica koje ne sudjeluju u SSM-u ili iz zemalja izvan EU-a
- član (nadzorno tijelo domaćin) za kolegije u kojima je matično nadzorno tijelo iz države članice nesudionice ili iz zemlje izvan EU-a.

ESB kao konsolidirajuće nadzorno tijelo

Ako ESB ima ulogu konsolidirajućeg nadzornog tijela, kolegijem predsjedava koordinator zajedničkog nadzornog tima. Osim što postupa u skladu s osnovnim okvirom za djelovanje kolegija, svaki kolegij sklapa i pisani sporazum o koordinaciji i suradnji koji se odnosi na praktične vidove djelovanja kolegija i interakciju njegovih sudionika.

Nacionalna nadležna tijela država članica sudionica u kojima je smješteno matično društvo, društvo kći ili značajna podružnica bankovne grupe sudjeluju u kolegijima u ulozi promatrača. To znači da nacionalna nadležna tijela pridonose zadaćama i aktivnostima kolegija i primaju sve informacije, ali ne sudjeluju u postupcima odlučivanja. Nacionalna nadležna tijela i ESB unaprijed raspravljaju o važnim

temama u sklopu zajedničkog nadzornog tima kako bi predstavili zajedničko stajalište na sastancima kolegija.

ESB kao nadzorno tijelo domaćin

Smjernice za kolegije za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma

Regulatorni tehnički standardi kojima se pobliže određuju sadržaj planova oporavka, planova sanacije, uvjeti za financijsku potporu grupe, zahtjevi za neovisne procjenitelje, ugovorno priznavanje ovlasti otpisa i konverzije, postupci i sadržaj zahtjeva u pogledu obavješćivanja i obavijesti o suspenziji te operativno funkcioniranje sanacijskih kolegija (EU/2016/1075)

Ako je konsolidirajuće nadzorno tijelo iz države članice nesudionice, pravila o sudjelovanju u kolegijima ovise o značajnosti nadziranih subjekata u državama članicama sudionicama.

- Ako su svi nadzirani subjekti u državama članicama sudionicama značajne institucije, ESB sudjeluje u kolegiju nadzornih tijela kao član, a nacionalna nadležna tijela ovlaštena su sudjelovati kao promatrači.
- Ako su nadzirani subjekti u državama članicama sudionicama značajne institucije i manje značajne institucije, ESB i nacionalna nadležna tijela sudjeluju u kolegiju nadzornih tijela kao članovi. Nacionalna nadležna tijela država članica sudionica u kojima značajni nadzirani subjekti imaju poslovni nastan mogu sudjelovati u kolegiju nadzornih tijela kao promatrači.
- Ako su svi nadzirani subjekti u državama članicama sudionicama manje značajne institucije, nacionalna nadležna tijela sudjeluju u kolegiju nadzornih tijela kao članovi, a ESB ne sudjeluje.

ESB sudjeluje kao promatrač i u kolegijima za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma te s članovima kolegija razmjenjuje informacije važne za obavljanje odgovarajućih nadzornih zadaća.

ESB sudjeluje i u sanacijskim kolegijima u kojima sanacijsko tijelo na razini grupe i konsolidirajuće nadzorno tijelo razmjenjuju sve potrebne informacije kako bi kolegiji ispunjavali svoju ulogu, kao što je propisano u članku 116. CRD-a i članku 88. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

1.4.4. Nadzor financijskih konglomerata

Za suradnju na području financijskih konglomerata sklopljeni su posebni sporazumi. Financijski konglomerati su financijska društva u čijem je sastavu najmanje jedan subjekt koji posluje u sektoru osiguranja i najmanje jedan subjekt koji posluje u sektoru bankarstva ili investicijskih usluga, bez obzira na to provodi li društvo te aktivnosti izravno ili preko posebnih društava kćeri.

Nadzor financijskih konglomerata provodi se međusektorski, zbog čega su potrebni posebni sporazumi među institucijama. Unutar EU-a provodi se dodatni nadzor kreditnih institucija, osiguravajućih i investicijskih društava u sklopu financijskog konglomerata, uz određena izuzeća. Dodatni nadzor po definiciji ne zamjenjuje sektorski nadzor, nego se temelji na njemu i bavi se rizicima koji proizlaze iz međusektorske prirode financijskih aktivnosti i složenosti grupnih struktura u financijskom konglomeratu.

Koordinator dodatnog nadzora

članak 11. Direktive o financijskim konglomeratima

Zajednički nadzorni timovi sudjeluju u dodatnom nadzoru financijskih konglomerata povezanom sa značajnim institucijama koje nadziru. Ako je nadzorno tijelo za bankarstvo u sklopu SSM-a imenovano koordinatorom za dodatni nadzor, koordinator zajedničkog nadzornog tima preuzima povezane zadaće u skladu s člankom 11. Direktive o financijskim konglomeratima. Kao i kada je riječ o kolegijima nadzornih tijela za nadzor banaka, nacionalna nadležna tijela mogu sudjelovati kao promatrači ako kreditne institucije u sastavu financijskog konglomerata imaju status značajnih institucija ili kao članovi ako te kreditne institucije imaju status manje značajnih institucija.

Koordinator je odgovoran za koordinaciju i provedbu dodatnog nadzora reguliranih subjekata u financijskom konglomeratu. U suradnji s drugim relevantnim nadležnim tijelima brine se za odgovarajuće redovito testiranje otpornosti financijskih konglomerata na stres, pri čemu pazi da ne dođe do preklapanja sa sektorskim nadzorom ili zamjene sektorskog nadzora dodatnim nadzorom.

Koordinator se imenuje među nadležnim tijelima i ako je potrebno sklapaju se posebni sporazumi o koordinaciji. Kada je riječ o reguliranom subjektu, za koordinatora se obično imenuje tijelo odgovorno za nadzor matičnog društva financijskog konglomerata. Ako je matično društvo mješoviti financijski holding, za koordinatora se obično imenuje tijelo odgovorno za nadzor reguliranog subjekta u najvažnijem financijskom sektoru.

Uključena tijela blisko surađuju i razmjenjuju sve informacije koje su važne za provedbu nadzornih zadaća. Koordinator i relevantna tijela mogu se sporazumom o koordinaciji dogovoriti o pružanju detaljnijih informacija kojima bi se unaprijedio dodatni nadzor reguliranih subjekata.

1.4.5. Bilateralna suradnja s nadzornim tijelima za bankarstvo

članci 3., 8. i 152. Okvirne uredbe o SSM-u

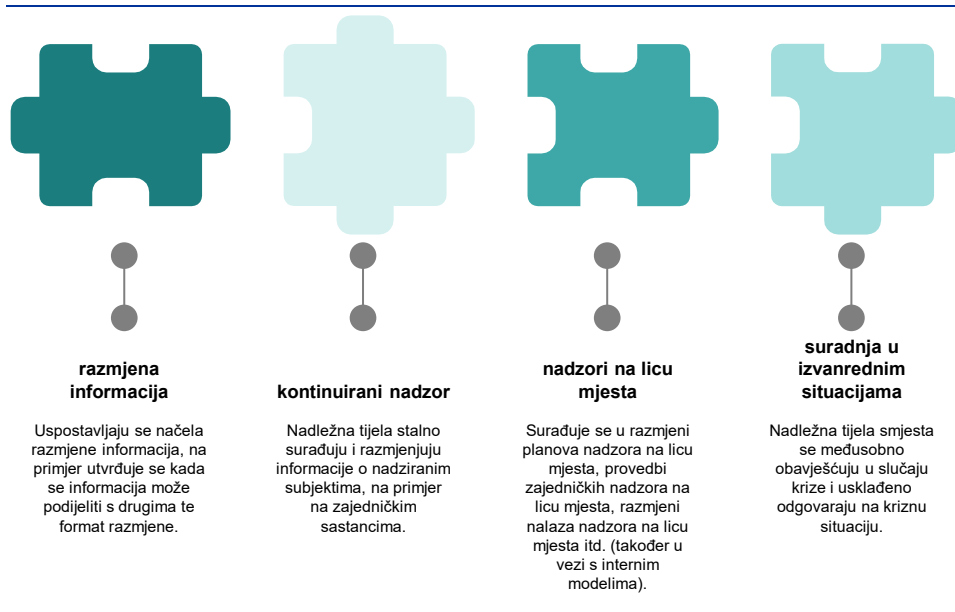
članci 55. i 131. CRD-a

Za bilateralnu suradnju između ESB-a i nadzornog tijela izvan EU-a potrebni su posebni mehanizmi. Oni mogu obuhvaćati *ad hoc* rasprave koje nisu povjerljive, ali i strukturnu suradnju koja se utvrđuje memorandumom o razumijevanju.

ESB sklapa memorandume o razumijevanju s nadzornim tijelima za bankarstvo radi poticanja efikasne i učinkovite suradnje. Memorandumima se, naime, olakšava redovit protok povjerljivih informacija među tijelima koja su ga potpisala. Njima su obuhvaćene i druge vrste suradnje osim razmjene informacija.

Slika 8.

Razmjena informacija i suradnja na temelju memoranduma o razumijevanju

ESB i nacionalna nadležna tijela država članica nesudionica sklopili su [Memorandum o razumijevanju](#) u kojem su opisani opći uvjeti njihove suradnje u obavljanju nadzornih zadaća u skladu s člankom 3. stavkom 6. Uredbe o SSM-u. Memorandum služi za pojašnjenje postupaka razmjene informacija i prema potrebi mehanizama za savjetovanje. Njime se utvrđuju i postupci suradnje u izvanrednim situacijama.

1.4.6. Suradnja s nebankovnim nadzornim tijelima

članci 6. – 17. Direktive o
financijskim konglomeratima

članak 18. Okvirne uredbe o SSM-u

Regulatorni tehnički standardi kojima se pobliže utvrđuju definicije i usklađuje dodatni nadzor koncentracije rizika i unutargrupnih transakcija (EU/2015/2303)

Zajedničke smjernice EBA-e o konvergenciji nadzornih praksi koje se odnose na dosljednost sporazuma o nadzornoj suradnji za financijske konglomerate (JC/GL/2014/01)

Kao i kada je riječ o nadzornim tijelima za bankarstvo, bilateralni ili multilateralni memorandumima o razumijevanju među drugim nadzornim tijelima pružaju opći okvir za suradnju. Obuhvaćaju procese i postupke za razmjenu povjerljivih informacija koje se na primjer odnose na odobrenja, nadzor na licu mjesta i na daljinu te sankcije. Memorandumima o razumijevanju temelje se na postojećoj najboljoj praksi i promiču kulturu suradnje na svim organizacijskim razinama. Kako bi se olakšao kontakt među tijelima, memorandumima o razumijevanju može se urediti osnivanje posebnih odbora koji će imati funkciju glavnih tijela za razmjenu informacija i koordinaciju nadzornih aktivnosti.

Osim toga, memorandumima o razumijevanju između ESB-a i nadzornih tijela za tržišta želi se potaknuti efikasna i učinkovita suradnja te olakšati redovita razmjena povjerljivih informacija o kreditnim institucijama koje nadziru i tijela nadležna za tržišta.

ESB je sklopio i multilateralni sporazum s više od 50 nadzornih tijela za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma iz Europskoga gospodarskog prostora (EGP) kako bi uspostavio jasan okvir za razmjenu informacija. U skladu s

tim sporazumom ESB prenosi nadzornim tijelima za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma informacije koje su im važne i potrebne za obavljanje zadaća na području nadzora sprječavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma. ESB osim toga traži od tih nadzornih tijela informacije koje su mu važne i potrebne za obavljanje bonitetnih zadaća.

1.4.7. Interakcija s europskim institucijama

SSM blisko surađuje s drugim europskim institucijama i tijelima u sklopu šireg institucijskog okvira.

Europska komisija

[članci 4., 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije](#)

[članak 53. i dalje CRD-a](#)

[članci 19., 26., 32. i 37. te uvodna izjava 32. Uredbe o SSM-u](#)

[Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize \(EU/2013/C 216/01\)](#)

Glavna uprava Europske komisije za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala razvija i provodi politike Komisije povezane s financijskim uslugama, uključujući bankovne propise, i drugim područjima, kao što su tržišta kapitala, osiguranja i mirovinski fondovi, održivo financiranje i platne usluge. Europska komisija zato redovito preispituje zakonodavni okvir i, uzevši u obzir kretanja u financijskom sektoru, iznosi prijedloge za poticanje integracije tržišta, održavanje financijske stabilnosti, zaštitu potrošača i ulagača, borbu protiv financijskog kriminala i poboljšanje financijskog nadzora. Osim toga, donosi delegirane i provedbene akte, uključujući tehničke standarde koje pripremaju europska nadzorna tijela, kako bi dopunila zakonodavstvo EU-a koje se odnosi na financijske usluge i omogućila potpunu provedbu zakonodavstva EU-a. U suradnji s europskim nadzornim tijelima, ESB-om i drugim tijelima, Glavna uprava za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala prati rizike za financijsku stabilnost i odgovara na njih.

ESB joj, na njezin zahtjev, može dostaviti informacije o regulatornim pitanjima povezanima s organizacijom i provedbom svojih nadzornih zadaća. ESB pridonosi javnim savjetovanjima o pitanjima iz svoje nadležnosti koje organizira Glavna uprava za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala, što uključuje revidiranje zakonodavstva koje je na snazi. Kada se Europski parlament ili Vijeće EU-a savjetuju s ESB-om, ili na ESB-ovu vlastitu inicijativu, ESB također donosi mišljenja o zakonodavnim prijedlozima Komisije. U tim slučajevima može sudjelovati i u raspravama u radnim skupinama Vijeća EU-a i surađivati s Europskim parlamentom kako bi pridonio izradi zakonodavstva o financijskim uslugama.

Europska komisija (i u njezinu sklopu Glavna uprava za financijsku stabilnost, financijske usluge i uniju tržišta kapitala) dužna je svake tri godine objaviti izvješće o primjeni Uredbe o SSM-u (engl. *SSMR Review*), u kojem je poseban naglasak na praćenju mogućeg učinka te uredbe na nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Komisija surađuje s ESB-om prije svega kako bi prikupila osnovne informacije za potrebe tog postupka. U skladu s primjenjivim pravnim ograničenjima povezanima s poslovnom tajnom i razmjenom informacija ESB pruža Komisiji 1) informacije koje se odnose na njegove unutarnje nadzorne i organizacijske postupke i 2) informacije o nadzornim aktivnostima u sažetom, agregiranom obliku.

Predstavnik Europske komisije može biti pozvan da sudjeluje kao promatrač u sastancima Nadzornog odbora ESB-a. Time se omogućuje da se s Europskom komisijom, koja nema pristup povjerljivim informacijama o pojedinačnim institucijama, redovito raspravlja o pitanjima koja se odnose na politike.

Ako su primljena javna sredstva, moraju se poštovati pravila o državnoj potpori i mora se obavijestiti Glavna uprava Europske komisije za tržišno natjecanje. U isključivoj je nadležnosti te glavne uprave usklađenost državne potpore s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i njezino odobravanje u skladu sa strogim uvjetima. U nekim slučajevima provođenje nadzora državne potpore može se preklapati s dužnostima ESB-a. Na primjer, ESB može od subjekata koji primaju državnu potporu zahtijevati prilagodbe slične uvjetima koje su institucije predvidjele u planovima restrukturiranja koje je odobrila Glavna uprava za tržišno natjecanje. U takvim slučajevima prijeko je potrebna koordinacija između ESB-a i te glavne uprave kako bi se omogućilo dosljedno djelovanje tijela.

Europski odbor za sistemske rizike

Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) neovisno je tijelo EU-a odgovorno za nadzor rizika u financijskom sustavu EU-a u cjelini. ESB pruža potporu Tajništvu ESRB-a a predsjednik ESB-a predsjedava Općim odborom ESRB-a.

ESB u Općem odboru ESRB-a predstavljaju i potpredsjednik ESB-a i predsjednik Nadzornog odbora ESB-a. Osim toga, ESB sudjeluje u radu Upravljačkog odbora i Savjetodavnog tehničkog odbora ESRB-a.

Bliska suradnja između ESB-a i ESRB-a, koja omogućuje razvoj protoka informacija, obostrano je korisna. Zahvaljujući njoj unaprjeđuje se sposobnost ESRB-a da učinkovito prepozna, analizira i prati sistemske rizike u cijelom EU-u, a SSM s druge strane može iskoristiti stručno znanje ESRB-a, koje obuhvaća cijeli financijski sustav uključujući druge financijske institucije, tržišta i proizvode.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) zaduženo je za izradu nacрта tehničkih standarda, smjernica, preporuka i odgovora na česta pitanja, radi veće konvergencije nadzorne prakse i dosljednosti rezultata nadzora u EU-u. ESB kao nadzorno tijelo za bankarstvo provodi zadaće u skladu s EBA-inim pravilima. Nadzor banaka ESB-a uključen je u rad EBA-e i znatno pridonosi nadzornoj konvergenciji objedinjavanjem nadzora u različitim jurisdikcijama. SSM predstavljaju nacionalna nadležna tijela kao članovi s pravom glasa u EBA-inu Odboru nadzornih tijela i ESB kao član bez prava glasa u Odboru nadzornih tijela te kao član u drugim EBA-inim radnim tijelima. Važna područja suradnje opisana su u nastavku.

- **Jedinstvena europska pravila i Europski nadzorni priručnik:** EBA donosi obvezujuće tehničke standarde i smjernice kojima pridonosi razvoju jedinstvenih pravila za bankarski sektor EU-a s ciljem utvrđivanja minimalne

razine usklađenosti u nadzornom sustavu. Osim toga, EBA-in Europski nadzorni priručnik ima šire područje primjene i primjenjuje se na sva nadzorna tijela unutar EGP-a. U provedbi izravnog nadzora SSM primjenjuje jedinstvena europska pravila, Europski nadzorni priručnik i EBA-ine upute. Primjenom usklađenih nadzornih standarda i postupaka SSM postiže visoku razinu konvergencije nadzorne prakse među državama članicama sudionicama.

- **Testiranje otpornosti na stres:** EBA je, u suradnji s ESRB-om, odgovorna za pokretanje i opću koordinaciju procjena otpornosti kreditnih institucija u cijelom EU-u te za razvoj zajedničkih pristupa i metodologija u tu svrhu. ESB je zadužen za procjene u državama članicama sudionicama, koje provodi uz potporu nacionalnih nadležnih tijela.
- **Razmjena informacija:** ESB sudjeluje u recipročnoj razmjeni informacija s EBA-om.
- **Mehanizam istorazinskog ocjenjivanja:** ESB pruža potporu EBA-i u razvoju cjelovite i smislene metodologije istorazinskog ocjenjivanja radi dosljednosti u svim nadziranim subjektima i usklađenosti s utvrđenim nadzornim smjernicama.
- **Upravljanje krizama i druge nadzorne zadaće:** EBA je odgovorna za niz zadaća povezanih s upravljanjem krizama. Na primjer, ako Europsko vijeće proglasi izvanrednu situaciju, EBA može izdati preporuke SSM-u s ciljem koordinacije europskih odluka i, u nekim slučajevima, njihove izravne primjene na pojedinačne institucije. Osim toga, EBA je zadužena za posredovanje u pojedinim sporovima između matičnih tijela i tijela domaćina ili u slučajevima povrede prava EU-a. Kada je riječ o kontinuiranom nadzoru, njezine zadaće obuhvaćaju praćenje kolegija nadzornih tijela izravnim sudjelovanjem.

Europski sustav financijskog nadzora

Osim s EBA-om ESB surađuje s još dvama europskim nadzornim tijelima: Europskim nadzornim tijelom za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje i Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta kapitala. U slučaju krize koja utječe na neki financijski konglomerat, mješoviti financijski holding ili ostale financijske posrednike i koja bi mogla prouzročiti učinak prelijevanja na bankarski sektor ili iz njega, dodatni sporazumi o suradnji između SSM-a i drugih tijela u sklopu Europskog sustava financijskog nadzora omogućuju učinkovito planiranje, odlučivanje i koordinaciju s odgovarajućim tijelima, i europskim i nacionalnim.

Jedinstveni sanacijski mehanizam

članci 7., 8. i 34. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu

Memorandum o razumijevanju između Jedinstvenog sanacijskog odbora i ESB-a glede suradnje i razmjene informacija

U jedinstvenom sanacijskom mehanizmu ujedinjeni su ključni kapaciteti i resursi za upravljanje u slučaju propasti bilo koje kreditne institucije u državama članicama sudionicama. Jedinstveni sanacijski mehanizam dopunjava SSM; ako se banka koja se nadzire u sklopu SSM-a suoči s ozbiljnim poteškoćama, omogućuje učinkovito upravljanje njezinom sanacijom uz najmanje troškove za porezne obveznike i realno gospodarstvo.

Bliska suradnja i razmjena informacija između bankovnih nadzornih tijela i nadležnih sanacijskih tijela potrebna je kako bi se 1) sanacijskim tijelima pružile informacije o pojedinačnim institucijama koje su im potrebne za planiranje sanacije, 2) povećala spremnost svih uključenih strana u uobičajenim okolnostima i 3) unaprijedila sposobnost pravodobnog i učinkovitog djelovanja u potencijalnim kriznim situacijama. SSM savjetuje Jedinstveni sanacijski odbor o sanacijskim planovima i pruža nadzorne informacije u svrhu izbjegavanja udvostručenja zadaća.

Europski stabilizacijski mehanizam

članci 3. i 4. te članak 33. stavak 3. Uredbe o SSM-u

Smjernica Europskog stabilizacijskog mehanizma o financijskoj pomoći za izravnu dokapitalizaciju institucija

Europski stabilizacijski mehanizam (ESM) je mehanizam za potporu stabilnosti koji su osnovale države članice europodručja s ciljem pružanja financijske pomoći članicama ESM-a koje imaju ozbiljne financijske poteškoće ili im one prijete, ako je ta pomoć nužna za očuvanje financijske stabilnosti europodručja u cjelini i njegovih država članica. ESM u sklopu alata kojima raspolaže može odlučiti pružiti financijsku pomoć za izravnu dokapitalizaciju financijskih institucija ako su ispunjeni kriteriji prihvatljivosti i ako se u potpunosti primjenjuje Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu uključujući odredbe o unutarnjoj sanaciji. Kako bi alat za dokapitalizaciju funkcionirao, potrebna je učinkovita suradnja i razvoj intenzivnog protoka informacija između SSM-a, ESM-a i nacionalnih tijela za sanaciju u skladu s člankom 3. Uredbe o SSM-u. Ako treba dokapitalizirati nadzirani subjekt u poteškoćama koji ESB izravno nadzire, nadzor banaka ESB-a odgovoran je za prikupljanje potrebnih informacija. Kada je riječ o subjektima koje ESB ne nadzire izravno, Vijeće guvernera ESM-a zahtijeva od ESB-a da preuzme izravni nadzor tih institucija u skladu s Uredbom o SSM-u.

ESM će poduprijeti dokapitalizaciju institucije samo ako je Glavna uprava Europske komisije za tržišno natjecanje odobrila plan restrukturiranja te institucije u skladu s pravilima o državnoj potpori. Stoga nadzor banaka ESB-a, nacionalna nadležna tijela i Glavna uprava za tržišno natjecanje moraju biti međusobno usko povezani kako bi se omogućila nesmetana suradnja.

Europski revizorski sud

članak 27. Statuta ESSB-a

Memorandum o razumijevanju između ESB-a i Europskog revizorskog suda

Europski revizorski sud osnovan je radi revizije financija EU-a. Polazišne točke za reviziju su proračun i politike EU-a, prije svega na područjima povezanim s rastom i radnim mjestima, dodanom vrijednošću, javnim financijama, okolišem i klimatskim

promjenama. Revizorski sud provodi reviziju proračuna s obzirom na prihode i rashode.

Kada je riječ o ESB-u, s obzirom na njegovu neovisnost, ovlasti Revizorskog suda ograničene su na ispitivanje operativne učinkovitosti upravljanja ESB-om. U granicama svoje nadležnosti Revizorski sud može podnositi očitovanja, prije svega u obliku posebnih izvješća koja mogu sadržavati preporuke povezane s djelovanjem nadzora banaka ESB-a kojima se nastoji povećati operativna učinkovitost upravljanja njime. Revizorski sud može objaviti i mišljenja na zahtjev drugih institucija EU-a. ESB dostavlja Revizorskom sudu informacije koje su mu potrebne za reviziju i postupa u skladu s njegovim preporukama.

1.4.8. Multilateralna suradnja

[članak 127. stavak 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije](#)

[članak 25. Statuta ESSB-a](#)

[Odluka Vijeća o savjetovanju nacionalnih tijela s Europskom središnjom bankom u pogledu nacrtu propisa \(98/415/EZ\)](#)

ESB sudjeluje u mnogim europskim i međunarodnim tijelima te grupama nadzornih tijela koje osnivaju multilateralne organizacije. Zahvaljujući tom sudjelovanju, koje može imati različite oblike, može utjecati na međunarodna kretanja na području bankovnih propisa. Ako sudjeluju i ESB i nacionalna nadležna tijela, ESB-ov odjel Nadzorne politike nastoji uskladiti njihova stajališta kada je to potrebno. Ako ESB ne sudjeluje, mogu ga zastupati nacionalna nadležna tijela koja u tom trenutku sudjeluju u određenom tijelu ili grupi, ako je to izvedivo.

Bazelski odbor za nadzor banaka

Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS) glavno je tijelo za donošenje globalnih standarda za bonitetnu regulativu kreditnih institucija i forum za suradnju u pitanjima koja se odnose na nadzor banaka. Njegova je zadaća poboljšati propise, nadzor i praksu kreditnih institucija u svijetu a krajnja svrha jačanje financijske stabilnosti. Iako BCBS službeno nema pravnu ovlast za donošenje obvezujućih odluka, smatra se da su se države članice koje prenose njegove odluke u nacionalne zakone dobrovoljno obvezale na takvu suradnju. Od 2008. šefovi država i čelnici vlada država skupine G-20 također se obvezuju na redovitu provedbu standarda BCBS-a. BCBS strogo nadzire provedbu tih standarda te u proljeće i jesen objavljuje polugodišnja izvješća u kojima se procjenjuje njihova pravna integracija u državama članicama. Nadalje, BCBS ocjenjuje usklađenost propisa koji se provode u pojedinačnim državama članicama sa svojim standardima te njihov učinak na imovinu ponderiranu rizikom kada se primjenjuju na banke. ESB i nekoliko nacionalnih nadležnih tijela imaju status člana BCBS-a i sudjeluju u sastancima tog odbora i njegovih podstruktura. ESB je također član nadzornog tijela BCBS-a, Skupine guvernera središnjih banaka i čelnika nadzora. EBA i Europska komisija imaju status promatrača u BCBS-u.

Međunarodni monetarni fond

Međunarodni monetarni fond (MMF) međunarodna je organizacija zadužena za postizanje održivog rasta i blagostanja u svih svojih 190 država članica. To čini podupiranjem gospodarskih i financijskih politika kojima se promiču financijska stabilnost i monetarna suradnja. Program procjene financijskog sektora sveobuhvatna je dubinska procjena financijskog sektora određene države koju provodi MMF. U njegovu sklopu MMF izrađuje procjene stabilnosti financijskog sustava za svoje države članice. MMF od 2018. provodi i Program procjene financijskog sektora za europodručje kao cjelinu, što uključuje procjenu uspješnosti SSM-a u odnosu na Osnovna načela djelotvornog nadzora banaka BCBS-a. ESB je glavna druga ugovorna strana MMF-a kada je riječ o svim pitanjima povezanim s nadzorom značajnih institucija, što proizlazi iz njegovih ključnih dužnosti na područjima mikrobonitetnog i makrobonitetnog nadzora banaka koje su mu dodijeljene Uredbom o SSM-u. U sklopu nadzora banaka ESB-a odjel ESB-a Nadzorne politike koordinira dostavljanje informacija MMF-u i ima funkciju glavne kontaktne točke.

Programom procjene financijskog sektora za europodručje uzima se u obzir nova struktura nadzora banaka i sanacije u Europi. Nacionalna tijela preuzimaju vodeću ulogu u provedbi procjene u pojedinačnim državama, a ESB je u okviru svojih zadaća aktivno uključen u Program procjene financijskog sektora za europodručje i nacionalne Programe procjene financijskog sektora za države europodručja. U razgraničenju područja primjene Programa procjene financijskog sektora za europodručje i nacionalnih Programa procjene financijskog sektora uzima se u obzir zakonodavni, institucionalni i operativni kontekst bankovne unije te novo uređenje odgovornosti između ESB-a/SSM-a i nacionalnih nadležnih tijela u odnosu na značajne i manje značajne institucije.

Sudjelovanje ESB-a u procjeni u pojedinačnim državama omogućuje usporedivost među državama i dosljedan postupak za sastavnicu bankarskog sektora u sklopu Programa procjene financijskog sektora. Time se stvaraju sinergije s testiranjem otpornosti na stres banaka iz cijelog EU-a i europodručja te se postiže da se u dokumentima koje izrađuju različite radne podskupine u sklopu Programa procjene financijskog sektora uzimaju u obzir ključne značajke okvira za mikrobonitetni i makrobonitetni nadzor banaka koje proizlaze iz uspostave SSM-a. Sudjelovanje ESB-a olakšava utvrđivanje područja koja je potrebno dalje razvijati na razini cijelog SSM-a ili u pojedinačnim državama, kako bi ih se na odgovarajući način uzelo u obzir u preporukama MMF-a.

Osim što provodi Programe procjene financijskog sektora, MMF svake godine održava s državama sudionicama SSM-a savjetovanja u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a, tijekom kojih zaposlenici MMF-a posjećuju državna tijela i procjenjuju gospodarsko i financijsko stanje te izazove povezane s politikama u tim državama. Sudjelovanje nadzora banaka ESB-a u tim savjetovanjima odnosi se na mikrobonitetna i makrobonitetna pitanja.

Savjetovanja uključuju konferencijske pozive u kojima sudjeluju zaposlenici MMF-a, nadzora banaka ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela koji raspravljaju o pitanjima povezanim s SSM-om.

Osim toga, zaposlenici MMF-a dvaput godišnje posjećuju ESB u sklopu savjetovanja u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a za europodručje. Rezultati spomenutog Programa procjene financijskog sektora za europodručje pridonose sastavnici financijskog sektora u sklopu savjetovanja u vezi s člankom IV. za europodručje.

Odbor za financijsku stabilnost

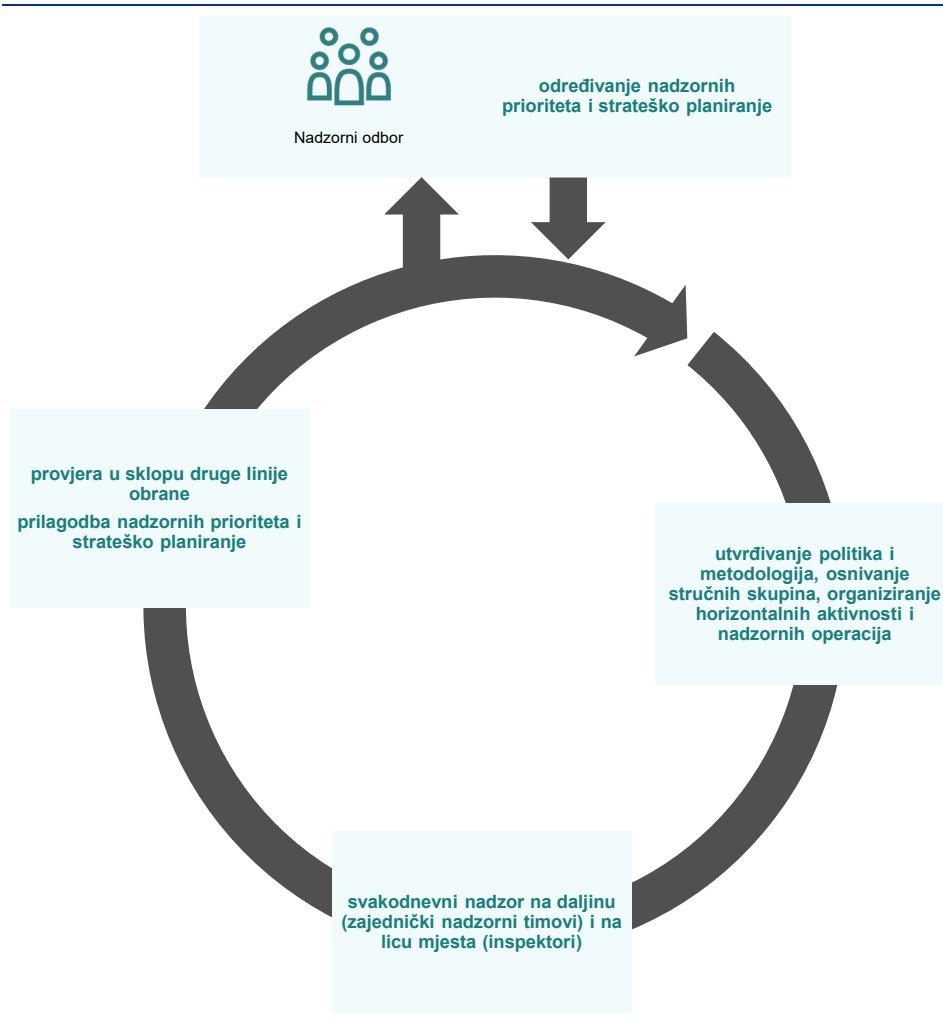
Odbor za financijsku stabilnost (FSB) međunarodno je tijelo koje prati globalni financijski sustav, daje preporuke i promiče međunarodnu financijsku stabilnost. S tim u vezi koordinira djelovanje svojih članova radi razvoja pouzdanih politika povezanih s regulativom i nadzorom te drugih politika povezanih s financijskim sektorom. Među njegovim su članovima središnje banke, ministarstva financija, agencije za financijski nadzor glavnih svjetskih gospodarstava i financijskih središta, globalna tijela za utvrđivanje standarda i međunarodne financijske institucije. FSB potiče jednake uvjete podupiranjem odgovarajućih tijela u različitim sektorima i jurisdikcijama u dosljednoj provedbi tih politika. U skladu s plenarnom odlukom FSB-a od 21. lipnja 2016., i nadzor banaka ESB-a ima predstavnika u plenarnoj skupštini, jedinom tijelu FSB-a nadležnom za odlučivanje. Osim toga, od 2015. član je Stalnog odbora za nadzornu i regulatornu suradnju, a od veljače 2017. sudjeluje u svojstvu nadzornog tijela u Stalnom odboru za provedbu standarda. ESB također redovito, u svojstvu stalnoga gosta, sudjeluje u sastancima Europske regionalne savjetodavne skupine FSB-a.

2. Nadzorni ciklus

Provedba nadzora banaka može se promatrati kao ciklus, što pokazuje **Slika 9**. U ovom poglavlju objašnjeni su pojedinačni elementi nadzornog ciklusa.

Nadzorni prioriteti (vidjeti odjeljak 2.1.), koje određuje Nadzorni odbor, ključna su područja na koja se valja usredotočiti u sljedećim trima godinama. Utvrđuju se jednom godišnje na temelju procjene ključnih rizika i ranjivosti s kojima se suočavaju nadzirani subjekti, ali mogu se preispitati u bilo kojem trenutku kako bi se uzela u obzir nova kretanja na području rizika.

Slika 9.
Nadzorni ciklus

Utvrđenim prioritetima određuje se način provedbe nadzornih metodologija i postupaka, kao što je SREP, te način organiziranja horizontalnih *ad hoc* aktivnosti (vidjeti odjeljak 2.2.). To se uzima u obzir u svakodnevnom nadzoru (vidjeti odjeljak 2.3.), koji obuhvaća svu interakciju s nadziranima i kontinuirano

praćenje njihovih aktivnosti. Iskustvo stečeno praktičnom primjenom nadzornih standarda i metodologija uzima se u obzir pri planiranju nadzornih aktivnosti za sljedeći ciklus a na temelju analize ključnih rizika i ranjivosti određuju se budući nadzorni prioriteti (vidjeti odjeljak 2.4.1.). U vezi s postizanjem učinkovitosti, kvalitete i dosljednosti rezultata nadzora, uprava Nadzorna strategija i rizik djeluje kao druga linija obrane (vidjeti odjeljak 2.4.2.). Zadužena je za raspravu o rezultatima nadzora sa zajedničkim nadzornim timovima te za predlaganje mogućih poboljšanja nadzornih politika, metodologije i standarda.

2.1. Nadzorni prioriteti i strateško planiranje

Određivanje nadzornih prioriteti i povezano strateško planiranje ključni su za učinkovit nadzor. Nadzor banaka ESB-a kontinuirano utvrđuje i prati ranjivosti nadziranih subjekata i rizike kojima su izloženi. Na temelju te procjene odlučuje o nadzornim prioritetima kojima se određuje strateško usmjerenje nadzora banaka ESB-a za sljedeće tri godine (vidjeti odjeljak 2.4.1.).

Budući da se gospodarsko i financijsko okružje može brzo promijeniti, SSM-u je potrebna strategija usmjerena na budućnost i on mora biti spreman brzo prilagoditi prioritete i povezane programe rada kada je to potrebno. Osim strateškog usmjeravanja u vidu nadzornih prioriteti, okvir za toleranciju rizika još je jedan važan element za promicanje nadzora prilagođenog rizicima. Njime se olakšava pretvaranje nadzornih prioriteti u strateško planiranje i program nadzornog ispitivanja na razini institucije. Zato se u njemu upute po načelu „odozgo prema dolje” koje izdaje Nadzorni odbor u vezi s prioritetskim rizicima i ranjivostima kombiniraju s procjenama važnosti prioriteti koje po načelu „odozdo prema gore” provodi zajednički nadzorni tim za određeni nadzirani subjekt. Procjene „odozdo prema gore” važne su jer zahvaljujući njima nadzorna tijela posvećuju dovoljnu pozornost pitanjima i rizicima povezanim s pojedinačnim bankama.

Naposljetku, napredak nadzornih aktivnosti usmjerenih na nadzorne prioritete redovito se prati kako bi se postigla njihova učinkovita provedba.

2.1.1. Utvrđivanje i praćenje rizika

Utvrđivanje, procjena i praćenje glavnih rizika kojima su izloženi nadzirani subjekti i njihove ranjivosti na te rizike ključni su za donošenje utemeljenih odluka o nadzornim prioritetima.

U utvrđivanju i praćenju rizika primjenjuje se prospektivni pristup i provode se sljedeće aktivnosti: 1) analiza makrofinancijskog, regulatornog i poslovnog okružja banaka, 2) sveobuhvatno utvrđivanje ključnih rizika za bankarski sektor i 3) utvrđivanje i praćenje glavnih ranjivosti nadziranih subjekata koje bi, ako se ne riješe, mogle negativno utjecati na stabilnost bankarskog sektora. U procjeni se uzimaju u obzir i mogući činitelji koji već utječu na smanjenje rizika, kao što su mjere javne potpore u kriznoj situaciji.

Uprava Nadzorna strategija i rizik koordinira procjenu rizika i ranjivosti u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima, drugim poslovnim područjima u sklopu nadzora banaka ESB-a i drugim odgovarajućim poslovnim područjima ESB-a, uključujući makrobonitetne funkcije. U procjeni se rabi širok raspon izvora, prije svega analize pojedinačnih rizika koje provode horizontalne funkcije nadzora banaka ESB-a, rezultati ESB-ova godišnjeg testiranja otpornosti na stres i SREP-a te informacije o pojedinačnim institucijama koje se dobivaju od zajedničkih nadzornih timova. Informacije o važnim kretanjima u gospodarskom, regulatornom i nadzornom okružju te spoznaje proizašle iz prikupljanja tržišnih informacija koje provodi uprava Nadzorna strategija i rizik dodatno pridonose izradi procjene.

2.1.2. Integrirano nadzorno planiranje

Pri planiranju nadzornih aktivnosti za sljedeći ciklus u obzir se uzima godišnje preispitivanje nadzornih prioriteta. Planiranje se provodi kao integriran postupak u različitim poslovnim područjima ESB-a. Ključni elementi postupka planiranja uključuju planiranje horizontalnih aktivnosti, nadzora na licu mjesta i aktivnosti zajedničkih nadzornih timova. Planiranje aktivnosti zajedničkih nadzornih timova obuhvaća uspostavu programa nadzornog ispitivanja za svaku značajnu instituciju, pri čemu se procjenjuje važnost svakog rizika i tolerancija rizika koja iz toga proizlazi. Vodeći računa o razinama tolerancije rizika, nadzorna tijela ovlaštena su za izradu programa rada u kojima se uzimaju u obzir nadzorni prioriteti i najkritičnija pitanja utvrđena za pojedinačnu značajnu instituciju te kojima se aktivnosti usmjeravaju na područja na kojima se nadzorne radnje smatraju najučinkovitijima. Aktivnosti sadržane u programu rada zajedničkih nadzornih timova prilagođene su profilu rizičnosti značajne institucije i mogu uključivati misije na licu mjesta i horizontalne aktivnosti.

Horizontalne aktivnosti za sljedeći nadzorni ciklus uključuju uzorak značajnih institucija i posvećene su odabranim ključnim rizicima i ranjivostima u bankarskom sektoru, koji su prethodno utvrđeni godišnjim preispitivanjem nadzornih prioriteta.

Kada je riječ o planiranju nadzornih aktivnosti, i to osobito planiranju misija na licu mjesta, provodi se redovito savjetovanje s nacionalnim nadležnim tijelima. Zahvaljujući integriranosti procesa planiranja, planiranje horizontalnih aktivnosti odnosno općih aktivnosti na daljinu i nadzori na licu mjesta služe jedni drugima kao izvor informacija.

Programi rada prate se kako bi se provodili na planirani način i pridonosili napretku na područjima nadzornih prioriteta. Nadzorni odbor redovito se obavješćuje o postignutom napretku u provedbi nadzornih prioriteta i s njima povezanih programa rada.

2.2. Utvrđivanje politika i metodologija, osnivanje stručnih skupina, organiziranje horizontalnih aktivnosti i nadzornih operacija

Europski regulatorni okvir za bankarstvo temelji se na bazelskim sporazumima i usklađen je s jedinstvenim pravilima koja se primjenjuju na sve financijske institucije na jedinstvenom tržištu. Jedinstvena pravila osnova su za bankovnu uniju. Sastoje se od skupa zakonodavnih tekstova s kojima se moraju uskladiti sve financijske institucije u EU-u, među kojima su [sve banke u državama koje sudjeluju u SSM-u](#).

Na osnovi regulatornog okvira i informacija koje Nadzorni odbor dostavlja u vezi s nadzornim prioritetima za kontinuirani rad, redovito se provodi više horizontalnih aktivnosti. Glavna uprava Horizontalni nadzor pridonosi nadzoru stručnim znanjem povezanim s rizicima i drugim temama s horizontalnog stajališta te blisko surađuje s drugim poslovnim područjima. Podupire zajedničke nadzorne timove pružajući im stručna znanja s horizontalnog stajališta povezana s kreditnim rizikom, tržištima kapitala, nefinancijskim rizicima, poslovnim modelima, planiranju kapitala i upravljanju krizama, testiranju otpornosti na stres te nadzornoj politici i nadzornim metodologijama.

Odjeli sa stručnim znanjem o nadzoru rizika, a to su odjel Poslovni modeli, kapital i krize, odjel Stručnjaci za tržišta kapitala i riznicu, odjel Stručnjaci za kreditni rizik i odjel Stručnjaci za nefinancijski rizik, odgovorni su za osnivanje stručnih skupina za potporu zajedničkim nadzornim timovima u provedbi posebnih horizontalnih aktivnosti, dubinskih analiza i tematskih provjera u skladu s nadzornim prioritetima koje je odobrio Nadzorni odbor.

Odjel Stručnjaci za testiranje na stres odgovoran je i za testiranje otpornosti na stres na razini EU-a koje provodi Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i za testiranje otpornosti na stres u sklopu SSM-a.

Odjel Nadzorna politika u sklopu glavne uprave Horizontalni nadzor odgovoran je za usklađivanje i razvoj politika te se bavi pitanjima na području regulative i nadzora.

Odjel Nadzorna metodologija redovito razvija i posuvremenjuje metodologije kontinuiranog nadzora, osobito za SREP, te postupke koji se primjenjuju i za značajne i za manje značajne institucije. Pritom intenzivno surađuje s EBA-om i drugim organizacijama uključenima u razvoj nadzorne prakse, nadzornih metodologija i standarda.

U svrhu provedbe SREP-a europski nadzor banaka razvio je zajedničku metodologiju za kontinuiranu procjenu rizika nadziranih subjekata, njihovih pravila upravljanja te stanja kapitala i likvidnosti. SREP se provodi jednom godišnje, ali ima sastavnicu višegodišnje procjene prilagođenu toleranciji rizika koju utvrđuje svaki zajednički nadzorni tim (vidjeti odjeljak 4.5.). ESB na sve značajne institucije primjenjuje zajedničku metodologiju za SREP, čime se olakšavaju usporedbe usporedivih institucija i opsežne transverzalne analize. Tom se metodologijom jamče jednaki uvjeti za sve nadzirane subjekte, pri čemu se uzimaju u obzir njihova karakteristična obilježja.

SREP se primjenjuje razmjerno i na značajne i na manje značajne institucije, čime se postiže primjena najviših i najdosljednijih nadzornih standarda.

Osim što provodi kontinuirane aktivnosti, ESB preko glavne uprave Upravljanje i operativni postupci u SSM-u poduzima i *ad hoc* nadzorne radnje. Odjel Odobrenja u sklopu te glavne uprave izdaje odobrenja za rad i stjecanje kvalificiranih udjela a odjel Sankcije istražuje sumnje na povrede bonitetnih zahtjeva koje su počinili nadzirani subjekti te sastavlja prijedloge kazni i provedbenih mjera koje izriču ESB ili nacionalna nadležna tijela. Odjel Sposobnost i primjerenost djeluje kao „čuvar” i odgovoran je za odlučivanje o prikladnosti članova upravljačkih tijela, i u upravljačkoj i u nadzornoj funkciji, svih subjekata koje ESB izravno nadzire.

Kako bi se sve nadzorne dužnosti pravilno provodile, osnovan je odjel Tehnologija i inovacije te odjel Tajništvo SSM-a, koji pruža potporu Nadzornom odboru i njegovim strukturama, osobito kada je riječ o kvaliteti i učinkovitosti njihova procesa odlučivanja.

2.3. Svakodnevni nadzor

Zajednički nadzorni timovi provode ključne nadzorne zadaće u suradnji s horizontalnim funkcijama ESB-a. To po potrebi može uključivati intervencije na licu mjesta u nadziranim institucijama. Ovisno o procjeni profila rizičnosti određene banke, ESB može izreći širok raspon nadzornih mjera.

2.3.1. Zajednički nadzorni timovi

Svakodnevni nadzor značajnih institucija provodi se uglavnom na daljinu i provode ga zajednički nadzorni timovi, u čijem su sastavu zaposlenici nacionalnih nadležnih tijela i ESB-a, a podupiru ih horizontalni i specijalizirani stručni odjeli glavne uprave Horizontalni nadzor te zaposlenici nacionalnih nadležnih tijela koji rade na sličnim poslovima.

Nekoliko je alata za provedbu nadzornih aktivnosti. Tijekom svakodnevnog nadzora zajednički nadzorni timovi analiziraju nadzorno izvješćivanje, financijske izvještaje i internu dokumentaciju nadziranih subjekata. Održavaju redovite i *ad hoc* sastanke sa zaposlenicima na različitim razinama hijerarhije u nadziranim subjektima. Provode kontinuirane analize rizika odobrenih modela za rizike te analiziraju i procjenjuju planove oporavka nadziranih subjekata.

Glavni rezultati opisanih aktivnosti sažeto se prikazuju u sklopu godišnjeg SREP-a, koji provode zajednički nadzorni timovi i koji je detaljnije opisan u odjeljku 4.6.

Aktivnosti svakodnevnog nadzora provode se u skladu s integriranim nadzornim planiranjem opisanim u odjeljku 2.1.2., koje se utvrđuje na temelju okvira za toleranciju rizika svakog zajedničkog nadzornog tima.

2.3.2. Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela

Nadzori na licu mjesta povezani s različitim temama organiziraju se redovito, osobito za značajne institucije. Njihova je svrha omogućiti dubinsku analizu stanja u bankama kada je riječ o temama kao što su rizici, sustavi unutarnjih kontrola, poslovni modeli i upravljanje.

Glavna uprava Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela utvrđuje i brine se za planiranje i provedbu programa nadzornih aktivnosti na licu mjesta, koji obuhvaća nadzore na licu mjesta, provjere internih modela i preglede kvalitete imovine. Odgovorna je i za određivanje i posuvremenjivanje sveobuhvatnih metodologija nadzora na licu mjesta, čime se postiže usklađenost pristupa nadzornim aktivnostima na licu mjesta u sklopu europskog nadzora banaka i, zajedno s drugim poslovnim područjima, za utvrđivanje glavnih rizika kojima je izložen bankarski sektor i određivanje nadzornih prioriteta.

Aktivnostima na licu mjesta dobivaju se neovisne, dosljedne i visokokvalitetne procjene koje dopunjuju kontinuirane nadzorne aktivnosti na daljinu.

Nadzori na licu mjesta i provjere internih modela temeljni su dio integriranog nadzornog planiranja (vidjeti odjeljak 2.1.2.) koji zajednički nadzorni timovi utvrđuju u skladu sa svojim okvirom za toleranciju rizika.

2.4. Unaprjeđenje nadzora banaka: određivanje nadzornih prioriteta i druga linija obrane

Kao što je već spomenuto u ovom poglavlju, ESB stalno nastoji utvrditi moguća poboljšanja u oblikovanju metodologija, standarda, politika i propisa. Moguća poboljšanja utvrđuju se na različite načine, na primjer sudjelovanjem europskog nadzora banaka u međunarodnim i europskim forumima ili na temelju iskustva stečenog u praktičnoj provedbi metodologija i standarda.

2.4.1. Određivanje nadzornih prioriteta

Rezultati utvrđivanja i praćenja rizika osnova su za određivanje nadzornih prioriteta. Prioritetima se utvrđuju strateški ciljevi i ključne nadzorne aktivnosti za sljedeći nadzorni ciklus kako bi se otklonile ranjivosti nadziranih subjekata i ublažili učinci mogućih rizika. Svake se godine preispituju, a prema potrebi mogu se tijekom godine prilagoditi uzimajući u obzir promjene na području rizika.

Pri posuvremenjivanju nadzornih politika europski nadzor banaka razmatra je li ostvaren napredak u otklanjanju prošlih ranjivosti i bi li trebalo poduzeti daljnje aktivnosti zbog toga što banke nisu otklonile ranjivosti u skladu s nadzornim očekivanjima.⁵

---

⁵ U obzir se uzimaju i najvažniji prioriteti utvrđeni u EBA-inu Europskom programu nadzornog ispitivanja.

Nadzorni prioriteti ključni su za srednjoročnu nadzornu strategiju. Oni su polazišna točka i njima se promiče učinkovito i dosljedno integrirano nadzorno planiranje te podupire učinkovitija raspodjela resursa. Također utječu na razine tolerancije rizika unutar okvira za toleranciju rizika europskog nadzora banaka.

Osim toga, nadzornim prioritetima pomaže se nacionalnim nadzornim tijelima da odrede vlastite prioritete za nadzor manje značajnih institucija prema načelu proporcionalnosti.

Nadzorni prioriteti objavljuju se jednom godišnje na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka zajedno s rezultatima redovite procjene rizika.

2.4.2. Druga linija obrane

Uprava Nadzorna strategija i rizik djeluje kao druga linija obrane u ESB-ovu okviru za unutarnju kontrolu kada je riječ o zadaćama koje su dodijeljene ESB-u Uredbom o SSM-u.

Cilj je druge linije obrane pridonijeti učinkovitosti i dosljednosti rezultata nadzora te predložiti mjere za smanjenje rizika i poboljšanja u nadzoru banaka ESB-a s obzirom na nadzorne prioritete i okvir za toleranciju rizika.

Aktivnosti u sklopu druge linije obrane kombinacija su redovitih procjena i tematskih procjena koje su utvrđene u godišnjem planu rada. Redovite aktivnosti uključuju:

- provođenje horizontalnih analiza i usporednih analiza za potrebe SREP-a, kojima se preispituju ocjene pojedinačnih rizika i ukupna ocjena na temelju SREP-a, kao i kvantitativne i kvalitativne mjere te objava rezultata SREP-a (vidjeti odjeljke 4.5.5. i 4.5.7.)
- praćenje postupa li se u skladu s nalazima nadzora i nadzornim mjerama na agregatnoj razini i ispunjavaju li se pravodobno planirani ciljevi
- koordiniranje upravljanja operativnim rizikom za europski nadzor banaka
- koordiniranje pitanja unutarnje revizije za europski nadzor banaka.

Cilj je tematskih provjera poduprijeti Nadzorni odbor u usmjeravanju europskog nadzora banaka u skladu s dogovorenim prioritetima povezanim s rizicima te pratiti kvalitetu i učinke nadzornih aktivnosti, bilo na vertikalnoj (zajednički nadzorni timovi) ili horizontalnoj razini (metodologije i procesi).

Aktivnosti u sklopu druge linije obrane neovisno provodi uprava Nadzorna strategija i rizik, ali im pridonosi kontinuirani dijalog i suradnja s drugim glavnim upravama u nadzoru banaka ESB-a. Usredotočene su na rezultate nadzora, a ne na provjere usklađenosti.

3. Nadzor svih nadziranih subjekata

Nadzorne dužnosti ESB-a razlikuju se ovisno o tome je li nadzirani subjekt značajna ili manje značajna institucija. No za neke je postupke, koji se nazivaju zajedničkim postupcima, ESB nadležan bez obzira na status značajnosti institucije. Ti postupci opisani su u prvom dijelu ovog poglavlja. Drugi dio obuhvaća postupke i kriterije za redovito i *ad hoc* procjenjivanje značajnosti institucija.

3.1. Zahtjevi koji se odnose na odobrenja za rad, predložena stjecanja kvalificiranih udjela i sustav jedinstvene putovnice

članak 4. stavak 1. točka (a) i točka (c) te članak 14. i članak 15. Uredbe o SSM-u

članci 8., 18., 20., 22. i 45. CRD-a
članci 73., 79., 80. i 85. te dio V. Okvirne uredbe o SSM-u

Zajednički postupci o kojima konačno odlučuje ESB uključuju postupke za izdavanje novog ili proširenog odobrenja za rad banke ili za oduzimanje odobrenja za rad banke (vidjeti odjeljak 3.1.1.). Ostali zajednički postupci (vidjeti odjeljak 3.1.2.) obuhvaćaju postupke odobrenja predloženih stjecanja ili daljnjih povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama. U ovom odjeljku također se opisuje sustav jedinstvene putovnice, a to je postupak u skladu s kojim institucija koja je dobila odobrenje za pružanje bankovnih usluga u jednoj državi članici može ostvariti pravo poslovnog nastana i slobodu pružanja usluga u državama članicama Europske unije (vidjeti odjeljak 3.1.3.).

3.1.1. Davanje, oduzimanje i prestanak važenja odobrenja za rad

Davanje odobrenja za rad banke

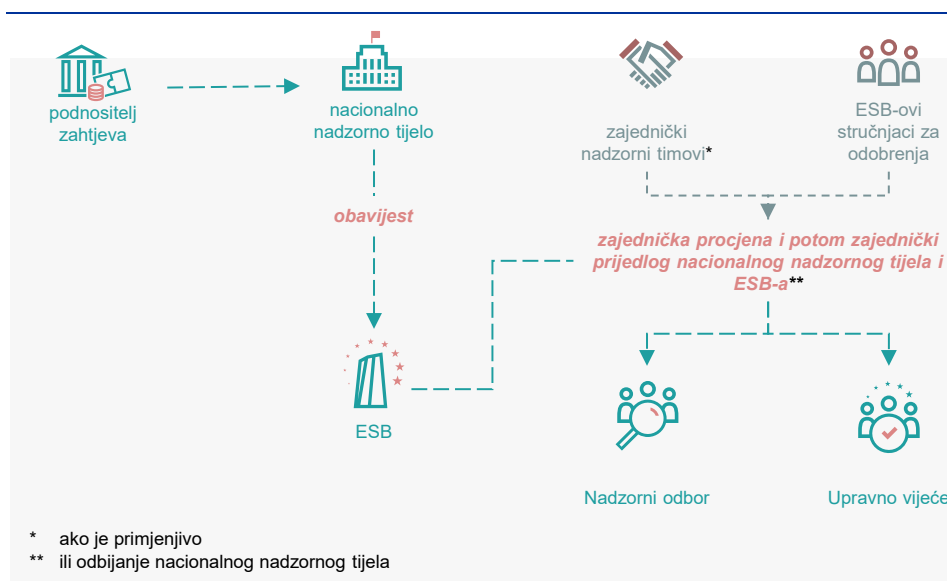
Institucije koje žele početi obavljati djelatnost kreditne institucije, kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe o kapitalnim zahtjevima (engl. *Capital Requirements Regulation*, CRR), u državi članici sudionici moraju podnijeti zahtjev za odobrenje za pružanje bankovnih usluga.

Zahtjev se podnosi nacionalnom nadležnom tijelu države članice u kojoj će institucija imati poslovni nastan i mora biti usklađen sa zahtjevima propisanim mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom. Zahtjev se procjenjuje kako bi samo subjekti koji ispunjavaju zahtjeve propisane mjerodavnim nacionalnim pravom i pravom EU-a djelovali na tržištu kao kreditne institucije.

Institucije mogu podnijeti zahtjev za odobrenje za pružanje bankovnih usluga u određenim okolnostima.

Slika 10.

Pregled postupka izdavanja odobrenja za rad banke

Područje primjene

članak 4. stavak 1. točka 1. CRR-a
članci 8. – 16., 18., 20., članak 56.
točka (g) i članak 117. stavak 5.
CRD-a te njegov Prilog I.

članak 4. stavak 1. točka (a) i
članak 14. Uredbe o SSM-u

članci 73. – 84. Okvirne uredbe o
SSM-u

U Uredbi o investicijskim društvima⁶ izmijenjena je definicija kreditne institucije iz CRR-a. U skladu s tom izmjenom definicija kreditne institucije iz CRR-a sada obuhvaća dvije kategorije:

- kreditne institucije koje imaju odobrenje za primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti te odobravanje kredita za vlastiti račun, dalje u tekstu: „klasične kreditne institucije” (članak 4. stavak 1. točka 1. podtočka (a) CRR-a)
- investicijska društva koja pružaju određene investicijske usluge i dosežu određene pragove s obzirom na veličinu na pojedinačnoj ili grupnoj razini, dalje u tekstu: „investicijska društva 1. kategorije” (članak 4. stavak 1. točka 1. podtočka (b) CRR-a).⁷

Ako zahtjev podnosi klasična kreditna institucija, kako je definirana člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkom (a) CRR-a, postupak povezan s odobrenjem za početak poslovanja kreditne institucije, za koji je nadležan ESB, primjenjuje se na sve djelatnosti koje su rezervirane za klasične kreditne institucije i za koje je potrebno odobrenje. Među njima su djelatnosti za koje je potrebno međusobno priznavanje u skladu s Prilogom I. CRD-u te druge regulirane djelatnosti za koje je

⁶ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.)

⁷ Kada je riječ o investicijskim društvima 1. kategorije, primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti te odobravanje kredita za vlastiti račun nije potrebno da bi ih se smatralo kreditnim institucijama (članak 4. stavak 1. točka 1. podtočka (b) CRR-a).

potrebno odobrenje nadležnog tijela na temelju odgovarajućeg nacionalnog prava. To znači da se postupak odobrenja u sklopu SSM-a primjenjuje i na situacije u kojima klasična kreditna institucija koja već ima odobrenje za pružanje bankovnih usluga zahtijeva proširenje tog odobrenja kako bi obavljala novu reguliranu djelatnost ako je nacionalnim pravom propisano da je takvo odobrenje potrebno.

Ako zahtjev podnosi investicijsko društvo 1. kategorije, kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 1. podtočkom (b) CRR-a, nacionalnim zakonodavstvom države članice kojim se prenosi Direktiva o investicijskim društvima⁸ utvrdit će se način na koji će se tim subjektima dopustiti podnošenje zahtjeva za osnovne bankovne djelatnosti klasičnih kreditnih institucija, kao što su primanje depozita i odobravanje kredita. U nekim državama članicama nacionalno pravo možda omogućuje da se odobrenje za rad koje je već izdano za investicijsko društvo 1. kategorije proširi na osnovne djelatnosti klasičnih kreditnih institucija. No to nije slučaj kada je prenošenjem u nacionalno pravo propisano da je odobrenje za rad izdano investicijskim društvima 1. kategorije posebno odobrenje koje se ne može proširiti na osnovne bankovne djelatnosti. U tom slučaju ako investicijsko društvo 1. kategorije želi obavljati te bankovne djelatnosti, od njega se očekuje da podnese zahtjev za dodatno odobrenje kako bi poslovalo kao klasična kreditna institucija.

Odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo i ESB procjenjuju zahtjeve za status klasične kreditne institucije. Nacionalno nadležno tijelo služi kao kontaktna točka za podnositelja zahtjeva. Ono procjenjuje zahtjev na temelju uvjeta propisanih nacionalnim pravom a prema potrebi se u procjenu uključuje odgovarajući zajednički nadzorni tim. ESB procjenjuje zahtjev na temelju uvjeta propisanih pravom EU-a. Procjene koje provode nacionalno nadležno tijelo i ESB usko su povezane. Zajedničkom procjenom provjerava se ispunjava li subjekt koji podnosi zahtjev odgovarajuće uvjete, koji se odnose na upravljanje, poslovanje, bonitetne zahtjeve i poslovni model. Kako bi se procijenio rizik od pranja novca i financiranja terorizma, trebalo bi se posavjetovati s nadležnim nadzornim tijelom za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma te financijsko-obavještajnim jedinicama. Procjenom se provjerava i ispunjavanje primjenjivih nacionalnih kriterija. I nacionalno nadležno tijelo i ESB imaju pravo zahtijevati da podnositelj zahtjeva dostavi dodatne informacije koje su potrebne za procjenu. ESB i nacionalno nadležno tijelo razmjenjuju sve informacije i podatke povezane sa zahtjevom.

Općenito govoreći, isti se postupak primjenjuje na investicijska društva 1. kategorije, no uz određene posebne uvjete. Na primjer, člankom 8.a stavkom 5. CRD-a propisuje se: „U slučaju ponovnog izdavanja odobrenja za rad nadležno tijelo koje izdaje odobrenje osigurava da postupak bude što jednostavniji i da se u obzir uzimaju informacije iz postojećih odobrenja.” Ako podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za odobrenje propisane nacionalnim pravom, nacionalno nadležno tijelo obavješćuje ESB o svojoj konačnoj procjeni i predlaže izdavanje odobrenja. Ako nacionalno nadležno tijelo tijekom procjene zaključi da investicijsko društvo

⁸ Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnom nadzoru nad investicijskim društvima i izmjeni direktiva 2002/87/EZ, 2009/65/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU i 2014/65/EU (SL L 314, 5.12.2019., str. 64.)

1. kategorije ne ispunjava uvjete za izdavanje odobrenja propisane nacionalnim pravom, odbit će zahtjev.

ESB se može složiti s nacrtom odluke nacionalnog nadležnog tijela ili mu se usprotiviti. Odluka ESB-a može uključivati uvjete, obveze i preporuke za podnositelja zahtjeva. Ako ESB odbije zahtjev ili ako pozitivna odluka ovisi o uvjetima ili obvezama koji prethodno nisu dogovoreni s podnositeljem zahtjeva, podnositelj ima pravo na saslušanje. ESB donosi konačnu odluku u roku od deset radnih dana od datuma kada je nacionalno nadležno tijelo podnijelo nacrt odluke a taj se rok može produžiti jednom za dodatnih deset radnih dana.

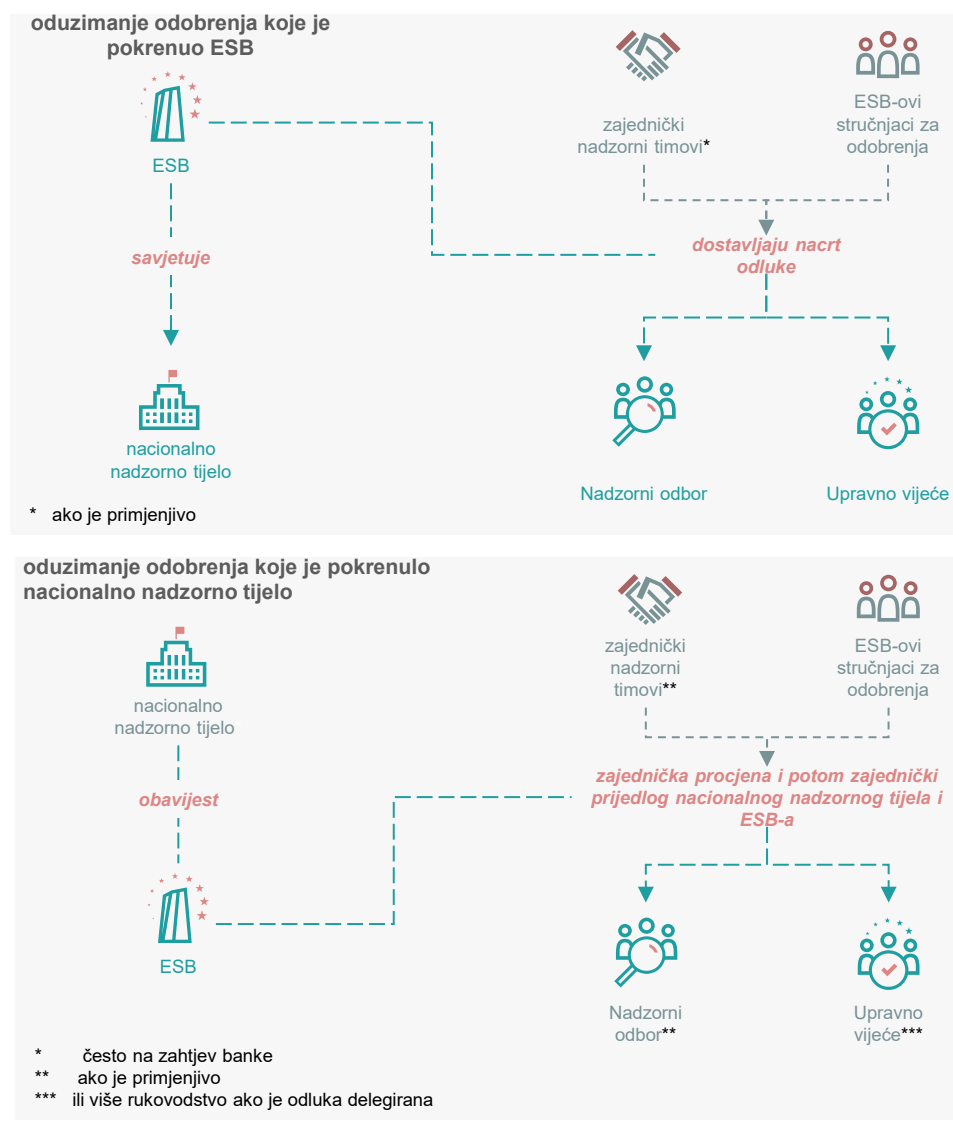
ESB obavješćuje nacionalno nadležno tijelo o svojoj odluci o zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad kreditne institucije. O odluci se obavješćuje i EBA.

Oduzimanje odobrenja za rad banke

ESB može oduzeti odobrenje za početak poslovanja kreditne institucije na vlastitu inicijativu ili na temelju prijedloga nacionalnog nadležnog tijela države članice u kojoj institucija ima poslovni nastan. Postupak koji se primjenjuje kada je riječ o suradnji između nacionalnog nadležnog tijela i ESB-a uglavnom je jednak postupku za davanje odobrenja za rad, uz stanovita odstupanja koja ovise o tome je li oduzimanje odobrenja zahtijevao sam nadzirani subjekt ili pak nadzorno tijelo, bilo to nacionalno nadležno tijelo ili ESB.

Slika 11.

Pregled postupka oduzimanja odobrenja za rad banke

Ako je oduzimanje odobrenja za rad zatražio nadzirani subjekt, na primjer zbog toga što više ne pruža bankovne usluge, nacionalno nadležno tijelo i ESB procjenjuju jesu li ispunjeni odgovarajući preduvjeti za oduzimanje odobrenja za rad u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a. Prije svega valja jasno i nesporno potvrditi da subjekt više ne drži depozite ni druga povratna sredstva.

Ako, na primjer, kreditna institucija više ne ispunjava bonitetne zahtjeve ili ako više nije sigurno da će ispunjavati obveze prema vjerovnicima, ili ako ozbiljno povrijedi odgovarajuće obveze povezane sa sprječavanjem pranja novca i borbom protiv financiranja terorizma, ESB ili nacionalno nadležno tijelo mogu pokrenuti postupak oduzimanja odobrenja za rad institucije. Dogodi li se to, provodi se potpuna, podrobna procjena kako bi se opravdalo oduzimanje odobrenja za rad, pri čemu se uzimaju u obzir povijest nadzora institucije o kojoj je riječ, ozbiljnost povreda i svi

važni interesi uključenih strana, na primjer rizik za imatelje depozita U tim slučajevima mogu se uključiti i sanacijska tijela ili nadležno nadzorno tijelo za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma. Ako postupak oduzimanja odobrenja pokrene ESB, on se prije donošenja odluke pravodobno savjetuje s nacionalnim nadležnim tijelom. Nadziranom subjektu obično se ponudi mogućnost saslušanja prije nego što ESB donese odluku o oduzimanju odobrenja. Ako je potrebna žurna odluka, ESB je može donijeti, a da prethodno ne odobri subjektu mogućnost saslušanja.

ESB obavješćuje instituciju i nacionalno nadležno tijelo o svojoj odluci o oduzimanju odobrenja za rad. O odluci se obavješćuje i EBA.

Prestanak važenja odobrenja za rad banke

Do prestanka važenja odobrenja za rad dolazi kada odobrenje kreditne institucije više nije na snazi. Odobrenje može prestati važiti zbog posebnih nacionalnih, zakonski utvrđenih uzročnika koji u pravilu ne uključuju diskrecijsko pravo nadzornih tijela ni odluku nadležnog tijela.

U skladu s nacionalnim pravom učinak sličan prestanku važenja odobrenja za rad može se pojaviti kada kreditna institucija prestane postojati, na primjer zbog spajanja s drugim trgovačkim društvom. U tim slučajevima odobrenje će prestati važiti u trenutku kada institucija prestane postojati i primjenjivat će se isti postupak kao za prestanak važenja odobrenja za rad.

ESB izravno obavješćuje subjekt o prestanku važenja njegova odobrenja za rad. O tome se obavješćuje i EBA. [Popis nadziranih subjekata u sklopu SSM-a](#) posuvtremenjuje se u skladu s tim. Odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo u pravilu poduzima potrebne korake za objavljivanje odluke sukladno mjerodavnom nacionalnom pravu.

3.1.2. Kvalificirani udjeli

članak 4. stavak 1. točka (c) i članak 15. Uredbe o SSM-u

članci 85. – 88. Okvirne uredbe o SSM-u

članak 3. stavci 1. i 33., članci 22. – 27., članak 56. točka (g) i članak 117. stavak 5. CRD-a

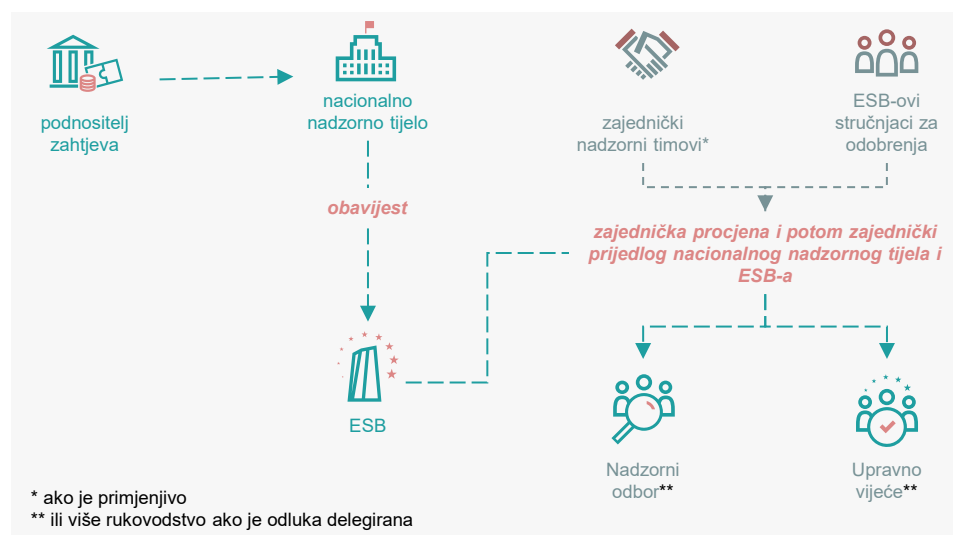
Zajedničke smjernice za bonitetnu procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u financijskom sektoru (JC/GL/2016/01)

Smjernice o suradnji i razmjeni informacija među bonitetnim nadzornim tijelima, nadzornim tijelima za SPNFT i financijsko-obavještajnim jedinicama u skladu s Direktivom 2013/36/EU (EBA/GL/2021/15)

Nacrt regulatornih tehničkih standarda EBA-e kojima se uspostavlja središnja baza podataka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te utvrđuju značajnost slabosti, vrsta informacija koje se dostavljaju, praktična provedba prikupljanja informacija te analiza i diseminacija informacija sadržanih u bazi podataka (EBA/RTS/2021/16)

O predloženim stjecanjima ili daljnjim povećanjima kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama zbog kojih bi se dosegli ili prekoračili odgovarajući pragovi valja obavijestiti nacionalno nadležno tijelo države članice sudionice u kojoj je poslovni nastan kreditne institucije čiji se kvalificirani udjeli stječu ili povećavaju. Nacionalno nadležno tijelo provodi početnu procjenu i sastavlja nacrt prijedloga koji upućuje ESB-u. ESB u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelom provodi vlastitu procjenu i odlučuje o predloženom stjecanju. Tim postupkom naglašava se uloga ESB-a kao „čuvara” koji sprječava neprimjerene kupce da steknu vlasništvo nad kreditnim institucijama.

Slika 12.
Pregled postupka

Svrha je procjene prije svega postići sljedeće: 1) da je predloženi stjecatelj ugledan; 2) da je predloženi stjecatelj financijski stabilan subjekt; 3) da svi članovi upravnog odbora koji će voditi poslovanje ciljane institucije imaju u svakom trenutku dovoljno dobar ugled i da posjeduju dostatno znanje, vještine i iskustvo za obavljanje dužnosti; 4) da će ciljana institucija i dalje ispunjavati bonitetne zahtjeve; i 5) da se transakcija ne financira novcem stečenim kaznenim djelima te da se njome neće povećati rizik pranja novca i financiranja terorizma u profilu rizičnosti ciljane institucije.

Službeno razdoblje procjene traje najviše 60 radnih dana od dana kada je potvrđen primitak potpune obavijesti. Ako se tijekom službenog razdoblja procjene od predloženog stjecatelja zatraže dodatne informacije, razdoblje procjene može se obustaviti na najviše 20 radnih dana (za regulirane stjecatelje) ili u nekim slučajevima 30 radnih dana (za neregulirane stjecatelje i stjecatelje sa sjedištem u zemljama izvan EU-a).

Ako predloženi stjecatelj namjerava steći udjele u kreditnoj instituciji koja ima društva kćeri koje su kreditne institucije u drugim državama članicama sudionicama ili koja je vlasnik kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama s poslovnim nastanom u drugim državama članicama sudionicama, ESB blisko surađuje s nacionalnim nadležnim tijelima svih izravnih i neizravnih ciljanih institucija te koordinira taj proces kako bi se istodobno odlučilo o svim predloženim stjecanjima.

Kriteriji za procjenu usklađeni su na europskoj razini. CRD-om se propisuje pet kriterija navedenih u nastavku, u skladu s kojima se procjenjuju predložena stjecanja i koji su preneseni u nacionalno zakonodavstvo.

Ugled predloženog stjecatelja

Predloženi stjecatelj mora se odlikovati potrebnim poštenjem i pouzdanošću, što se među ostalim dokazuje činjenicom da nije kažnjavan ili da se protiv njega ne vodi kazneni postupak koji bi negativno utjecao na njegov ugled. Drugi je aspekt stjecateljeva stručnost, odnosno njegovo iskustvo u upravljanju i/ili ulaganju u financijskom sektoru.

Ugled, znanje, vještine i iskustvo predloženih novih članova upravljačkog tijela ciljane institucije

Ako predloženi stjecatelj namjerava promijeniti sastav upravljačkih tijela ciljane institucije, u sklopu postupka povezanog s kvalificiranim udjelima provodi se procjena sposobnosti i primjerenosti novih članova.

Financijska stabilnost predloženog stjecatelja

Predloženi stjecatelj mora biti u stanju financirati predloženo stjecanje i održati stabilnu financijsku strukturu u doglednoj budućnosti. S tim u vezi utvrđuje se tko će biti odgovoran za podupiranje ciljane institucije nakon stjecanja, na primjer ulaganjem eventualno potrebnog dodatnog kapitala u ciljanu instituciju.

Učinak na ciljanu instituciju

Nakon stjecanja ciljane bi institucija i dalje trebala ispunjavati bonitetne zahtjeve. Na primjer, njezinu profitabilnost ne bi trebalo nepotrebno opteretiti time što će se stjecanje djelomično financirati pretjeranim zaduživanjem koje će morati otplatiti sama ciljana institucija. Osim toga, struktura stjecatelja ili grupe u kojoj će djelovati ciljana institucija ne bi trebala biti toliko složena da onemogućiti učinkovit nadzor uključenih institucija koji provodi nadzorno tijelo.

Rizik povezanosti s pranjem novca ili s financiranjem terorizma

Sredstva kojima se financira stjecanje ne smiju biti stečena kaznenim djelima ni povezana s terorizmom. Tijekom procjene provjerava se i bi li se stjecanjem mogli povećati rizici pranja novca ili financiranja terorizma.

Nadzorno tijelo nadležno za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma dužno je utvrditi te rizike. ESB provodi procjenu rizika pranja novca i financiranja terorizma s bonitetnog stajališta na temelju informacija i dokumentacije dobivenih od nacionalnog nadležnog tijela, koje surađuje s nadležnim nadzornim tijelom za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma i s financijsko-obavještajnim jedinicama. Tek ako odgovarajuće nacionalno tijelo utvrdi povredu, ESB može uzeti u obzir tu činjenicu za potrebe provedbe vlastitih zadaća.

Kako bi se ispunilo pet spomenutih kriterija, ESB može, na prijedlog nacionalnog nadležnog tijela ili samoinicijativno, postaviti predloženom stjecatelju uvjete ili obveze. Svi uvjeti ili obveze koji se postavljaju predloženom stjecatelju moraju se, međutim, odnositi na tih pet kriterija i ne smiju prekoračiti granice onog što je potrebno za ispunjenje tih kriterija. Ako se predloženi stjecatelj ne složi s uvjetima ili obvezama ili ako bi oni mogli nepovoljno utjecati na njegova prava, održat će se saslušanje kako bi mu se pružila prilika da se očituje. Isto vrijedi i ako se ESB namjerava suprotstaviti predloženom stjecanju.

3.1.3. Sustav jedinstvene putovnice

uvodna izjava 51., članak 4. stavak 2., članak 6. stavak 4. i članak 17. stavak 1. Uredbe o SSM-u

članci 11. – 17. Okvirne uredbe o SSM-u

članci 35. – 39. CRD-a

Regulatorni tehnički standardi kojima se utvrđuju informacije koje si međusobno dostavljaju nadležna tijela matične države članice i države članice domaćina (EU/524/2014)

Regulatorni tehnički standardi u području informacija koje se priopćuju pri ostvarivanju prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga (EU/1151/2014)

Provedbeni tehnički standardi u pogledu razmjene informacija između nadležnih tijela matičnih država članica i država članica domaćina u skladu s Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (EU/620/2014)

Provedbeni tehnički standardi u pogledu standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za obavijesti o ostvarivanju prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga u skladu s Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (EU/926/2014)

Institucija koja je dobila odobrenje za pružanje bankovnih usluga u jednoj državi članici može iskoristiti prednosti sustava jedinstvene putovnice: pravo poslovnog nastana i slobodu pružanja usluga u državama članicama Europske unije. To se može postići osnivanjem podružnice u drugoj državi članici ili pružanjem usluga u drugoj državi članici, o čemu se mora obavijestiti nacionalno nadležno tijelo odgovarajuće matične države članice.

Sustav jedinstvene putovnice u sklopu SSM-a

Ako značajna institucija u državi članici sudionici želi osnovati podružnicu u drugoj državi članici sudionici, o toj namjeri obavješćuje matično nacionalno nadležno tijelo i pruža mu informacije u skladu s uvjetima propisanim CRD-om. Matično nacionalno nadležno tijelo o tom smjesta obavješćuje ESB. Zajednički nadzorni tim potom procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za osnivanje podružnice. Ako jesu, dostavlja procjenu Nadzornom odboru, koji je prima na znanje. Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u potom, prije isteka roka, prenosi odgovarajuće informacije povezane sa sustavom jedinstvene putovnice za podružnicu značajnoj instituciji, nacionalnom nadležnom tijelu matične države i nacionalnom nadležnom tijelu države domaćina. Po primitku obavijesti značajna institucija može osnovati podružnicu i početi poslovati. Ako zajednički nadzorni tim zaključi da uvjeti nisu ispunjeni, sastavlja negativnu odluku u skladu s postupkom neisticanja prigovora a značajnoj instituciji daje se pravo na saslušanje.

Ako je institucija koja želi osnovati podružnicu u drugoj državi članici sudionici manje značajna institucija, ona o toj namjeri obavješćuje matično nacionalno nadležno tijelo u skladu s uvjetima propisanim CRD-om. Matično nacionalno nadležno tijelo procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za osnivanje podružnice i donosi odluku u skladu sa svojim internim postupcima odlučivanja.

Ako uvjeti nisu ispunjeni, matično nacionalno nadležno tijelo obavješćuje instituciju da je njezin zahtjev odbijen. Ako je matično nacionalno nadležno tijelo u utvrđenom roku za primitak obavijesti donijelo pozitivnu odluku ili nije donijelo odluku o odbijanju zahtjeva, podružnica se može osnovati i može početi s poslovanjem. Matično nacionalno nadležno tijelo dostavlja tu obavijest zajedno s odgovarajućim traženim informacijama ESB-u i nacionalnom nadležnom tijelu države članice sudionice u kojoj će se osnovati podružnica.

Svaka značajna institucija iz države članice sudionice koja želi prvi put ostvariti slobodu pružanja usluga obavljanjem djelatnosti u drugoj državi članici sudionici obavješćuje svoje matično nacionalno nadležno tijelo u skladu s uvjetima propisanim CRD-om. Matično nacionalno nadležno tijelo obavješćuje ESB o primitku obavijesti i proslijeđuje obavijest nacionalnom nadležnom tijelu domaćinu. Ako je institucija koja želi ostvarivati slobodu pružanja usluga manje značajna institucija, ona o toj namjeri obavješćuje svoje nacionalno nadležno tijelo u skladu s uvjetima propisanim CRD-om. Obavijest se dostavlja ESB-u.

Sustav jedinstvene putovnice za institucije iz država članica nesudionica

Ako institucija iz države članice nesudionice namjerava osnovati podružnicu u državi članici sudionici, o toj namjeri obavještuje svoje matično nacionalno nadležno tijelo, koje procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za jedinstvenu putovnicu. Ako su ispunjeni, matično nacionalno nadležno tijelo obavještuje nacionalno nadležno tijelo domaćina. Po primitku obavijesti nacionalno nadležno tijelo domaćin obavještuje ESB, koji procjenjuje značajnost podružnice.

Ako je podružnica značajna, ESB sastavlja prijedlog odluke o značajnosti. Nadzor značajne podružnice značajne institucije provodi ESB, koji prema potrebi određuje uvjete pod kojima podružnica može obavljati djelatnost u državi članici domaćinu. Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u obavještuje matično nacionalno nadležno tijelo, nacionalno nadležno tijelo domaćina i instituciju koja je podnijela zahtjev.

Ako se podružnica smatra manje značajnom, Nadzorni odbor poziva se da potvrdi procjenu značajnosti koju je proveo odjel Odobrenja u sklopu glavne uprave Upravljanje i operativni postupci u SSM-u. Nadzor manje značajne podružnice provodi nacionalno nadležno tijelo domaćin, koje prema potrebi određuje uvjete pod kojima podružnica može obavljati djelatnost u državi članici domaćinu. Nacionalno nadležno tijelo domaćin obavještuje matično nacionalno nadležno tijelo i instituciju koja je podnijela zahtjev.

Ako institucija iz države članice nesudionice namjerava pružati usluge u državi članici sudionici, o tom obavještuje svoje matično nacionalno nadležno tijelo, koje potom obavještuje nacionalno nadležno tijelo domaćina. Nacionalno nadležno tijelo domaćin priopćuje ESB-u da je primilo obavijest i obavještuje instituciju koja je podnijela zahtjev o uvjetima pod kojima može ostvarivati slobodu pružanja usluga u skladu s nacionalnim pravom i u interesu općeg dobra. ESB obavlja zadaće nadležnog tijela države članice domaćina za institucije s poslovnim nastanom u državama članicama nesudionicama koje ostvaruju slobodu pružanja usluga u državama članicama sudionicama.

Sustav jedinstvene putovnice za institucije iz država članica koje osnivaju podružnice izvan SSM-a

Ako značajna institucija želi osnovati podružnicu ili ostvarivati slobodu pružanja usluga u državi članici nesudionici, mora o toj namjeri obavijestiti odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo. Po primitku obavijesti nacionalno nadležno tijelo obavještuje ESB, koji provodi ovlasti nadležnog tijela matične države članice. Pritom zajednički nadzorni tim procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za osnivanje podružnice.

Ako su ispunjeni, zajednički nadzorni tim u suradnji s odjelom Tajništvo SSM-a sastavlja prijedlog za Nadzorni odbor u svrhu primanja na znanje (pisanim postupkom) ili prijedlog višem rukovodstvu ako postupak ispunjava kriterije za

prenošenje ovlasti. Glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u potom, u roku od tri mjeseca, obavješćuje nacionalno nadležno tijelo domaćina o pozitivnom rezultatu procjene i ono tada određuje uvjete pod kojima, u interesu općeg dobra, podružnica institucije koja je podnijela zahtjev može obavljati djelatnost u državi članici domaćinu. Ako zajednički nadzorni tim zaključi da uvjeti nisu ispunjeni, sastavlja negativnu odluku koju potvrđuje Nadzorni odbor i donosi Upravno vijeće u skladu s postupkom neisticanja prigovora. Primjenjuje se pravo na saslušanje. Nakon donošenja odluke glavna uprava Upravljanje i operativni postupci u SSM-u obavješćuje o negativnoj odluci instituciju koja je podnijela zahtjev i prosljeđuje tu informaciju matičnom nacionalnom nadležnom tijelu.

Ako manje značajna institucija želi osnovati podružnicu na području države članice nesudionice, mora o tome obavijestiti svoje matično nacionalno nadležno tijelo, koje obavješćuje nacionalno nadležno tijelo države članice nesudionice i istodobno šalje tu obavijest ESB-u.

Ako značajna institucija želi ostvarivati slobodu pružanja usluga u državi članici nesudionici, zajednički nadzorni tim u roku od mjesec dana šalje obavijest o tome nacionalnom nadležnom tijelu domaćinu u državi članici nesudionici u kojoj će se pružati usluge. Ako manje značajna institucija želi ostvarivati slobodu pružanja usluga u državi članici nesudionici, o toj namjeri obavješćuje odgovarajuće matično nacionalno nadležno tijelo, koje prenosi obavijest nacionalnom nadležnom tijelu države članice nesudionice i ESB-u.

Obavijesti o promjenama u podružnicama i ostvarivanje slobode pružanja usluga

Ako dođe do promjene u podružnici značajne institucije – na primjer, ako podružnica počne pružati dodatne usluge, prestane pružati usluge ili prestane poslovati, ako se promijeni sastav rukovodstva podružnice ili njezino službeno ime i adresa – nacionalno nadležno tijelo države članice sudionice u kojoj je glavni ured značajne institucije šalje obavijest nacionalnom nadležnom tijelu domaćinu i ESB-u.

Čim se promijene usluge koje značajne institucije pružaju u sklopu slobode pružanja usluga, o tome valja obavijestiti ESB. Obavješćivanje nacionalnog nadležnog tijela domaćina provodi se na razini nacionalnih nadležnih tijela. Nema potrebe obavješćivati ESB o promjenama u podružnicama manje značajnih institucija i uslugama koje se pružaju u sklopu slobode pružanja usluga u državama članicama nesudionicama. I taj postupak provodi se na razini nacionalnih nadležnih tijela.

3.2. Procjena značajnosti institucija

Stupanj odgovornosti ESB-a za nadzor kreditne institucije ovisi o njezinu statusu značajnosti, koji se određuje na najvišoj razini konsolidacije u državama članicama sudionicama. ESB provodi postupke kojima se procjenjuje značajnost nadziranih subjekata na temelju kriterija propisanih Uredbom o SSM-u i utvrđuje je li potrebno

članak 6. stavak 4. i članak 6. stavak 5. točka (b) Uredbe o SSM-u

članci 39. – 72. Okvirne uredbe o SSM-u

promijeniti status nadziranog subjekta iz značajne u manje značajnu instituciju i obratno. Ako dođe do promjene statusa, nadzorne ovlasti na odgovarajući se način prenose s ESB-a na nacionalno nadležno tijelo ili obratno, čime se postiže kontinuiran i učinkovit nadzor institucije. U skladu s Okvirnom uredbom o SSM-u ESB ima obvezu objavljivati i voditi popis nadziranih subjekata. Popis vodi odjel Odobrenja, koji također, u bliskoj suradnji sa zajedničkim nadzornim timovima i nacionalnim nadležnim tijelima, koordinira redovite i *ad hoc* procjene značajnosti nadziranih subjekata.

3.2.1. Kriteriji za procjenu značajnosti

Uredbom o SSM-u i Okvirnom uredbom o SSM-u propisuje se pet kriterija za procjenu značajnosti banke: 1) veličina, 2) gospodarska važnost, 3) značajnost prekograničnih djelatnosti, 4) izravna javna financijska pomoć i 5) je li banka jedna od tri najznačajnije banke s poslovnim nastanom u određenoj državi članici.

Banka mijenja status iz manje značajne institucije u značajnu instituciju ako je ispunjen barem jedan od tih kriterija. Za razliku od toga, status institucije neće se promijeniti iz značajnog u manje značajni zbog jednokratnog neispunjavanja jednog od kriterija značajnosti. U skladu s Okvirnom uredbom o SSM-u, reklasifikacija će se provesti tek nakon što banka nije ispunila odgovarajuće kriterije tri kalendarske godine zaredom. Tim pravilom nastoji se izbjeći brzo ili često izmjenjivanje nadzornih dužnosti između nacionalnih nadležnih tijela i ESB-a. Međutim, od tog se pravila može odstupiti ako to opravdavaju iznimne okolnosti propisane u Okvirnoj uredbi o SSM-u.

Naposljetku, ako nije ispunjen nijedan od pet kriterija značajnosti, Uredbom o SSM-u i Okvirnom uredbom o SSM-u predviđeno je da ESB može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev nacionalnog nadležnog tijela, u bilo kojem trenutku odlučiti da će preuzeti izravni nadzor banke ako je to potrebno radi dosljedne primjene visokih standarda nadzora. Osim toga, ESB može u dogovoru s nacionalnim nadležnim tijelom zadržati banku u statusu manje značajne institucije u okolnostima u kojima se smatra da je nacionalno nadležno tijelo sposobnije izravno nadzirati banku od ESB-a, čak i ako banka o kojoj je riječ ispunjava kriterije značajnosti.

3.2.2. Postupak procjene značajnosti

ESB provodi redovite i *ad hoc* postupke procjene značajnosti banaka prema kriterijima utvrđenima u Uredbi o SSM-u i Okvirnoj uredbi o SSM-u.

Redovita godišnja procjena značajnosti uključuje procjenu svih subjekata obuhvaćenih europskim nadzorom banaka i provodi se jednom godišnje. Svaka institucija procjenjuje se na najvišoj razini konsolidacije u sklopu europskog nadzora banaka kako bi se utvrdilo ispunjava li bilo koji kriterij značajnosti na temelju svojeg uobičajenog poslovanja. Zajednički nadzorni timovi procjenjuju značajne institucije kako bi utvrdili ispunjavaju li i dalje kriterije značajnosti a odgovarajuća nacionalna

nadležna tijela procjenjuju manje značajne institucije kako bi utvrdila ispunjavaju li koji od tih kriterija. Taj postupak koordinira i nadgleda odjel Odobrenja u sklopu glavne uprave Upravljanje i operativni postupci u SSM-u.

Ad hoc procjene značajnosti uključuju procjenu nadziranih subjekata na koje su utjecali događaji i promjene u strukturi grupe koji nisu obuhvaćeni uobičajenim poslovanjem, kao što su spajanja, stjecanja, osnivanje novih subjekata ili oduzimanje odobrenja za rad. Stoga je nužno da u slučaju događaja koji bi mogao utjecati na značajnost značajne ili manje značajne institucije odgovarajući zajednički nadzorni tim ili nacionalno nadležno tijelo o tome obavijeste odjel Odobrenja kako bi se provela *ad hoc* procjena značajnosti.

3.2.3. Prijenos nadzora

Kada ESB na temelju redovite ili *ad hoc* procjene značajnosti donese odluku o prijenosu nadzora s nacionalnog nadležnog tijela na ESB ili obratno, počinju se primjenjivati mjere za provedbu te odluke. ESB i odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo surađuju kako bi se postigao nesmetan prijenos nadležnosti u skladu s Okvirnom uredbom o SSM-u. Okvirnom uredbom o SSM-u također se propisuje kako bi ESB i nacionalno nadležno tijelo trebali postupati sa svim postupcima koji su u tijeku a koji se odnose na instituciju koja mijenja status značajnosti.

Ako se nadzor prenosi s nacionalnog nadležnog tijela na ESB, ESB u planiranom roku preuzima odgovornost za izravni nadzor nadzirane institucije. Kako bi ESB preuzeo nadzorne dužnosti, osniva se novi zajednički nadzorni tim. Prije početka priprema za prijenos nadzora odlučuje se o sastavu i popunjavanju zajedničkog nadzornog tima.

Ako se nadzor prenosi s ESB-a na nacionalno nadležno tijelo, nacionalno nadležno tijelo u planiranom roku preuzima odgovornost za izravni nadzor institucije. Odgovornost za ključne nadzorne zadaće vraća se sa zajedničkog nadzornog tima na nacionalno nadležno tijelo.

3.3. Odobrenje matičnog (mješovitog) financijskog holdinga

članak 21.a CRD-a kako je prenesen u nacionalno pravo

Uloga ESB-a u odobravanju (mješovitih) financijskih holdinga

Mnogim nadziranim kreditnim institucijama upravljaju matična društva. Važno je da nadzorna tijela prate i to matično društvo, osobito kako bi utvrdila ispunjava li samo po sebi uvjete za financijski holding ili mješoviti financijski holding. Na taj način postiže se učinkovit nadzor banaka kojima upravlja drugo društvo i usklađen pregled cijele grupe.

Stoga od uvođenja CRD-a V matični (mješoviti) financijski holdinzi također podliježu postupku odobrenja. Nakon odobrenja matično društvo preuzima odgovornost za usklađenost cijele nadzirane grupe s konsolidiranim bonitetnim zahtjevima. U prošlosti su kreditne institucije kćeri bile odgovorne za usklađivanje s konsolidiranim bonitetnim zahtjevima. Matični (mješoviti) financijski holdinzi mogu se izuzeti iz

postupka odobrenja ako su ispunjeni kumulativni uvjeti propisani zakonom i ako drugo društvo u grupi preuzme tu odgovornost.

Kada je ESB nadzorno tijelo nadležno za nadzor značajne bankovne grupe, nadležan je i za odobrenje ili izuzeće matičnih (mješovitih) financijskih holdinga. U nekim slučajevima ESB donosi odluku zajedno s nadležnim tijelom izvan SSM-a. Odobrenje ili izuzeće matičnih društava manje značajnih bankovnih grupa dužnost je nacionalnih nadležnih tijela koja nadziru te grupe.

3.3.1. Kriteriji

Da bi dobili odobrenje, matični (mješoviti) financijski holdinzi moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

- interni mehanizmi i raspodjela zadaća unutar nadzirane grupe moraju omogućiti učinkovito usklađenje rada svih društava kćeri, sprječavanje ili rješavanje sukoba unutar grupe i provođenje politika na razini grupe
- struktura grupe ne smije onemogućiti učinkovit nadzor banaka kćeri ili matičnog (mješovitog) financijskog holdinga, pri čemu su važni uloga i položaj matičnog društva u nadziranoj grupi i cjelokupnoj dioničarskoj strukturi
- moraju biti ispunjeni zahtjevi koji se odnose na prikladnost dioničara te sposobnost i primjerenost direktora.

Ako su ti kriteriji ispunjeni, ESB izdaje odobrenje i počinje kontinuirano pratiti ispunjavanje kriterija. Ako zaključi da kriteriji za izdavanje odobrenja nisu ispunjeni ili više nisu ispunjeni, ESB može izreći nadzorne mjere matičnom (mješovitom) financijskom holdingu kako bi ono uspostavilo ili ponovno uspostavilo učinkovit nadzor i usklađenost sa zahtjevima.

Matični (mješoviti) financijski holding može dobiti izuzeće samo ako ispunjava sljedeće kriterije:

- osnovna djelatnost matičnog društva jest stjecanje udjela
- matično društvo nije određeno kao sanacijski subjekt
- drugo društvo kći unutar nadzirane grupe određeno je kao odgovorno za usklađenost grupe s bonitetnim zahtjevima na konsolidiranoj osnovi
- matično društvo ne donosi odluke koje utječu na cijelu nadziranu grupu
- nema prepreka učinkovitom nadzoru grupe.

ESB pomno procjenjuje jesu li svi ti kriteriji ispunjeni i odobrava izuzeća samo ako jesu.

3.3.2. Vremenski okvir

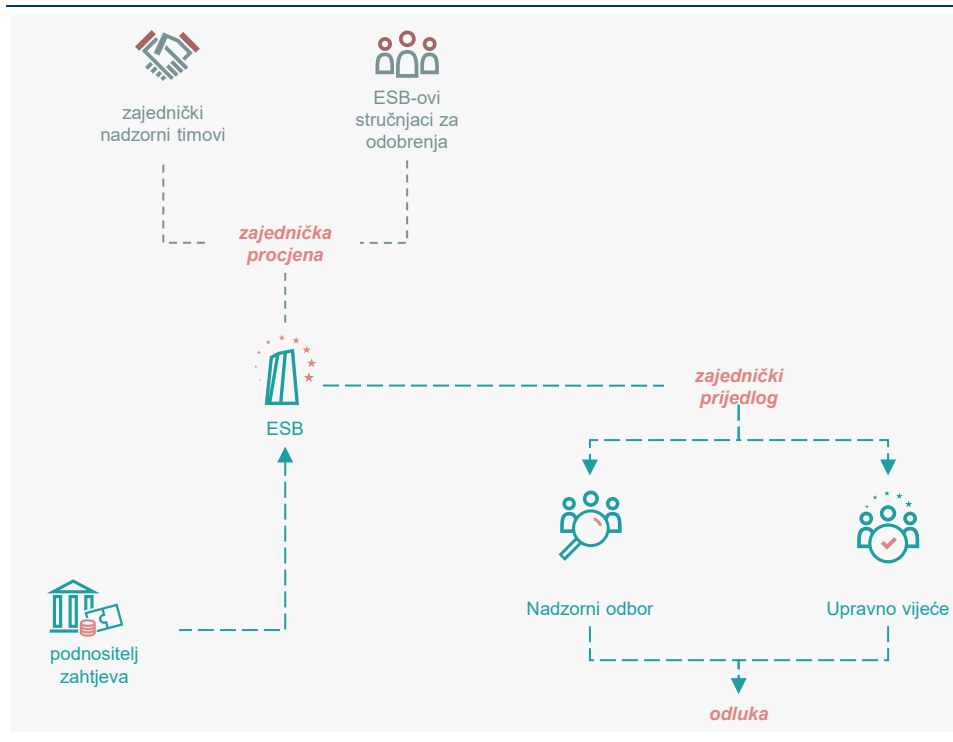
Ako ESB namjerava odbiti odobrenje ili izuzeće, o tome će obavijestiti podnositelja zahtjeva unutar četiri mjeseca od primitka potpunog zahtjeva. U svakom slučaju ESB će donijeti odluku unutar šest mjeseci od primitka zahtjeva.

3.3.3. Postupak

Podnositelje zahtjeva koji će biti dio značajnih grupa potiče se da se za podnošenje zahtjeva koriste [portalom IMAS](#).

Slika 13.

Pregled postupka

3.4. Prikupljanje nadzornih podataka

Za potrebe nadzornih aktivnosti na licu mjesta i na daljinu potrebno je prikupiti, obraditi i analizirati važne informacije. Koordiniranje nadzornih radnji između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela te komunikacija s izvještajnim subjektima temelje se na dostupnosti i razmjeni informacija, uključujući podatke. ESB i nacionalna nadležna tijela prvo utvrđuju potrebe nadzornih tijela i uspostavljaju odgovarajuće postupke za prikupljanje podataka od nadziranih subjekata te potom procjenjuju kvalitetu podatka kako bi primljeni podatci ispunjavali određene minimalne zahtjeve.

3.4.1. Utvrđivanje potreba povezanih s nadzornim izvješćivanjem

članci 6., 24., 99., 100., 101., 394., 415. i 430. CRR-a

članak 10. i uvodna izjava 47. Uredbe o SSM-u

članci 139., 140. i 141. Okvirne uredbe o SSM-u

Kako bi provodili kontinuirane nadzorne zadaće, zajednički nadzorni timovi moraju pravodobno raspolagati svim važnim informacijama o nadziranom subjektu.

Regulatorno izvješćivanje obuhvaća standardizirane informacije o financijskom i bonitetnom stanju nadziranih subjekata i uključuje velike količine periodičnih regulatornih podataka i izvješća. Osim redovitog izvješćivanja, provodi se i **dopunsko prikupljanje podataka** kako bi se zadovoljile specifične potrebe za podacima.

Glavna uprava Horizontalni nadzor i uprava Nadzorna strategija i rizik blisko surađuju sa zajedničkim nadzornim timovima i imaju ključnu ulogu u utvrđivanju potreba povezanih s nadzornim izvješćivanjem i koordiniranju postupaka kojima se omogućuje prenošenje tih potreba u pravne akte.

U uvodnoj izjavi 47. Uredbe o SSM-u kaže se sljedeće: „Kako bi svoje zadaće izvršavao učinkovito, ESB bi trebao biti u mogućnosti zahtijevati sve potrebne informacije, provoditi provjere i nadzore na licu mjesta u slučaju potrebe i u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima. ESB i nacionalna nadležna tijela trebali bi imati pristup istim informacijama, tako da se kreditnim institucijama ne nalažu dvostruke obveze izvješćivanja.”

ESB može od pravnih ili fizičkih osoba zahtijevati dostavljanje informacija potrebnih za obavljanje zadaća koje su mu dodijeljene Uredbom o SSM-u, uključujući informacije koje se za potrebe nadzora i statističke potrebe dostavljaju u redovitim vremenskim razmacima i u određenim formatima. ESB uglavnom prikuplja nadzorne podatke od nacionalnih nadležnih tijela u skladu s takozvanim slijednim pristupom. Kada ESB dobije informacije izravno od pravnih ili fizičkih osoba, prosjeđuje ih odgovarajućim nacionalnim nadležnim tijelima. Za usklađivanje nadzornog izvješćivanja u EU-u zadužena je EBA. Međutim, Okvirnom uredbom o SSM-u predviđeno je da ESB može od nadziranih subjekata zatražiti dostavljanje dodatnih nadzornih informacija, to jest informacija koje nisu obuhvaćene izvješćivanjem koje usklađuje EBA, kada su mu takve informacije potrebne za provedbu nadzornih zadaća. ESB može odrediti kategorije informacija koje bi trebalo dostaviti te postupke, formate, učestalost i rokove za dostavljanje tih informacija.

Razlikuju se dvije vrste izvješćivanja: 1) redovito izvješćivanje koje se zasniva na EBA-inu izvještajnom okviru ili na uredbi odnosno odluci ESB-a i 2) *ad hoc* izvješćivanje (ili dopunsko prikupljanje podataka) koje se zasniva na nadzornim odlukama.

3.4.2. Redovito izvješćivanje

Uredba ESB-a o izvješćivanju o nadzornim financijskim podacima (ESB/2015/13)

Odluka ESB-a o dostavi nadzornih podataka Europskoj središnjoj banci, o kojima nadzirani subjekti izvješćuju nacionalna nadležna tijela (ESB/2023/18)

Odluka ESB-a o podnošenju izvješća nacionalnih nadležnih tijela o planovima financiranja nadziranih subjekata Europskoj središnjoj banci (ESB/2023/19)

Provedbene uredbe Europske komisije o **provedbenim tehničkim standardima** za nadzorno izvješćivanje institucija sadržavaju detaljne izvještajne zahtjeve povezane s regulatornim kapitalom i financijskim informacijama, uključujući okvire za zajedničko izvješćivanje i financijsko izvješćivanje, koeficijent likvidnosne pokrivenosti, omjer neto stabilnih izvora financiranja, velike izloženosti i omjer financijske poluge. Dodatni izvještajni zahtjevi propisani su u različitim EBA-inim smjernicama i odlukama. **EBA-in izvještajni okvir** obuhvaća sve EBA-ine provedbene tehničke standarde, smjernice i odluke o nadzornom izvješćivanju. Svim pravnim aktima u EBA-inu izvještajnom okviru propisani su područje primjene, format, učestalost, datumi dostavljanja i jasne definicije koji se primjenjuju na različite izvještajne zahtjeve i u njima se objašnjava kako prenijeti zakonske zahtjeve utvrđene CRR-om u podatke raspoložive za analizu. Stoga su izrađeni različiti obrasci, koje su institucije dužne popuniti i dostaviti odgovarajućem nacionalnom nadležnom tijelu. Primjenjujući slijedni pristup nacionalno nadležno tijelo potom prosljeđuje te podatke ESB-u. EBA-in izvještajni okvir najveći je skup izvještajnih zahtjeva koji se rabi na razini EU-a za nadzornu procjenu kreditnih institucija i investicijskih društava te za potrebe sanacije.

Uredbom ESB-a o izvješćivanju o nadzornim financijskim podacima prošireni su izvještajni zahtjevi iz provedbenih tehničkih standarda kako bi se postigla dosljednost i povećala usporedivost među nadziranim subjektima s poslovnim nastanom u državama članicama sudionicama. Naime, njome se proširuje usklađeno redovito izvješćivanje o financijskim podacima na konsolidirana izvješća institucija u skladu s nacionalnim računovodstvenim okvirima te na pojedinačna izvješća, primjerice za samostalne nadzirane subjekte.

Glavna uprava Horizontalni nadzor nadležna je za pitanja nadzornog izvješćivanja povezana s utvrđivanjem nadzornih potreba i njihovim prijenosom u pravne akte a odjel Podatci o nadzoru banaka u sklopu glavne uprave Statistika nadležan je za operacionalizaciju procesa prikupljanja, sastavljanja i diseminacije povezanih podataka.

3.4.3. Ad hoc ili dopunska prikupljanja podataka

Osim podataka dostavljenih redovitim nadzornim izvješćivanjem, ESB prikuplja i dopunske podatke kako bi se zadovoljile specifične potrebe.

Na primjer, *ad hoc* prikupljanjem podataka koje se naziva **kratkoročno prikupljanje podataka** (engl. *Short Term Exercise*, STE) dopunjuju se podatci kojima europski nadzor banaka raspolaže u sklopu SREP-a i ono je prilagođeno potrebama povezanim s drugim stupom. U sklopu STE-a podatke moraju dostaviti značajne institucije na najvišoj razini konsolidacije i određena društva kćeri značajnih institucija koja zajednički nadzorni timovi odrede na temelju članka 10. Uredbe o SSM-u, o čemu se institucije obavješćuju ESB-ovim operativnim pismima. Potrebe

koje se ispunjavaju STE-om preispituju se svake godine prije početka godišnjeg ciklusa SREP-a.

Pritom se poštuje načelo proporcionalnosti. Broj podataka o kojima se izvješćuje ovisi o složenosti institucije. U skladu s tim, u nekoliko obrazaca za STE manji subjekti moraju izvješćivati o manje podataka. Osim toga, izvješća o kvaliteti podataka obično se sastavljaju dvaput za svaki ciklus sastavljanja izvješća o kvaliteti podataka, jednom ubrzo nakon dostavljanja, kako bi se dobio početni pregled, i drugi put u završnom izvješću, obično šest do osam tjedana nakon utvrđenog datuma dostave, kada se smatra da su prikupljeni agregirani podatci gotovo konačni. Zahvaljujući trenutačnoj obradi i validaciji podataka na centraliziranoj platformi za dostavljanje podataka (CASPER) nadzorna tijela dobivaju pristup podatcima dobivenim STE-om manje od 24 sata nakon svakog dostavljanja. Ponovno dostavljeni podatci i promijenjeni pokazatelji potom se posuvremenjuju jednom dnevno ili po potrebi češće.

ESB prikuplja i dodatne podatke koji nisu obuhvaćeni spomenutim prikupljanjima podataka. Među njima su, na primjer, podatci potrebni za rad nadzornih tijela i tematske provjere. Osim toga, u pojedinačnim slučajevima institucijama se mogu odrediti posebni pojedinačni izvještajni zahtjevi. Glavna uprava Horizontalni nadzor i odjel Podatci o nadzoru banaka u sklopu glavne uprave Statistika sudjeluju u oblikovanju i provedbi u vezi s potrebama i formatima izvješćivanja. Glavno načelo koje se primjenjuje u prikupljanju dodatnih podataka jest da ti podatci moraju biti usklađeni s postojećim, najnovijim standardima izvješćivanja određenima EBA-inim izvještajnim okvirom, koji čini snažnu usklađenu osnovu. ESB se intenzivno služi tim standardima i potpuno iskorištava njihove prednosti. U postupku pokretanja novog prikupljanja podataka ESB uvijek provjerava jesu li podatci koje namjerava tražiti već dostupni i mogu li ih nadzorna tijela dobiti bez stvaranja dodatnog tereta izvješćivanja za banke. Kako bi se ta provjera olakšala, nadzor banaka ESB-a vodi katalog svih svojih zahtjeva za mikrobonitetne podatke, čime smanjuje teret izvješćivanja za nadzirane institucije i izbjegava dvostruko izvješćivanje.

Kada se njegovi dodatni izvještajni zahtjevi ustale, ESB predlaže odgovarajuće izmjene EBA-ina izvještajnog okvira kako bi se smanjilo dopunsko prikupljanje podataka.

3.4.4. Obrada nadzornih podataka

Podatci iz regulatornog izvješćivanja, koje se temelji na EBA-inu izvještajnom okviru i ESB-ovoj Uredbi o izvješćivanju o nadzornim financijskim podatcima, stižu ESB-u iz izvještajnih institucija preko nacionalnih nadležnih tijela, koja prikupljaju podatke od nadziranih subjekta sa sjedištem u njihovim jurisdikcijama. Međutim, taj se slijedni pristup ne primjenjuje kada je riječ o provedbenim tehničkim standardima za objavljivanje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze te zahtjeva za ukupni kapacitet pokriva gubitaka ili izvješćivanje o njima. Kako bi se izbjeglo dvostruko dostavljanje izvješća banaka nacionalnim nadležnim tijelima i nacionalnim sanacijskim tijelima, ti se podatci prikupljaju preko Jedinственog

sanacijskog odbora, koji prima podatke od nacionalnih sanacijskih tijela. Odjel Podatci o nadzoru banaka u sklopu glavne uprave Statistika odgovoran je za prikupljanje podataka iz EBA-ina izvještajnog okvira, uključujući prošireno financijsko izvještavanje, koje nacionalna nadležna tijela ili Jedinствeni sanacijski odbor učitavaju u Sustav nadzora bankovnih podataka (engl. *Supervisory Banking data system*, SUBA) u formatu XBRL. Po uspješnom primitku i učitavanju datoteke u sustav SUBA (drugim riječima, ako je datoteka u skladu s EBA-inim i ESB-ovim pravilima za pohranu) sustav počinje ocjenjivati podatke automatskim provođenjem sveobuhvatnog skupa validacijskih provjera. Riječ je o trima vrstama provjera. Prvo, EBA-inim validacijskim pravilima uglavnom se provjeravaju dosljednost i točnost podataka u određenom modulu ili u dvama različitim modulima. Njih EBA redovito objavljuje na svojoj [mrežnoj stranici o izvještajnim okvirima](#). Drugo, ESB primjenjuje provjere potpunosti, na temelju kojih upozorava ako izvještajni modul ne sadržava neki predložak ili ga neočekivano sadržava. Treće, ESB primjenjuje i skup dodatnih provjera kvalitete zaprimljenih podataka koje je razvio u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima (vidjeti odjeljak 3.4.5. Ocjenjivanje kvalitete podataka). Kada se zaprimi ispravak, ponavljaju se opisani redoviti prijenos i provjera kvalitete podataka. Osim tih triju vrsta provjera ESB provodi daljnje provjere u okviru ocjenjivanja kvalitete podataka. Nadalje, odjel Podatci o nadzoru banaka provodi pilot-postupak kojim se od banaka zahtijeva da u slučaju znatnog ponovnog dostavljanja podataka pruže detaljna objašnjenja. Drugim se postupkom nastoji potaknuti odgovornost upravljačkih tijela institucija tako što se od njih zahtijeva da potpišu izvješće o poslovanju koje sadržava sažetak utvrđenih problema glede kvalitete podataka koji se odnose na nadzorno izvješćivanje.

Podatci iz regulatornog izvješćivanja diseminiraju se eksterno i interno. U skladu s EBA-inim odlukama o podnošenju izvješća nadležnih tijela EBA-i, većina podataka iz EBA-ina izvještajnog okvira odmah se po primitku šalje EBA-i. Primjenjuje se slijedni pristup kako bi se izbjeglo da nacionalna nadležna tijela dostavljaju podatke dvaput, i ESB-u i EBA-i, te kako bi baze podataka nacionalnih nadležnih tijela, ESB-a i EBA-e bile potpuno usklađene.

Nadzorni podatci zaprimljeni u sustavu SUBA interno su dostupni unutar europskog nadzora banaka u različitim formatima i alatima. Svake noći svi moduli za značajne institucije i manje značajne institucije koji su zaprimljeni tijekom dana u sustavu SUBA pretvaraju se u različite formate i učitavaju u sustav upravljanja informacijama SSM-a i njegov sustav izvještavanja (IMAS). Tim postupkom nadzornicima se omogućuje da podacima pristupe dan nakon što ih zaprimi ESB. Osim toga, svi pokazatelji rizika za značajne institucije i manje značajne institucije odmah se posuvremenjuju kad god u sustav SUBA stigne barem jedan modul koji utječe na izračune.

3.4.5. Ocjenjivanje kvalitete podataka

Dostupnost primjerenih i kvalitetnih podataka ključna je i za nadzirane institucije i za nadzorna tijela. Kvaliteta podataka i sposobnost agregiranja podataka na razini društva ključni su preduvjeti dobrog odlučivanja koje je prilagođeno riziku te stoga i

odgovarajućeg upravljanja rizicima. Nacionalna nadležna tijela odgovorna su za prvu ocjenu kvalitete podataka. Osim skupa usklađenih validacijskih provjera koje je odredila EBA, na podatke koje su dostavile značajne institucije primjenjuju se [dodatne provjere kvalitete podataka](#), koje je ESB oblikovao u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima kako bi se utvrdile moguće pogreške i dobila standardizirana ocjena njihove kvalitete. ESB nadgleda drugu ocjenu podataka. To nadgledanje uključuje redovito praćenje i istraživanje svih problema koji nisu riješeni tijekom prve ocjene kvalitete podataka. ESB provodi i dodatne provjere, od kojih se neke mogu provesti samo na cijelom skupu podataka, na primjer analize skupina usporedivih institucija, provjere vjerodostojnosti i usporedbe među državama. U skladu sa slijednim pristupom ESB komunicira s institucijama o pogreškama ili dvojabama u vjerodostojnost proizišlima iz druge ocjene kvalitete preko nacionalnih nadležnih tijela.

Ocjena kvalitete podataka u ESB-u provodi se na temelju utvrđenog skupa kriterija.

- **Pravodobnost:** vremenski razmak između datuma određenog za dostavu podataka i datuma na koji su podatci doista dostavljeni ESB-u.
- **Točnost:** blizina dostavljene vrijednosti temeljnom nadzornom pojmu. U okružju nadzorne statistike točnost se tumači kao odsutnost pogrešaka i potpuno podudaranje dostavljenih vrijednosti s temeljnim pojmovima za svaku točku podataka. U praksi se točnost kvantificira provjerom postojanja logičnih odnosa između različitih podskupova podataka (npr. u različitim predlošcima), njihove usklađenosti s glavnim podacima povezanima s institucijom te s drugim objavljenim podacima.
- **Potpunost:** dostupnost traženih informacija. Provjere potpunosti provode se kako bi se otkrilo nedostaju li neke informacije.
- **Pouzdanost:** blizina revidirane vrijednosti određenog podatka početnoj objavljenoj vrijednosti. Taj kriterij zasniva se na određenju bitnih ponovnih dostavljanja i ocjenjuje se studijama o ponovnim dostavljanjima.
- **Vjerodostojnost:** provjere se provode kako bi se u dostavljenim podacima otkrile netipične vrijednosti. To se postiže pregledom vremenskih serija varijable kako bi se ocijenilo odstupaju li vrijednosti bitno od uobičajenog obrasca odnosno jesu li iznimno visoke ili niske u usporedbi s vrijednostima za usporedive institucije.

Na temelju tih kriterija glavna uprava Statistika priprema različite prikaze i izvješća, uključujući tromjesečno izvješće o kvaliteti podataka za svaku značajnu instituciju. Glavna uprava Statistika šalje izvješća o kvaliteti podataka nacionalnim nadležnim tijelima i obavješćuje ih o kretanjima. Primatelji su izvješća, kojima se prati kvaliteta podataka, zajednički nadzorni timovi. Ako je iz izvješća vidljivo da postoje bitni problemi povezani s kvalitetom podataka i ako zajednički nadzorni tim, nakon što se provede proporcionalna analiza, otkrije povrede regulatornih zahtjeva, on poduzima nadzornu radnju. Ta nadzorna radnja može biti operativni akt koji je naslovljen na nadzirani subjekt ili zahtjev za sastanak s rukovodstvom institucije. Umjesto toga,

zajednički nadzorni tim može Nadzornom odboru i Upravnom vijeću predložiti uporabu [nadzornih ovlasti](#). Osim toga, rezultati će se vjerojatno uključiti u procjenu rizika nadziranog subjekta radi daljnje analize.

4. Nadzor značajnih institucija

Nadzor banaka započinje planiranjem redovitih nadzornih aktivnosti koje su određene u programu nadzornog ispitivanja. Programom nadzornog ispitivanja obuhvaćene su zadaće i aktivnosti povezane s kontinuiranim nadzorom i misijama na licu mjesta u skladu s raspoloživim resursima. Utvrđivanje i procjena ključnih rizika i ranjivosti koji utječu na subjekte obuhvaćene europskim nadzorom banaka jedan je od ključnih aspekata ESB-ove uloge u nadzoru banaka. To je osnova za određivanje nadzornih prioriteta i pridonosi svakodnevnom radu zajedničkih nadzornih timova.

Kontinuirani nadzor obuhvaća više aktivnosti koje se provode redovito ili *ad hoc* i kojima je cilj procijeniti prikladnost članova upravljačkih tijela, provjeriti usklađenost s bonitetnom regulativom, procijeniti profile rizičnosti i provesti postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP). Kada je riječ o značajnim institucijama u sklopu europskog nadzora banaka, za te zadaće odgovorni su zajednički nadzorni timovi. Osim kontinuiranog nadzora, može biti potrebno provesti detaljne provjere povezane s određenim temama i organizirati posebne misije na licu mjesta (npr. nadzor na licu mjesta ili provjera internih modela). Nadzore na licu mjesta obično provodi tim za nadzor na licu mjesta, koji je organizacijski neovisan, ali blisko surađuje s odgovarajućim zajedničkim nadzornim timom.

Rezultat različitih nadzornih aktivnosti obično su nadzorne mjere za nadzirani subjekt. Poslije nadzornih aktivnosti i odluka obično slijedi niz rutinskih postupaka, kao što je praćenje usklađenosti i, po potrebi, izricanje provedbenih mjera odnosno sankcija.

4.1. Operativno planiranje

4.1.1. Utvrđivanje proporcionalnosti nadzornog djelovanja

članci 97. i 99. CRD-a

Nadzor mora biti prilagođen riziku i proporcionalan vrsti nadziranog subjekta. Stoga ukupne resurse europskog nadzora banaka valja rasporediti po nadziranim institucijama uzimajući u obzir ta dva cilja. Iz toga proizlaze različite razine nadzornog djelovanja: nadzor institucija koje nisu slične razlikuje se po učestalosti i intenzitetu. Ukupni profil rizičnosti institucije i razina nadzornog djelovanja u izravnoj su vezi.

Razina nadzornog djelovanja za značajnu instituciju određuje se prema dvama kriterijima.

S jedne strane, uzimaju se u obzir veličina i složenost institucije. O njima se, među ostalim, vodi računa u raspoređivanju nadziranih subjekata u skupine, pri čemu su najveće i najsloženije institucije u 1. skupini (engl. *Cluster 1*).

S druge strane, uzima se u obzir i intrinzična rizičnost institucije koju je u najnovijoj cjelokupnoj procjeni rizika utvrdio zajednički nadzorni tim u sklopu godišnjeg SREP-a. Rezultat te provjere ocjene su od 1 do 4 za svaki nadzirani subjekt, pri čemu 4 znači najveću rizičnost. Postupak ocjenjivanja podrobno je opisan u odjeljku 4.6.

4.1.2. Izrada programa nadzornog ispitivanja

članci 97., 98. i 99. CRD-a
Smjernice o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (EBA/GL/2014/13)

Program nadzornog ispitivanja za značajnu instituciju obuhvaća kontinuirane aktivnosti koje provode zajednički nadzorni timovi na daljinu i aktivnosti koje provode timovi stručnjaka na licu mjesta u prostorijama nadziranog subjekta.

Zajednički nadzorni tim svake godine izrađuje program nadzornog ispitivanja za svaku značajnu instituciju koju nadzire. Aktivnosti u sklopu tog programa temelje se na postojećim regulatornim zahtjevima, Nadzornom priručniku i nadzornim prioritetima.

Osim toga, zajednički nadzorni timovi mogu po potrebi obavljati *ad hoc* zadaće koje nisu predviđene programom nadzornog ispitivanja, posebno kada je to potrebno da bi se odgovorilo na nagle promjene u kretanjima rizika u pojedinačnoj instituciji ili širem sustavu.

Na početku svake godine zajednički nadzorni timovi šalju nadziranim subjektima pregled programa nadzornog ispitivanja, odnosno okvirni pregled glavnih planiranih nadzornih aktivnosti u kojima institucije izravno sudjeluju.

Pojednostavnjeni pregled programa nadzornog ispitivanja ima tri sastavnice:

1. **aktivnosti na daljinu** koje zajednički nadzorni timovi planiraju provesti u sljedećoj godini, kao što su SREP i „dubinske analize”, odnosno analiza tema koje su odabrali zajednički nadzorni timovi kako bi se riješili konkretni problemi povezani sa značajnim institucijama
2. **aktivnosti na licu mjesta**, kao što su nadzori na licu mjesta i provjere internih modela
3. osim toga, program nadzornog ispitivanja sadržava popis **zahtjeva za podatke** predviđenih tijekom godine (*ad hoc* i redovitih).

Pojednostavnjeni pregled programa nadzornog ispitivanja posuđuje se na polovici godine, kako bi se uzele u obzir eventualne promjene.

4.2. Analize rizika za potrebe utvrđivanja i procjene ključnih rizika i ranjivosti

Utvrđivanje i procjena ključnih rizika i ranjivosti koji utječu na subjekte obuhvaćene europskim nadzorom banaka jedan je od ključnih aspekata ESB-ove uloge u

nadzoru banaka. Ono je osnova za određivanje nadzornih prioriteta i pridonosi svakodnevnom radu zajedničkih nadzornih timova. Utvrđivanje i redovito praćenje rizika u nastajanju i postojećih rizika (vidjeti odjeljak 4.2.1.) dopunjuju temeljite analize ili tematske provjere odabranih tema (vidjeti odjeljak 4.4.3.), testiranja otpornosti na stres (vidjeti odjeljak 4.2.2.) i analize učinka postojećih ili budućih regulatornih inicijativa (vidjeti odjeljak 4.2.3.).

4.2.1. Utvrđivanje rizika u nastajanju

članci 3., 4. i 10. Uredbe o SSM-u

Važan preduvjet uspješnog nadzora banaka procjena je najvažnijih rizika kojima su izloženi nadzirani subjekti, posebno rano utvrđivanje novih rizika, odnosno rizika u nastajanju. To je ujedno dobro polazište za redovito strateško planiranje u kojem se određuju nadzorni prioriteti. Horizontalne analize u tu svrhu te cjelokupnu procjenu ključnih rizika i ranjivosti država članica sudionica provodi odjel Strateški rizik i analitika, koji je odgovoran za:

1. utvrđivanje rizika u nastajanju i praćenje promjena na području rizika u nadziranim subjektima
2. provedbu horizontalnih temeljitih analiza rizika različitih formata i učestalosti, kojima se obuhvaćaju sve važne kategorije rizika i teme
3. pružanje stručne potpore zajedničkim nadzornim timovima i drugim odjelima u njihovim nadzornim aktivnostima, što uključuje oblikovanje i izradu alata za praćenje i analizu rizika, istorazinske analize na ključnim područjima rizika i stručnu potporu u analizama rizika.

Učinkovitosti analiza rizika u europskom nadzoru banaka pridonose sljedeća dva činitelja: 1) izravan pristup zajedničkim nadzornim timovima kao važnom izvoru informacija o pojedinačnim institucijama i 2) analize koje provode druga poslovna područja ESB-a, na primjer makrobonitetne analize.

Godišnja procjena rizika (postupak SREP) provodi se u bliskoj suradnji s mrežom stručnjaka i odgovarajućim horizontalnim funkcijama unutar nacionalnih nadležnih tijela. Zajednički nadzorni timovi redovito se obavješćuju o rezultatima te procjene i drugih kontinuiranih analitičkih aktivnosti.

Rezultati analiza aktualnih rizika i ranjivosti uzimaju se u obzir u ukupnom strateškom planiranju i u cjelokupnom programu nadzornog ispitivanja (vidjeti odjeljak 4.1.). Dopunjuju ih temeljite analize koje provode zajednički nadzorni timovi, testiranja otpornosti na stres (vidjeti odjeljak 4.2.2.), analize učinka postojećih ili budućih propisa (vidjeti odjeljak 4.2.3.) i odabrane tematske analize (vidjeti odjeljak 4.4.3.).

4.2.2. Testiranje otpornosti na stres

članak 4. stavak 1. točka (f) Uredbe o SSM-u

članak 100. CRD-a

uvodna izjava 43., članci 21., 22 i 32. Uredbe o EBA-i

Testiranje otpornosti na stres jedan je od glavnih alata za mjerenje pojedinačnog rizika ili kombinacije rizika u određenim stresnim scenarijima. U sklopu nadzora banaka ESB-a odjel Stručnjaci za testiranje na stres odgovoran je za horizontalne zadaće koje uključuju mikrobonitetno nadzorno testiranje otpornosti na stres. Kada je riječ o značajnim institucijama, to uključuje provedbu godišnjeg nadzornog testiranja otpornosti na stres propisanog člankom 100. CRD-a za potrebe SREP-a. Pritom se provode sveobuhvatna testiranja otpornosti na stres za solventnost subjekata obuhvaćenih europskim nadzorom banaka u sklopu dvogodišnjeg testiranja otpornosti na stres na razini EU-a koje pokreće i koordinira EBA. U godinama u kojima se ne provodi testiranje otpornosti na stres na razini EU-a nadzor banaka ESB-a provodi tematska testiranja otpornosti na stres usmjerena na odabrane nadzorne prioritete (na primjer, kamatni rizik u bankovnoj knjizi u 2017., likvidnosni rizik u 2019., klimatski rizik u 2022. i kibernetička otpornost u 2024.). Povremeno, ako dođe do nepredviđenih financijskih i makroekonomskih kretanja, ESB provodi ciljana testiranja otpornosti na stres, kao što su bile analize ranjivosti provedene 2020. i 2022., kako bi se procijenili važni rizici i ranjivosti.

Te zadaće obuhvaćaju izradu metodologije i predložaka za testiranje otpornosti na stres, oblikovanje i provedbu strategije osiguravanja kvalitete za provjeru projekcija institucija povezanih s testiranjem na stres te nadzor razvoja odgovarajućih modela i IT infrastrukture. Provode se po potrebi u suradnji s drugim odjelima ESB-a, EBA-om i nacionalnim nadležnim tijelima.

Mikrobonitetno testiranje otpornosti na stres često se dopunjuje makrobonitetnim proširenjima koja su usredotočena na učinke na razini cijelog sustava, a ne na pojedinačne banke, i koja se provode odozgo prema dolje, što znači da ne uključuju nadzirane subjekte. Njima se u prvom redu utvrđuju važni povratni ili mrežni učinci. Do povratnih učinaka može doći, na primjer, zbog nepovoljnih promjena u okružju koje je prouzročio stresni scenarij s negativnim učinkom na kreditiranje. U takvom scenariju mrežni se učinci šire, na primjer, kreditiranjem ili financiranjem među institucijama. Povratni i mrežni učinci često su predmet modela „odozgo prema dolje” oblikovanih za potrebe makrobonitetnih analiza i analiza financijske stabilnosti. Tim se modelima dopunjuju testiranja otpornosti na stres „odozdo prema gore”, koja su u većoj mjeri mikrobonitetna. U tim testiranjima banke obično primjenjuju svoje modele i naglasak je na rizicima visoke osjetljivosti te usporedivosti rezultata među institucijama. Usporedivost je posebno važna jer se rezultati obično rabe u SREP-u.

Osim što pridonosi testiranjima otpornosti na stres na razini cijelog sustava, odjel Stručnjaci za testiranje na stres provodi i analize osjetljivosti te druge kvantitativne procjene koje se uzimaju u obzir u donošenju nadzornih odluka. S tim u vezi zajedničkim nadzornim timovima pruža alate za preispitivanje kapitala i likvidnosti koji podupiru procjene projekcija vlastitog kapitala i likvidnosti banaka, na primjer u sklopu postupka procjene adekvatnosti internog kapitala (engl. *internal capital adequacy assessment process*, ICAAP), postupka procjene adekvatnosti interne likvidnosti (engl. *internal liquidity adequacy assessment process*, ILAAP) te planiranja kapitala i oporavka.

4.2.3. Studije kvantitativnih učinaka

U sklopu utvrđivanja i praćenja rizika nadziranih subjekata europski nadzor banaka procjenjuje i usklađenost značajnih institucija s postojećim mikrobonitetnim i makrobonitetnim mjerama te budućim regulatornim inicijativama.

S tim u vezi odjel Nadzorna politika pridonosi redovitim postupcima praćenja kojima se utvrđuje status usklađenosti nadzirane institucije s postojećim ili budućim mikrobonitetnim ili makrobonitetnim standardima i propisima. Isti odjel provodi i odabrane studije kvantitativnog učinka u vezi s drugim nadzornim i regulatornim inicijativama.

4.3. Procjena prikladnosti članova upravljačkih tijela (procjena sposobnosti i primjerenosti)

4.3.1. Ciljevi

Upravljačko tijelo institucije mora biti prikladno kako bi obavljalo svoje dužnosti i njegov sastav treba pridonositi učinkovitom upravljanju institucijom i uravnoteženom odlučivanju. To ne utječe samo na sigurnost i pouzdanost same institucije nego i na širi bankarski sektor jer jača povjerenje javnosti u one koji upravljaju financijskim sektorom europodručja.

Glavnu odgovornost za odabir i imenovanje pojedinaca koji ispunjavaju zahtjeve za sposobnost i primjerenost (dalje u tekstu: prikladnost) u upravljačka tijela snose nadzirani subjekti. Oni moraju provesti vlastitu dubinsku analizu i ocijeniti članove upravljačkog tijela, i to ne samo prije imenovanja, nego i kontinuirano, npr. ako se bitno promijene dužnosti člana upravljačkog tijela ili, općenitije, ako se nakon početne procjene pojave nove činjenice koje bi mogle utjecati na procjenu prikladnosti. Nadzirani subjekti pritom se moraju pobrinuti za potpuno transparentnu suradnju osobe čija se prikladnost procjenjuje. Ako se nakon početne procjene prikladnosti pojave ozbiljni nalazi koji se odnose na člana upravljačkog tijela, subjekt o kojem je riječ mora ponovno procijeniti je li taj član i dalje prikladan za taj položaj i o novim činjenicama obavijestiti odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo i ESB. Osim toga, ESB je ovlašten u svakom trenutku pokrenuti ponovnu procjenu prikladnosti člana upravljačkog tijela.

4.3.2. Područje primjene

ESB je odgovoran za odlučivanje o prikladnosti svih članova upravljačkih tijela u funkciji upravljanja (izvršni direktori) i nadzornoj funkciji (neizvršni direktori) u svim institucijama koje izravno nadzire (značajne institucije), bez obzira na to je li riječ o kreditnim institucijama ili (mješovitim) financijskim holdinzima, a u slučaju izdavanja odobrenja za rad ili stjecanja kvalificiranih udjela i u manje značajnim institucijama.

Za redovita imenovanja u manje značajnim institucijama (tj. kada nije riječ o izdavanju odobrenja za rad ili stjecanju kvalificiranih udjela) odgovorna su nacionalna nadležna tijela.

ESB ima ulogu „čuvara”. Njegova je zadaća postići usklađenost značajnih nadziranih subjekata sa zahtjevima za pouzdan sustav upravljanja, što uključuje zahtjeve za sposobnost i primjerenost osoba odgovornih za upravljanje institucijama. Osim toga, ESB je izravno ovlašten za uporabu nadzornih ovlasti dodijeljenih nacionalnim pravom koje nisu izričito propisane pravom EU-a u vezi s odobravanjem imenovanja nositelja ključnih funkcija i voditelja podružnica u značajnim institucijama pod uvjetima i u okviru iz nacionalnog prava.

4.3.3. Pravni okvir

CRR

članci 88., 91. i 121. CRD-a

članci 4., 6. i 9. Uredbe o SSM-u

članci 93. i 94. Okvirne uredbe o SSM-u

U provedbi svojih nadzornih zadaća ESB primjenjuje cjelokupno mjerodavno pravo EU-a, a kada se ono sastoji od direktiva, primjenjuje nacionalno zakonodavstvo kojim su prenesene te direktive. Zahtjevi povezani s prikladnošću ukratko su objašnjeni u CRD-u. Ta direktiva sadržava bit standarda sposobnosti i primjerenosti, ali ne sadržava pojedinosti o različitim kriterijima i u njoj se ne određuje vrsta nadzornog postupka koji bi se trebao provoditi.

ESB će stoga u odlučivanju o sposobnosti i primjerenosti u sklopu SSM-a primjenjivati materijalnopravne zahtjeve za sposobnost i primjerenost propisane obvezujućim nacionalnim pravom kojim se prenosi CRD. Budući da se zahtjevi za sposobnost i primjerenost u CRD-u smatraju minimalnom razinom usklađenosti, države europodručja prenijele su ih u nacionalno pravo na različite načine. Dio država proširio je zahtjeve u odnosu na CRD.

ESB postupuje ne samo u skladu s nacionalnim pravom, nego i u skladu sa Smjernicama EBA-e o prikladnosti i Smjernicama EBA-e o unutarnjem upravljanju. Tim je smjernicama nacionalnim nadležnim tijelima i ESB-u ostavljen prostor da detaljnije odrede zahtjeve. U procjenama sposobnosti i primjerenosti ESB uzima u obzir definicije i pojmove iz tih smjernica.

Regulatorne zahtjeve u praksi moraju provoditi nadležna tijela kada procjenjuju prikladnost članova upravljačkog tijela institucije. Kako bi se postigla dosljednost u primjeni pravnih zahtjeva, usporedno s razvojem zajedničkih nadzornih praksi i postupaka potrebno je razjasniti tumačenje tih zahtjeva.

U te je svrhe ESB, zajedno s nacionalnim nadležnim tijelima, razvio politike povezane s kriterijima sposobnosti i primjerenosti te nadzornu praksu i postupke kojima se detaljnije objašnjava kako europski nadzor banaka u pojedinačnim slučajevima primjenjuje CRD i EBA-ine smjernice. Tim se politikama ne dovodi u pitanje nacionalno pravo i u skladu su s EBA-inim smjernicama. Ako ne postoji suprotno obvezujuće nacionalno pravo, ESB i nacionalna nadležna tijela moraju postupati u skladu s tim politikama. Nacionalna nadležna tijela složila su se s tim da će, u mjeri u kojoj je to moguće, tumačiti i razvijati nacionalno pravo u skladu s tim politikama.

Spomenute ESB-ove politike i nadzorna praksa detaljnije se objašnjavaju u ESB-ovu Vodiču o procjenama sposobnosti i primjerenosti, koji je dostupan na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka.

4.3.4. Kriteriji procjene

Sposobnost i primjerenost članova upravljačkih tijela procjenjuje se na temelju sljedećih pet kriterija: 1) iskustvo, 2) ugled, 3) sukobi interesa i neovisnost mišljenja, 4) mogućnost posvećivanja dovoljno vremena i 5) kolektivna prikladnost.

Načelo proporcionalnosti primjenjuje se u cijelom postupku procjene sposobnosti i primjerenosti, što znači da primjena kriterija prikladnosti mora biti razmjerna veličini subjekta i vrsti, opsegu i složenosti njegovih poslova te položaju na koji se netko imenuje. Zbog primjene načela proporcionalnosti na kriterije prikladnosti ne smiju se sniziti standardi prikladnosti, ali može se rabiti diferenciran pristup postupku procjene ili primjeni kriterija prikladnosti (npr. kada je riječ o razini ili područjima znanja, vještina i iskustva odnosno o mogućnosti posvećivanja dovoljno vremena koje se traži od članova upravljačkog tijela u upravljačkoj funkciji i članova upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji). Prema tome, procjena se u svim slučajevima zasniva na individualnoj analizi i prosudbi nadzornog tijela.

Ozbiljni nalazi, uključujući nalaze povezane sa sprječavanjem pranja novca i prijevaram te druge nalaze koji proizlaze iz nadzora na licu mjesta ili sudskih postupaka, mogu utjecati na prikladnost odabranog kandidata čak i ako ne postoji izravna veza između pojedinačnih uloga i dužnosti i tih nalaza. Od svakog člana upravljačkog tijela očekuje se da u odgovarajućoj mjeri razumije područja poslovanja za koja je svaki član pojedinačno odgovoran zajedno s drugim članovima upravljačkog tijela, i da pridonosi tim područjima, čak i kada su određena područja isključiva odgovornost jednog člana. Stoga se svaki član može smatrati pojedinačno odgovornim za neispunjavanje kolektivne odgovornosti za pravilno rješavanje problema (pojedinačna odgovornost).

4.3.5. Iskustvo

Članovi upravljačkog tijela moraju imati dovoljno znanja, vještina i iskustva za ispunjavanje svojih funkcija. „Iskustvo” se ovdje rabi u širem značenju i obuhvaća praktično profesionalno iskustvo stečeno na prijašnjim položajima i teorijsko iskustvo (znanje i vještine) stečeno obrazovanjem i stručnim usavršavanjem.

Od svih članova upravljačkog tijela očekuje se da imaju barem osnovno teorijsko iskustvo na području bankarstva koje im omogućuje da razumiju aktivnosti i glavne rizike institucije. Razina i vrsta iskustva koja se traži od člana upravljačkog tijela u upravljačkoj funkciji može se razlikovati od one koja se traži od člana upravljačkog tijela u nadzornoj funkciji, posebno ako te dvije funkcije obavljaju zasebna tijela. Na temelju važnih činitelja, npr. funkcije za koju se osoba prijavljuje, vrste, veličine i složenosti subjekta te drugih činitelja koje je potrebno uzeti u obzir u konkretnom

slučaju (npr. sprječavanje pranja novca i borba protiv financiranja terorizma, rizici IKT-a i sigurnosni rizici, klimatski i okolišni rizici itd.) može se ocijeniti da je potrebno dodatno iskustvo.

4.3.6. Ugled

Članovi upravljačkog tijela moraju u svakom trenutku imati dovoljno dobar ugled. Smatra se da odabrani kandidat ima dobar ugled ako nema objektivnih i dokazivih osnova koje upućuju na suprotno, posebno kada se uzmu u obzir važne dostupne informacije o činiteljima i situacijama opisanima u ovom odjeljku.

Smatra se da odabrani kandidat uživa ugled ako nema suprotnih dokaza ni razloga za opravdanu sumnju u njegov ugled. Ako privatno ili profesionalno ponašanje odabranog kandidata dovodi u sumnju njegovu sposobnost da se pobrine za dobro i razborito upravljanje kreditnom institucijom, nadzirani subjekt i/ili odabrani kandidat trebaju obavijestiti nadležno tijelo, koje će ocijeniti značajnost tih okolnosti.

Pokrenuti i okončani kazneni ili upravni postupci mogu utjecati na ugled odabranog kandidata i nadziranog subjekta, čak i onda kada odabrani kandidat nije imenovan (ili se neće imenovati) u državi članici odnosno zemlji u kojoj su se dogodili događaji povezani s tim postupcima. Postupci koji su u tijeku također mogu utjecati na sposobnost člana upravljačkog tijela da posveti dovoljno vremena svojim funkcijama, tako da ih je potrebno ocijeniti i s obzirom na to.

4.3.7. Sukobi interesa

Članovi upravljačkih tijela trebali bi moći donositi utemeljene, objektivne i neovisne odluke, odnosno primjenjivati neovisnost mišljenja. Neovisnost mišljenja mogu ugroziti osobni, profesionalni, financijski i politički sukobi interesa.

Nadzirani subjekt trebao bi imati uspostavljene upravljačke politike za utvrđivanje, otkrivanje, ublažavanje, sprječavanje sukoba interesa i upravljanje njima, bilo da je riječ o stvarnim ili mogućim sukobima interesa (odnosno onima koji se mogu razborito predvidjeti) ili pak o onom što javnost tumači kao sukob interesa. Do sukoba interesa dolazi kada bi ostvarenje interesa člana upravljačkog tijela moglo nepovoljno utjecati na interese nadziranog subjekta.

Ako je odabrani kandidat u sukobu interesa, to ne znači nužno da ga se ne može smatrati prikladnim. Neprikladnim kandidatom smatrat će ga se samo ako sukob interesa stvara značajan rizik i ako u skladu s pisanim politikama nadziranog subjekta nije moguće spriječiti, na odgovarajući način ublažiti sukob interesa ili njime upravljati.

Ako se, osim toga, nacionalnim materijalnim pravom u vezi s procjenama sposobnosti i primjerenosti propisuju posebni formalni kriteriji neovisnosti za određene članove upravljačkog tijela, „neovisne direktore”, treba poštovati i te kriterije.

4.3.8. **Mogućnost posvećivanja dovoljno vremena**

Svi članovi upravljačkog tijela moraju moći posvetiti dovoljno vremena obavljanju svojih funkcija u instituciji. Vrijeme koje član upravljačkog tijela može posvetiti svojim funkcijama može ovisiti o nekoliko činitelja, na primjer o broju direktorskih položaja na koje je postavljen (kvantitativna procjena). Osim toga, potrebno je provesti procjenu kvalitativnih činitelja.

U skladu s CRD-om, broj direktorskih položaja člana upravljačkog tijela značajne institucije ograničen je na jedan položaj izvršnog direktora i dva položaja neizvršnog direktora ili na četiri položaja neizvršnog direktora. Dvije su, međutim, iznimke od tog pravila: 1) u nekim se slučajevima više direktorskih položaja računa kao jedan direktorski položaj („povlašteno brojanje”), i to kada je riječ o direktorskim položajima unutar jedne grupe ili u institucijama koje su članice istog institucionalnog sustava zaštite te direktorskim položajima u subjektima u kojima institucija ima kvalificirani udjel; 2) direktorski položaji u organizacijama koje nemaju pretežno komercijalne ciljeve ne uzimaju se u obzir za prethodno spomenuta ograničenja.

Vrijeme koje član upravljačkog tijela može posvetiti svojoj funkciji određuje se i kvalitativnim činiteljima kao što su: 1) veličina i okolnosti subjekata u kojima osoba ima direktorski položaj te vrsta, opseg i složenost njihovih poslova, 2) mjesto ili država u kojoj subjekti imaju sjedište i 3) druge poslovne ili privatne obveze i okolnosti (npr. sudski postupak u kojem sudjeluje odabrani kandidat ili, što se ubraja u povoljne činitelje, sinergije između postojećih zaduženja ili položaja). U procjeni hoće li odabrani kandidat moći posvetiti dovoljno vremena obavljanju svojih funkcija nadzirani subjekt također bi trebao uzeti u obzir potrebu za kontinuiranim učenjem i profesionalnim razvojem te potrebu za zaštitom od neočekivanih okolnosti. Neočekivane okolnosti ne obuhvaćaju samo krizne situacije povezane s institucijom, nego i okolnosti koje mogu neočekivano utjecati na mogućnost posvećivanja dovoljno vremena (npr. sudski postupci).

4.3.9. **Kolektivna prikladnost**

Za utvrđivanje nedostataka u kolektivnoj prikladnosti prije svega je odgovoran nadzirani subjekt. Nedostaci se utvrđuju samoprocjenom upravljačkog tijela, na primjer na temelju matrice prikladnosti. Nadzirani subjekt trebao bi prijaviti nedostatke zajedničkom nadzornom timu radi rasprave o tim nedostacima jer se nadzor kolektivne prikladnosti upravljačkog tijela provodi u sklopu kontinuiranog nadzora upravljanja institucijom. Tijekom prvotne procjene sposobnosti i primjerenosti jedan od kriterija za procjenu odabranog kandidata jest pitanje kako će se uklopiti u kolektivnu prikladnost institucije. U procjeni se uzimaju u obzir raznolikost upravljačkog tijela i okolnosti specifične za pojedinu banku te potrebe utemeljene na profilu rizičnosti banke koje su utvrđene tijekom kontinuiranog nadzora.

4.3.10. Postupak procjene

ESB odlučuje samo o imenovanjima u značajnim institucijama osim ako su imenovanja dio postupaka izdavanja odobrenja za rad ili postupaka povezanih sa stjecanjem kvalificiranih udjela, odnosno zajedničkih postupaka i za značajne i za manje značajne institucije.

Značajna institucija, ili u iznimnim slučajevima odabrani kandidat, o imenovanju obavješćuje odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo služeći se nacionalnim obrascima obavijesti. Nacionalno nadležno tijelo o tom obavješćuje ESB. Postupak procjene i povezane interakcije između subjekata i nadzornih tijela, u mjeri u kojoj je to moguće, odvijaju se na posebnoj digitalnoj platformi (Portal). Nacionalno nadležno tijelo i ESB zajedno prikupljaju potrebne informacije, provode procjenu i predstavljaju detaljan prijedlog odluke.

ESB donosi službenu odluku nakon svake procjene sposobnosti i primjerenosti u roku propisanom nacionalnim pravom, ako se nacionalnim pravom propisuje takav rok. U odluci se zaključuje je li odabrani kandidat sposoban i primjeren ili nije. ESB je, međutim, ovlašten u pozitivnu odluku uključiti dodatne odredbe, kao što su uvjeti ili obveze te u iznimnim slučajevima preporuke. Ako se njima ne mogu na odgovarajući način riješiti dvojbe o prikladnosti kandidata, donosi se negativna odluka. ESB je ovlašten u svakom trenutku isključiti iz upravljačkog tijela značajnog nadziranog subjekta članove koji ne ispunjavaju kriterije prikladnosti.

Nadzirani subjekt, ili u iznimnim slučajevima odabrani kandidat, obavješćuju se o odluci ESB-a. Nadzirani subjekt i odabrani kandidat dužni su ispunjavati i sve druge zahtjeve u skladu s nacionalnim pravom, na primjer obvezu registracije u nacionalnom registru, ako je propisana.

Odabrani kandidat ili nadzirani subjekt mogu od Administrativnog odbora za preispitivanja zatražiti da preispita odluku ili je osporiti izravno pred Sudom Europske unije.

4.4. Provedba kontinuiranog nadzora

Kontinuirani nadzor značajnih institucija provode zajednički nadzorni timovi uz potporu horizontalnih odjela ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela. Kontinuirani nadzor obuhvaća redovite i *ad hoc* mjere te provedbu programa nadzornog ispitivanja (vidjeti odjeljak 4.1.) i SREP-a (vidjeti odjeljak 4.5.). Osim toga, zajednički nadzorni timovi brinu se za koordinaciju s timovima za nadzor na licu mjesta i povezuju se s nacionalnim nadzornim tijelima.

Zajednički nadzorni timovi kontinuirano prikupljaju informacije o instituciji i održavaju kontinuirani nadzorni dijalog.

4.4.1. Prikupljanje informacija

članci 10. i 11. Uredbe o SSM-u

U postupku kontinuirane procjene profila rizičnosti institucije zajednički nadzorni tim služi se širokom lepezom kvantitativnih i kvalitativnih izvora informacija. Zajednički nadzorni tim jedinstvena je točka pristupanja za svu komunikaciju s nadziranim subjektima i drugim nadzornim tijelima u sklopu SSM-a. Koordinator zajedničkog nadzornog tima brine se o distribuciji informacija svim uključenim stranama. Sve informacije pohranjuju se u sustavu upravljanja informacijama SSM-a.

Zbog pravnih i tehničkih razloga postoje, međutim, iznimke od politike jedinstvene točke pristupanja. Za prikupljanje većine kvantitativnih informacija uspostavljena su posebna postupovna pravila. Za redovito izvješćivanje, na primjer COREP i FINREP, rabe se postojeće platforme i postupci (vidjeti odjeljak 3.4.).

Općenito govoreći, ESB može od nadziranih subjekata zahtijevati dostavu dokumenata i primati pisana ili usmena objašnjenja o traženim informacijama. To mogu, na primjer, biti interni podatci i izvješća o poslovanju, politike, izvješća o upravljanju rizicima, unutarnje revizije, strategije ili poslovni i kapitalni planovi. ESB se u svrhu praćenja određenih tema i rizika može služiti i dodatnim podacima prikupljenima tijekom nadzornih aktivnosti te informacijama iz vanjskih izvora.

4.4.2. Vođenje kontinuiranog nadzornog dijaloga

članci 10., 97., 104. i 105. CRD-a
Smjernice o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (EBA/GL/2014/13)

Tijekom svakodnevnog nadzora zajednički nadzorni timovi održavaju redovite i *ad hoc* sastanke sa zaposlenicima na različitim razinama hijerarhije u nadziranim subjektima. Vođenje kontinuiranog nadzornog dijaloga vrlo je važno za rano utvrđivanje rizika i pravodobno poduzimanje korektivnih nadzornih mjera. Osim toga, nadzornim dijalogom potiče se ujednačeno shvaćanje nadziranih subjekata i nadzornih tijela kada je riječ o ključnim elementima i glavnim pokretačima rezultata nadzornih postupaka kao što su SREP i nadzorno testiranje otpornosti na stres. Usto se od institucija očekuje da u sklopu nadzornog dijaloga pravodobno izvješćuju nadzorna tijela o kontinuiranim i značajnim kretanjima na području rizika i tržišta.

Svi zajednički nadzorni timovi svake godine u sklopu oblikovanja programa nadzornog ispitivanja sastavljaju godišnji raspored najvažnijih sastanaka za svaki nadzirani subjekt. Raspored je fleksibilan i može se posuvremenjivati tijekom godine. Osim toga, na zahtjev nadzornog tijela ili nadziranog subjekta mogu se održati *ad hoc* sastanci. Neovisno o tome, sastanci između nacionalnih nadležnih tijela i lokalnog rukovodstva institucija na kojima se raspravlja o nadzornim zadaćama koje se ne odnose na SSM mogu se održavati bez sudjelovanja zajedničkog nadzornog tima, ali se zajednički nadzorni tim mora obavijestiti o njima.

Redoviti sastanci održavaju se i s rukovodstvom grupe i s rukovodstvom značajnih društava kćeri. Obično se svake godine održi barem jedan sastanak s glavnim izvršnim direktorom, glavnim direktorom nadležnim za rizike i glavnim financijskim direktorom te s predsjednikom Nadzornog odbora nadziranog subjekta i voditeljem unutarnje revizije na razini grupe i za važna društva kćeri. Sastanci se mogu

održavati i s voditeljima glavnih linija poslovanja te funkcija za usklađenost poslovanja i potporu. Dopunjavaju ih tematski sastanci o stručnim pitanjima.

Kao ključan element nadzornog dijaloga, koordinator zajedničkog nadzornog tima obično organizira sastanak s upravljačkim tijelom institucije. Na tom se sastanku predstavljaju zaključci proizašli iz SREP-a i razlozi na kojima se zasniva nacrt odluke na temelju SREP-a. To omogućuje instituciji da shvati na koji je način provedeno ocjenjivanje i koja područja treba poboljšati.

ESB povremeno organizira i dodatne sastanke s predstavnicima bankarskog sektora, među kojima su radionice za glavne izvršne direktore o odabranim temama.

4.4.3. Provedba tematskih provjera u sklopu SSM-a

članak 99. CRD-a

članak 4., članak 6. stavak 1.,
članak 9. stavak 1. i članak 10.
Uredbe o SSM-u

ESB provodi tematske provjere i horizontalne aktivnosti u vezi s temama koje u pravilu utječu na grupe institucija iz više država koje primjenjuju različite poslovne modele i koje se razlikuju po veličini i složenosti (npr. [tematska provjera o upravljanju i sklonosti preuzimanju rizika](#)). Uzorak institucija za tematsku provjeru odabire se u skladu s tolerancijom rizika koju svaki zajednički nadzorni tim određuje za svoj nadzirani subjekt kako bi se omogućila pouzdana horizontalna i usporedna analiza. Svrha je stjecanje dragocjenih uvida u strukture rizika koje se javljaju u državama članicama sudionicama, pri čemu opće tematske provjere obuhvaćaju cijelu populaciju nadziranih subjekata, a horizontalne aktivnosti samo određen broj tih subjekata. Cilj je tematskih provjera stjecanje temeljitog znanja o odabranim temama, u prvom redu utvrđivanjem činjenica. Ovisno o temama i nalazima, rezultati tematskih provjera mogu poslužiti za sastavljanje smjernica povezanih s SSM-om, pridonijeti utvrđivanju i/ili poticanju najbolje prakse ili čak dovesti do izricanja kvalitativnih i/ili kvantitativnih mjera pojedinačnim institucijama. Ako je institucija uključena u uzorak za tematsku provjeru, rezultati analize uzimaju se u obzir u njezinu godišnjem SREP-u.

Teme za tematske provjere određuje Nadzorni odbor, koji odobrava nadzorne prioritete za sljedeću godinu, čime utvrđuje teme kojima se treba posebno baviti. Uprava Nadzorna strategija i rizik usklađuje utvrđivanje mogućih tema za tematsku provjeru u suradnji s drugim dionicima u SSM-u, među kojima su glavne uprave, zajednički nadzorni timovi i druga poslovna područja ESB-a, horizontalni odjeli nacionalnih nadležnih tijela i međunarodna tijela (npr. EBA i BCBS). Teme moraju biti usklađene s nadzornim prioritetima koje je utvrdio Nadzorni odbor.

U pismima o daljnjim aktivnostima ili u nadzornim odlukama zajednički nadzorni timovi obavješćuju o dobivenim nalazima ili područjima u kojima su moguća poboljšanja. Ovisno o ozbiljnosti utvrđenih nedostataka može se zahtijevati donošenje akcijskog plana ili posebnih korektivnih mjera. O ukupnim rezultatima tematskih provjera može se obavijestiti i bankarski sektor objavom nadzornih očekivanja.

4.4.4. Periodični postupci regulatorne provjere

CRD

Smjernice o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (EBA/GL/2014/13)

Periodične regulatorne provjere nadzorne su dužnosti koje proizlaze iz CRR-a, CRD-a i Direktive o oporavku i sanaciji banaka (BRRD). Među njima su, na primjer, redovita procjena planova oporavka i politike primitaka, procjena usklađenosti s obvezama objavljivanja u sklopu trećeg stupa i politike raspodjele dividendi u institucijama.

Svaki je zajednički nadzorni tim, na primjer, zadužen za prikupljanje informacija o politici i praksi primitaka u nadziranom subjektu i za provođenje smislene analize kojom se procjenjuje usklađenost s odgovarajućim zahtjevima na temelju CRD-a. Ta procjena služi kao ulazni podatak za odluke na temelju SREP-a (vidjeti odjeljak 4.5.).

Kada je riječ o primjeni dobre politike primitaka i odgovaranju na zahtjeve koje podnose nadzirani subjekti, zajednički nadzorni timovi zaduženi su za procjenu zahtjeva za prethodno odobrenje za otklanjanje pretpostavke o značajnom utjecaju zaposlenika (takozvani „odgovarajući zaposlenici”) na profil rizičnosti institucije i zahtjeva za povećanje omjera između varijabilne i fiksne sastavnice primitaka. U prvom slučaju Upravno vijeće donijelo bi odluku ESB-a utemeljenu na prijedlogu Nadzornog odbora, u skladu s ESB-ovim procesom odlučivanja. U drugom slučaju, ako se predviđa da će kapitalna osnova i dalje biti čvrsta, u pravilu nije potrebna posebna odluka nadležnog tijela. Još je jedan primjer odgovornost zajedničkog nadzornog tima za procjenu usklađenosti nadziranog subjekta s obvezama objavljivanja u sklopu trećeg stupa koje proizlaze iz CRD-a, CRR-a, EBA-inih smjernica i nacionalnog prava. Zajednički nadzorni tim pritom ne procjenjuje samo dokumente koji se javno objavljuju, nego i interne dogovore i prakse kojima se uređuju odluke i aktivnosti povezane s objavom. Zaključci te procjene također se mogu uzeti u obzir pri donošenju odluke na temelju SREP-a.

4.5. Postupak nadzorne provjere i ocjene

4.5.1. Okvir

Postupak SREP fleksibilan je i prilagodljiv i njime se provodi nadzor prilagođen rizicima. U praksi to znači da se učestalost, opseg i dubina procjene elemenata SREP-a svake godine mogu razlikovati ovisno o razini nadzornog djelovanja i okolnostima pojedinačne banke.

U skladu sa Smjernicama EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (Smjernice EBA-e o SREP-u), primijenjena se metodologija sastoji od:

- procjene koju svaki zajednički nadzorni tim provodi u vezi sa svojim nadziranom subjektom na temelju četiriju ključnih elemenata: analiza poslovnog modela, unutarnje upravljanje, rizici za kapital te rizici za likvidnost i financiranje (vidjeti odjeljak 4.5.4.). Ta se procjena uglavnom temelji na podacima na kraju godine

Smjernice EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) i nadzorno testiranje otpornosti na stres (EBA/GL/2022/03)

Nacrti regulatornih tehničkih standarda i provedbenih tehničkih standarda EBA-e o kolegijima nadzornih tijela (EBA/RTS/2014/16 i EBA/ITS/2014/07)

iz prethodne godine, što znači da se ciklus SREP-a 2023. temelji na podacima zabilježenima na kraju 2022. Provodi se rana usporedna analiza, koja u konačnici dovodi do rezultata SREP-a, a to je zapravo popis svih ključnih ranjivosti ili nalaza nadzora za koje treba odrediti nadzorne mjere, koje mogu biti kvalitativne i/ili kvantitativne. Rezultati ciklusa SREP-a za svaku godinu uobličuju se u službene odluke na temelju SREP-a koje se primjenjuju sljedeće godine. To znači da odluke na temelju SREP-a za 2024. proizlaze iz rezultata ciklusa SREP-a u 2023.

- usporedne analize (vidjeti odjeljak 4.5.5.), koju provodi druga linija obrane i koja služi za dopunu i validaciju procjene
- neslužbenog i službenog obavješćivanja nadziranih subjekata o rezultatu procjene u sklopu SREP-a. O tom se rezultatu značajna institucija prvo obavješćuje neslužbeno, u sklopu nadzornog dijaloga, i potom službeno, odlukom na temelju SREP-a (vidjeti odjeljak 4.5.6.). Rezultati SREP-a javno se objavljuju u agregiranom obliku (vidjeti odjeljak 4.5.7.) u skladu s načelom potpune transparentnosti europskog nadzora banaka.

ESB provodi SREP kao matično nadzorno tijelo ili kao nadzorno tijelo domaćin (vidjeti odjeljak 4.5.8.) u skladu s odgovarajućim EBA-inim regulatornim tehničkim standardima.

Višegodišnja procjena

Procjena različitih područja rizika koju provode zajednički nadzorni timovi može trajati nekoliko godina, pa se u tom slučaju govori o višegodišnjoj procjeni. Minimalna razina godišnje procjene naziva se osnovna procjena a dopunjuju je dodatne sastavnice koje se provode tijekom više godina. Te su sastavnice podijeljene na „module” i definirane su metodologijom koja se primjenjuje za svako područje rizika.

4.5.2. Procjena na osnovi retrospektivnih i prospektivnih informacija

Cilj je SREP-a procjena intrinzične rizičnosti institucije, njezina položaja u odnosu na grupu usporedivih institucija i njezine ranjivosti u odnosu na egzogene činitelje.

Nadzorna tijela dužna su pravodobno poduzeti sve korake potrebne za buduću održivost poslovanja institucije, pa u procjeni trebaju primijeniti i prospektivni pristup. U sklopu SREP-a stoga se procjenjuje održivost institucije tijekom idućeg dvanaestomjesečnog razdoblja te u srednjoročnom do dugoročnom razdoblju, pri čemu se uzima u obzir širok raspon kvantitativnih i kvalitativnih, retrospektivnih i prospektivnih informacija.

Prošla kretanja ključna su za procjenu jer su pouzdani podatci u pravilu lako dostupni i mogu upućivati na trendove budućih kretanja. No te podatke treba dopuniti prospektivnim informacijama, uključujući, na primjer, vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza, gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza,

planiranje kapitala i likvidnosti institucije te vlastita i nadzorna testiranja otpornosti institucija na stres.

Prospektivni pristup ugrađen je u sustav procjene rizika. Prvi element o procjeni održivosti te treći i četvrti element o postupcima ICAAP/ILAAP analiziraju se prospektivno, pri čemu su u prvom redu usmjereni na blisku budućnost. Testiranja otpornosti na stres u sklopu trećeg i četvrtog elementa provode se za dugoročnije razdoblje, npr. od tri do pet godina.

4.5.3. Cjelovit pristup

SREP-om se nastoji dobiti sveobuhvatna slika profila rizičnosti institucije uzimajući u obzir sve važne rizike i moguće činitelje njihova smanjenja. Profil rizičnosti svake institucije višedimenzionalan je i mnogi su pokretači rizika međusobno povezani. To vrijedi i za moguće nadzorne radnje koje se mogu poduzeti kao odgovor na rizike. Zbog toga pri sastavljanju cjelokupne procjene u sklopu SREP-a i odluke na temelju SREP-a treba promatrati četiri elementa SREP-a kao međusobno povezane.

Kada je riječ o mogućim dodatnim kapitalnim zahtjevima, cjeloviti pristup proširuje se kako bi se pobliže analizirali pojedinačni pokretači rizika jer svi činitelji koji se uzimaju u obzir u cjelokupnoj nadzornoj procjeni nadziranog subjekta ne utječu jednako na njegove dodatne kapitalne zahtjeve.

4.5.4. Pregled procjene

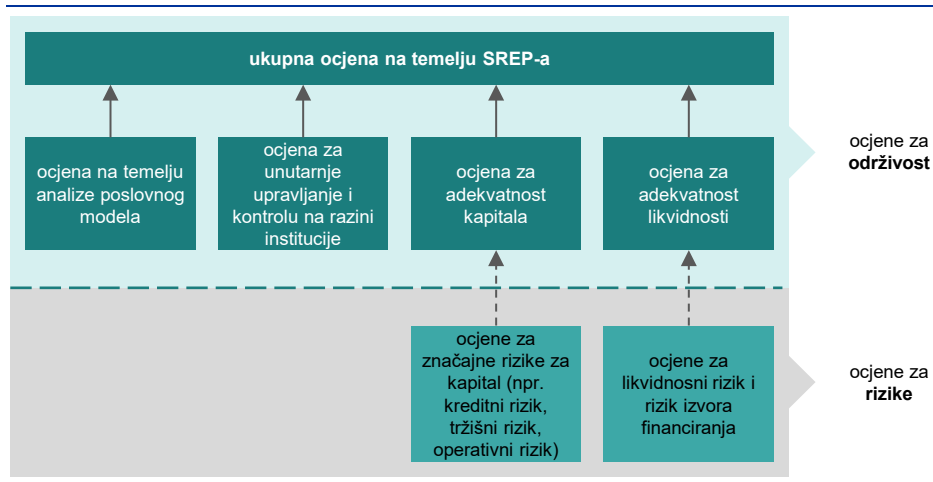
Sustav procjene rizika podupire zajedničke nadzorne timove u njihovim svakodnevnim nadzornim aktivnostima. Rabi se za kontinuiranu analizu prvog elementa (poslovni model), drugog elementa (unutarnje upravljanje i upravljanje rizicima), trećeg elementa (rizici za kapital) i četvrtog elementa (rizici za likvidnost i financiranje).

Nadzorne procjene tih četiriju elemenata i cjelokupnog SREP-a sažimaju se u obliku obrazloženja i ocjene. U obrazloženju zajednički nadzorni tim ističe glavne činitelje koji su pridonijeli procjeni, ključne nedostatke i njihove moguće učinke na održivost institucije, koje potvrđuju ključni dokazi kao što su tablice, grafikoni i brojčane vrijednosti.

Ocjene se uglavnom rabe za sažimanje mišljenja nadzornih tijela i olakšavanje usporedbi na visokoj razini, među sektorima, i komunikacije unutar SSM-a i sa samom institucijom. Ne smije ih se pomiješati s drugim vrstama rejtinga, kao što su one kojima se služe agencije za kreditni rejting ili institucije koje procjenjuju dužnikovu sposobnost otplate duga ili vjerojatnosti da dužnik neće ispuniti obveze.

Slika 14.

Pregled okvira za ocjenjivanje

Elementi rizika procjenjuju se i s kvantitativnog (razina rizika)⁹ i s kvalitativnog (kontrola rizika)¹⁰ stajališta.

Za svako stajalište procjene se u pravilu provode u trima komplementarnim fazama¹¹.

Slika 15.

Tri komplementarne faze procjene razine rizika i kontrole rizika

⁹ Vidjeti „Razmatranja o inherentnom riziku”, u skladu sa Smjernicama EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) i nadzorno testiranje otpornosti na stres.

¹⁰ Vidjeti „Razmatranja o odgovarajućem upravljanju i kontrolama”, u skladu sa Smjernicama EBA-e o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) i nadzorno testiranje otpornosti na stres.

¹¹ Postoje iznimke, npr. procjena adekvatnosti kapitala, koja se sastoji samo od prve i treće faze.

Te su tri faze logičan slijed provedbe procjene rizika. Prva faza sastoji se od prikupljanja podataka i procjene značajnosti svake potkategorije rizika a druga faza od automatske procjene zasnovane na objektivnim pokazateljima. U trećoj fazi zajednički nadzorni timovi donose stručne odluke koje proizlaze iz prvih dviju faza.

Procjenom razine rizika ispituje se intrinzična rizičnost portfelja institucije i uzima se u obzir nekoliko različitih činitelja, uključujući položaj institucije u odnosu na usporedive institucije i makroekonomske činitelje koji bi mogli utjecati na profil rizičnosti institucije. Značajnost rizika institucije uzima se u obzir zbog dva glavna razloga: 1) kako bi se utvrdili aktivnosti i rizici koji su ključni za sposobnost institucije da postigne dobro upravljanje i pokrivenost rizika i 2) kako bi se nadzorno djelovanje i odluke usmjerili na aktivnosti koje uključuju rizike koji ugrožavaju sposobnost poslovanja institucije, bilo u kratkoročnom (održivost) ili u srednjoročnom do dugoročnom razdoblju (buduća održivost), te njezinu sposobnost pokrića tih rizika i upravljanja njima.

Procjenom razine rizika uzimaju se u obzir sve odgovarajuće procjene značajnosti, sve odgovarajuće faze automatiziranog određivanja polazišne ocjene te širok raspon kvalitativnih i kvantitativnih informacija kojima se dopunjuju standardizirane procjene. Zaključak procjene sastoji se od sažetog opisa i ocjene.

Zajedničke ocjene za procjenu razine rizika¹²

1 = „niska razina”: nije zapažen rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na razinu inherentnog rizika

2 = „srednje niska razina”: postoji malen rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na razinu inherentnog rizika

3 = „srednje visoka razina”: postoji srednji rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na razinu inherentnog rizika

4 = „visoka razina”: postoji velik rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na razinu inherentnog rizika

Procjenom kontrole rizika ispituju se primjerenost i prikladnost 1) unutarnjeg upravljanja institucijom / upravljanja rizicima institucije i 2) upravljanja rizicima i kontrola uspostavljenih na razini pokretača rizika. To uključuje procjenu načina na koji institucije prate svoju izloženost rizicima, utvrđuju mjere koje je potrebno poduzeti i procjenjuju adekvatnost svojih internih politika, organizacije i ograničenja. Zahtijeva se da mehanizmi kontrole rizika za pojedinačne kategorije koji se procjenjuju budu usklađeni s općim unutarnjim upravljanjem / upravljanjem rizicima na razini institucije.

U dijelu koji se odnosi na kontrolu rizika zajednički nadzorni tim procjenjuje kako okvir za upravljanje i kontrolu djeluje u praksi. To uključuje preispitivanje primjerenosti okvira za upravljanje rizicima i kontrolu rizika s obzirom na opseg i složenost (poslovni model, organizacijsku strukturu i dr.) institucije te stupnja u

¹² Za ocjene 2 i 3 uvedeni su modifikatori „+” i „-”.

kojem je taj okvir ugrađen u njezine operativne procese. Zajednički nadzorni timovi procjenjuju svaku potkategoriju kontrole rizika i pritom utvrđuju temeljne razloge za dodijeljenu ocjenu (ključne prednosti i nedostatke, mjere smanjenja rizika i druge važne korektivne faktore).

Zajedničke ocjene za procjenu kontrole rizika¹³

1 = „snažna kontrola”: nije zapažen rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na kvalitetu upravljanja, organizacije i kontrola; upravljanje rizicima i kontrola rizika na visokoj su razini; okvir za upravljanje rizicima i kontrolu rizika jasno je definiran i potpuno u skladu s vrstom i složenošću aktivnosti institucije

2 = „primjerena kontrola”: postoji malen rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na kvalitetu upravljanja, organizacije i kontrola; upravljanje rizicima i kontrola rizika na prihvatljivoj su razini; okvir za upravljanje rizicima i kontrolu rizika primjereno je definiran i dovoljno u skladu s vrstom i složenošću aktivnosti institucije

3 = „slaba kontrola”: postoji srednji rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na kvalitetu upravljanja, organizacije i kontrola; upravljanje rizicima i kontrola rizika na niskoj su razini i potrebno ih je poboljšati; ne poduzimaju se dovoljno smanjenje i kontrola rizika te je prisutan pretjeran rezidualni rizik; okvir za upravljanje rizicima i kontrolu rizika loše je definiran i nedovoljno u skladu s vrstom i složenošću aktivnosti institucije

4 = „neprimjerena kontrola”: postoji velik rizik znatnog utjecaja na bonitetne elemente grupe ili njezinih subjekata s obzirom na kvalitetu upravljanja, organizacije i kontrola; upravljanje rizicima i kontrola rizika na vrlo su niskoj razini i treba ih drastično i/ili smjesta poboljšati; smanjenje i kontrola rizika ne poduzimaju se ili se neprimjereno poduzimaju; okvir za upravljanje rizicima i kontrolu rizika nije definiran ili nije u skladu s vrstom i složenošću aktivnosti institucije

Procjene razine rizika i kontrole rizika u određenoj kategoriji objedinjuju se kako bi se dobila „objedinjena procjena”.

Nakon procjene tih četiriju elemenata nadzorna tijela dodjeljuju ukupnu ocjenu na temelju SREP-a, koja se kreće od 1 do 4. U skladu sa Smjericama EBA-e o SREP-u, ukupna ocjena na temelju SREP-a upućuje na mišljenje nadzornog tijela o ukupnoj održivosti institucije zasnovano na skupnom mišljenju o prijetnjama održivosti (vidjeti i odgovarajući odjeljak na mrežnim stranicama o nadzoru banaka koji sadržava metodološke pojedinosti o svakom elementu procjene).

U ukupnoj ocjeni na temelju SREP-a trebalo bi uzeti u obzir rezultat procjena pojedinačnih rizika: više ocjene upućuju na povećani rizik za održivost institucije koji proizlazi iz jednog ili više obilježja njezina profila rizičnosti, uključujući poslovni

---

¹³ Za ocjene 2 i 3 uvedeni su modifikatori „+” i „-”.

model, okvir za unutarnje upravljanje i pojedinačne rizike za solventnost i likvidnost institucije.

Zajednički nadzorni tim može zatim prilagoditi tu polazišnu ukupnu ocjenu na temelju SREP-a primjenom ograničene prosudbe na temelju 1) znanja zajedničkog nadzornog tima o instituciji, 2) usporedbe usporedivih institucija (također u kontekstu rane usporedne analize) i usporedne analize u sklopu SREP-a (vidjeti odjeljak 4.5.5.), 3) makrookružja u kojem institucija posluje, 4) planiranja kapitala/likvidnosti institucije kako bi je se pouzdano usmjerilo prema potpunoj provedbi CRR-a / CRD-a IV i 5) tolerancije rizika u sklopu SSM-a. Ukupnom ocjenom na temelju SREP-a može upozoriti na slabosti utvrđene u sklopu SREP-a koje smatra osobito važnima za instituciju.

Cilj je pružiti cjelovitu procjenu profila rizičnosti institucije i, ako je potrebno, odrediti najprikladnije nadzorne mjere (u vidu odluke na temelju SREP-a, vidjeti odjeljak 4.5.6.), kao što su kapitalni zahtjevi, likvidnosni zahtjevi ili druge kvalitativne nadzorne mjere.

4.5.5. Usporedna analiza rezultata SREP-a

Dok nadzorna tijela provode procjene u sklopu SREP-a, a prije nadzornog dijaloga i dovršetka odluka na temelju SREP-a, rezultati nadzora podvrgavaju se postupku usporedne analize koji provodi druga linija obrane.

Tim se preispitivanjem želi poduprijeti zajedničke nadzorne timove i postići dosljednost i učinkovitost rezultata SREP-a na temelju jednakih uvjeta za sve i pravednog postupanja prema svim nadziranim subjektima. Usporedne analize usmjerene su na procjene rizika koje provode nadzorna tijela, ocjene pojedinačnih rizika i ukupnu ocjenu na temelju SREP-a te na kvalitativne i kvantitativne činitelje. Uspoređuju se različite grupe usporedivih institucija u skladu s metodologijom za SREP, kako bi se uzelo u obzir posebnosti poslovnog modela, te u skladu sa strateškim prioritetima i okvirom za toleranciju rizika. Ako nadzorna tijela utvrde probleme koje banke trebaju riješiti, postupak usporedne analize pomaže u određivanju nadzornih mjera koje se dosljedno primjenjuju na banke sa sličnim ranjivostima, pri čemu se prati postupa li se pravodobno u skladu s prethodno određenim mjerama.

Općenito govoreći, usporedna analiza služi kako bi se stajalište zajedničkog nadzornog tima dopunilo s horizontalnog, usporednog stajališta. O mogućim nedosljednostima raspravlja se sa zajedničkim nadzornim timovima kako bi se potaknula rasprava o rezultatima SREP-a u istom ciklusu. Na temelju te rasprave zajednički nadzorni timovi mogu prilagoditi rezultate nadzora.

4.5.6. Nadzorni dijalog i odluke na temelju SREP-a

Zajednički nadzorni tim pokreće nadzorni dijalog tako što obavješćuje nadzirani subjekt o preliminarnim rezultatima svoje procjene te o kvalitativnim i kvantitativnim

mjerama koje planira poduzeti. Nadzorni dijalog ključan je za postizanje transparentnosti i predvidljivosti nadzornih radnji te pružanje mogućnosti značajnim institucijama da dostave povratne informacije prije zaključenja SREP-a.

Odluka na temelju SREP-a donosi se u skladu s člankom 16. Uredbe o SSM-u, i to nakon saslušanja (vidjeti članak 22. stavak 1. Uredbe o SSM-u i članak 31. Okvirne uredbe o SSM-u), te mora biti propisno obrazložena (vidjeti članak 22. stavak 2. Uredbe o SSM-u i članak 33. Okvirne uredbe o SSM-u).

Upravno vijeće donosi odluke na temelju SREP-a u postupku neisticanja prigovora na temelju dovršenih nacрта odluka koje predlaže Nadzorni odbor. Te odluke mogu uključivati:

kapitalne zahtjeve

- ukupni kapitalni zahtjev na temelju SREP-a koji se sastoji od minimalnih kapitalnih zahtjeva (8 %) u sklopu prvog stupa i dodatnih kapitalnih zahtjeva u sklopu drugog stupa
- zahtjev za kombinirani zaštitni sloj

kvantitativne likvidnosne zahtjeve za pojedinačne institucije

- koeficijent likvidnosne pokrivenosti veći od regulatornog minimuma
- dulja razdoblja opstanka
- nacionalne mjere

druge kvantitativne i kvalitativne nadzorne mjere

- dodatne nadzorne mjere koje proizlaze iz članka 16. stavka 2. Uredbe o SSM-u, na primjer ograničenje ili smanjenje poslovanja, zahtjev za smanjenje rizika, ograničenje ili zahtjev za prethodnim odobrenjem raspodjele dividendi ili određivanje obveze dodatnog ili češćeg izvješćivanja
- preporuka u sklopu drugog stupa izražena kao dodatak na stopu redovnog osnovnog kapitala

zahtjeve za omjer financijske poluge i preporuke u sklopu drugog stupa

- slično kapitalnim zahtjevima, nadzor banaka ESB-a može odrediti zahtjev u sklopu drugog stupa za omjer financijske poluge i preporuku u sklopu drugog stupa.

Kapitalni i likvidnosni zahtjevi

Ako se procjenom u sklopu SREP-a utvrdi da se sustavima, strategijama, postupcima i mehanizmima koje provodi značajna institucija te njezinim regulatornim kapitalom ne postiže dobro upravljanje i pokriva rizika, ESB može odrediti zahtjev u

sklopu drugog stupa i preporuku u sklopu drugog stupa te poseban zahtjev u sklopu drugog stupa i preporuku u sklopu drugog stupa koji se odnose na omjer financijske poluge. ESB utvrđuje preporuku u sklopu drugog stupa i preporuku u sklopu drugog stupa koja se odnosi na omjer financijske poluge iznad razine obvezujućih kapitalnih zahtjeva (minimalnih i dodatnih) i kao dodatak kombiniranim zaštitnim slojevima. Ako nadzirani subjekt ne postupi u skladu s preporukom u sklopu drugog stupa, nadzorno tijelo neće automatski poduzeti mjere i to neće dovesti do ograničenja raspodjeljivog iznosa. Međutim, ESB će pomno pratiti institucije koje nisu usklađene s preporukom u sklopu drugog stupa te će razmotriti treba li poduzeti mjere za rješavanje specifičnih okolnosti i, ako treba, koje će to biti mjere.

Likvidnosne mjere mogu se odrediti i ako postoje značajni rizici koji nisu obuhvaćeni koeficijentom likvidnosne pokrivenosti i ako se smatra da institucija ne smanjuje primjereno te rizike.

Kvalitativni zahtjevi

Od banaka se, osim kvantitativnih mjera, može zatražiti da provedu širok raspon kvalitativnih mjera.

4.5.7. Objava rezultata SREP-a

Godišnji ciklus SREP-a završava objavom agregiranih rezultata SREP-a, zahtjeva u sklopu drugog stupa i zahtjeva u sklopu drugog stupa koji se odnosi na omjer financijske poluge za pojedinačne banke na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka. Oni se predstavljaju na posebnoj konferenciji za novinare koju vodi predsjednik Nadzornog odbora ESB-a. Od svih značajnih institucija koje su primile odluku na temelju SREP-a traži se suglasnost za objavu njihovih zahtjeva u sklopu drugog stupa i zahtjeva u sklopu drugog stupa koji se odnose na omjer financijske poluge. Objavom agregiranih rezultata SREP-a želi se informirati javnost o ključnim kretanjima u nadzornom ciklusu SREP-a, kao što su promjene ocjena na temelju SREP-a i kvantitativnih i kvalitativnih zahtjeva, te objaviti informacije o ključnim nadzornim razlozima za zabrinutost i mjerama.

4.5.8. ESB u ulozi nadzornog tijela domaćina

Ako je ESB nadzorno tijelo domaćin, zajednički nadzorni tim poštuje vremenski raspored i predloške koje je na temelju dogovora pripremio matično nadzorno tijelo. Konsolidirajuće nadzorno tijelo predsjednika sastancima kolegija i obavješćuje sve članove kolegija o organizaciji takvih sastanaka, o glavnim pitanjima o kojima će se raspravljati i o aktivnostima koje treba razmotriti.

Zajednički nadzorni tim sastavlja barem izvješća o procjeni rizika i procjeni likvidnosnog rizika za nadzirani subjekt na temelju svih dostupnih informacija. Ta izvješća dostavlja matičnom nadzornom tijelu. Na temelju tih nacrti izvješća oblikuje

preliminarna mišljenja o kvantifikaciji kapitala, kvantifikaciji likvidnosti i kvalitativnim mjerama, o kojima se potom raspravlja na sastancima kolegija.

Zajednički nadzorni tim zatim od matičnog nadzornog tijela dobiva konačno izvješće o procjeni rizika grupe i konačno izvješće o procjeni likvidnosnog rizika grupe. Na temelju tih konačnih izvješća sastavlja nadzorni doprinos zajedničkim odlukama, koji dostavlja matičnom nadzornom tijelu. Kada matično nadzorno tijelo ocijeni nacrt zajedničke odluke, dostavlja ga zajedničkom nadzornom timu.

Nakon zakonodavne provjere i provjere kvalitete zajednički nadzorni tim podnosi Nadzornom odboru na odobrenje nacrt zajedničke odluke i nacrt ESB-ove provedbene odluke. Odobreni nacrt ESB-ove provedbene odluke dostavlja se nadziranom subjektu i tada započinje razdoblje predviđeno za saslušanje. Nacrti odluka dostavljaju se nadziranom subjektu na njegovu jeziku ako je odabrao taj jezik za komunikaciju. Zajednički nadzorni tim potom ocjenjuje primjedbe i dogovara se s matičnim nadzornim tijelom o ocjeni primjedbi i izmjenama nacrta zajedničke odluke. U tu svrhu sudjeluje na sastancima kolegija koje vodi matično nadzorno tijelo.

Kada se postigne dogovor, zajednički nadzorni tim podnosi konačnu zajedničku odluku Nadzornom odboru na odobrenje i nakon toga Upravnom vijeću na donošenje u skladu s postupkom neisticanja prigovora. Po donošenju odluke ESB dostavlja konačnu ESB-ovu provedbenu odluku značajnoj instituciji i obavještava matično nadzorno tijelo o suglasnosti ESB-a sa zajedničkom odlukom. Matično nadzorno tijelo obavještava matičnu instituciju o zajedničkoj odluci.

4.6. Kontinuirano praćenje internih modela

[članak 101. CRD-a](#)

[članak 16. Uredbe o SSM-u](#)

[Kontinuirano praćenje modela](#)

[Vodič o nadzorima na licu mjesta i provjerama internih modela](#)

Cilj je kontinuiranog praćenja modela provjeravati usklađenost značajne institucije s regulatornim zahtjevima povezanim s internim modelima koji se primjenjuju za izračun minimalnih kapitalnih zahtjeva u skladu s CRR-om. Ti zahtjevi obuhvaćaju zahtjeve koji se tiču osjetljivosti modela na rizike, validacije modela, upravljanja rizikom modela, prilagodbi modela, postupaka povezanih s modelom i usporedne analize modela. ESB treba redovito procjenjivati služi li se značajna institucija dobro razvijenim, suvremenim tehnikama internih modela. Informacije dobivene na temelju kontinuiranog praćenja modela uključuju se u kontinuiranu procjenu institucije i uzimaju se u obzir pri donošenju odluke na temelju SREP-a.

Kontinuirano praćenje modela pridonosi ispunjavanju zahtjeva iz članka 101. CRD-a, kojim se od nadležnih tijela zahtijeva da redovito, barem svake tri godine, provjeravaju usklađenost institucija sa zahtjevima koji se odnose na interne modele. Taj se zahtjev ispunjava kombinacijom sljedećih dvaju postupaka:

- kontinuiranog praćenja modela koje se prije svega zasniva na pregledima na daljinu, što uključuje sastanke o odabranim temama s nadziranim subjektom
- provjere internih modela, uglavnom u obliku nadzora na licu mjesta.

Kada se u sklopu kontinuiranog praćenja modela utvrde nalazi, upućuju se izravno instituciji ili se pokreće dodatna provjera internih modela kako bi se prikupilo dovoljno dokaza koji će opravdati izricanje nadzornih mjera (kao što je utvrđeno člankom 16. Uredbe o SSM-u). Kao krajnje sredstvo, u slučajevima predviđenima mjerodavnim zakonodavstvom, mogu se primijeniti ovlasti za provedbu i sankcije.

Kontinuirano praćenje modela treba provoditi barem na najvišoj razini konsolidacije grupe u nadziranom subjektu. Ako je matično nadzorno tijelo subjekta grupe s odobrenim modelom izvan Europske unije, potiče se dijalog s matičnim nadzornim tijelom kako bi se poboljšalo kontinuirano praćenje modela.

Kontinuirano praćenje modela stalan je pravni zahtjev (na temelju članka 101. CRD-a). Općenito govoreći, nije potrebno aktiviranje nikakvih okidača da bi ga se opravdalo.

Kontinuirano praćenje modela ima mnogo sastavnih dijelova. Procjene se mogu provoditi učestalošću koja je primjerena za svaki od njih.

Svake godine kontinuirano praćenje modela mora obuhvatiti najmanje sljedeće:

- procjenu usklađenosti značajne institucije s pravnim zahtjevima, nadzornim uvjetima, ograničenjima, obvezama (npr. korektivnim mjerama) koji su određeni u odlukama ESB-a o odobrenju modela te usklađenosti institucije s provedbenim planovima i svim drugim nadzornim mjerama koje se odnose na model i koje su izrečene instituciji
- prema potrebi, analizu rezultata retroaktivnog testiranja i analizu vremenskih serija za institucije kojima je odobrena uporaba internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik (članak 368. stavak 1. točka (f) i članak 369. CRR-a)
- analizu validacija internih modela značajnih institucija
- prema potrebi, procjenu rezultata godišnjeg postupka nadzornog ocjenjivanja u odnosu na referentne vrijednosti (članak 78. CRD-a)
- procjenu promjena i proširenja modela koji nisu značajni
- prema potrebi, procjenu drugih internih izvješća institucije o internom modelu.
  - Kontinuirane aktivnosti praćenja obuhvaćaju i barem jedan nadzorni sastanak po instituciji. Na dnevnom redu tog sastanka mogu, na primjer, biti pregled dokaza kontinuirane primjerenosti postojećih internih modela s obzirom na trenutačnu poslovnu strategiju institucije, planirane promjene modela i drugi projekti u tijeku u instituciji koji su važni za interno modeliranje različitih kategorija rizika.

4.7. Provedba nadzora na licu mjesta

Vodič o nadzorima na licu mjesta i provjerama internih modela

Vidjeti [Vodič o nadzorima na licu mjesta i provjerama internih modela](#).

4.8. Ocjenjivanje obavijesti, *ad hoc* i ostalih zahtjeva

U ovom se odjeljku opisuju postupci u skladu s kojima nadzorno tijelo može dati određena odobrenja značajnim institucijama na njihov zahtjev. Od značajnih institucija traži se da dostave sve potrebne informacije. Zahtjeve treba uskladiti sa svim nadzornim kriterijima koji su propisani mjerodavnim zakonodavstvom, odnosno zakonskim aktima EU-a ili nacionalnim pravom u koje su ti akti preneseni.

4.8.1. Instrumenti kapitala

Izdavanje instrumenata redovnog osnovnog kapitala

članak 26. stavak 3. i članci 27. – 29. CRR-a

Regulatorni tehnički standardi za zahtjeve koji se odnose na regulatorni kapital i prihvatljive obveze za institucije (EU/241/2014)

Nadzirani subjekti mogu rasporediti instrumente kapitala kao instrumente redovnog osnovnog kapitala tek nakon što dobiju odobrenje nadležnog tijela. Kada značajna institucija podnese zahtjev, donosi se pojedinačna nadzorna odluka ESB-a kojom se odobrenje (uvjetno) daje ili uskraćuje.

Nakon što značajna institucija dostavi svu odgovarajuću dokumentaciju, zajednički nadzorni tim provjerava usklađenost dostavljenih informacija s mjerodavnim propisima. Ako su primljene sve potrebne informacije, zajednički nadzorni tim šalje značajnoj instituciji potvrdu o tome da je dostavljena dokumentacija potpuna. Ako je potrebno, zahtijeva dodatne informacije. Potom ocjenjuje usklađenost s mjerodavnim propisima i utvrđuje je li instrument kapitala uvršten u EBA-in javni popis instrumenata redovnog osnovnog kapitala. Ako instrument nije na EBA-inu popisu, ESB se prije donošenja odluke savjetuje s EBA-om.

Naknadna izdanja instrumenata za čiju je klasifikaciju kao instrumenata redovnog osnovnog kapitala značajna institucija već dobila odobrenje mogu se uključiti u redovni osnovni kapital nakon posebnog postupka obavješćivanja. Više pojedinosti može se pronaći u [Vodiču ESB-a o mogućnostima i diskrecijskim pravima dostupnima u pravu Europske unije](#).

Uključivanje dobiti tekuće godine ostvarene tijekom poslovne godine i dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital

članak 26. stavak 2. CRR-a

Regulatorni tehnički standardi za zahtjeve koji se odnose na regulatorni kapital i prihvatljive obveze za institucije (EU/241/2014)

Odluka ESB-a o uvjetima pod kojim je kreditnim institucijama dozvoljeno uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital (ESB/2015/4)

Značajna institucija može samo uz prethodno odobrenje uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital prije nego što donese službenu odluku kojom se potvrđuju konačna godišnja dobit ili konačni godišnji gubitak institucije. To se prethodno odobrenje zasniva na Odluci ESB/2015/4 o uvjetima pod kojim je kreditnim institucijama dozvoljeno uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital, takozvanoj Krovnoj odluci, ili na članku 26. stavku 2. CRR-a.

Želi li nadzirani subjekt da se primijeni Odluka ESB/2015/4, mora dostaviti službeni dopis upućen ESB-u služeći se odgovarajućim predloškom te pružiti informacije i dokumentaciju iz Priloga Odluci ESB/2015/4. Zajednički nadzorni tim obavješćuje značajnu instituciju o tome sadržava li ta dokumentacija informacije koje se zahtijevaju Odlukom ESB/2015/4, jesu li ispunjeni uvjeti iz te odluke i može li kreditna institucija uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u svoj redovni osnovni kapital.

Ako uvjeti za primjenu Odluke ESB/2015/4 nisu ispunjeni ili ako institucija podnese zahtjev za slučaj koji nije obuhvaćen tom odlukom, zajednički nadzorni tim pojedinačno ocjenjuje zahtjev za odobrenje da se u redovni osnovni kapital uključi dobit tekuće godine ostvarena tijekom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarena na kraju poslovne godine. Čini to u skladu sa standardnim postupkom odlučivanja ili delegiranim postupkom.

Smanjenje instrumenata regulatornog kapitala

članci 77. i 78. CRR-a

članci 27. – 32. Regulatornih tehničkih standarda za zahtjeve koji se odnose na regulatorni kapital i prihvatljive obveze za institucije (EU/241/2014)

Na zahtjev nadziranog subjekta ESB može odobriti smanjenje regulatornog kapitala. Zajednički nadzorni tim prvo provjerava je li institucija dostavila svu potrebnu dokumentaciju navedenu u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 241/2014. Zajednički nadzorni tim može osloboditi instituciju obveze dostavljanja dijela dokumentacije ako su mu informacije potrebne za ocjenu zahtjeva za odobrenje već dostupne. ESB donosi pozitivnu ili negativnu odluku o zahtjevu za odobrenje smanjenja regulatornog kapitala i o njoj obavješćuje instituciju.

Ex post procjena instrumenata dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala

uvodna izjava 75. te članci 52. – 55., 63. i 65. CRR-a

Regulatorni tehnički standardi za zahtjeve koji se odnose na regulatorni kapital i prihvatljive obveze za institucije (EU/241/2014)

CRR-om nije propisana obvezna prethodna suglasnost za instrumente dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Time se, međutim, ne dovode u pitanje zahtjevi povezani s priznavanjem instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.¹⁴ U slučaju da nacionalno pravo propisuje obvezu ishođenja prethodne suglasnosti, ESB ju je ovlašten dati nadziranom subjektu. U drugim slučajevima ESB provodi *ex post* pregled instrumenata dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Pojediniosti o tome mogu se pronaći u [Javnim uputama o provjeri prihvatljivosti instrumenata kapitala kao instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala](#)¹⁵.

4.8.2. Izuzeće od primjene kapitalnih i likvidnosnih zahtjeva

članci 7. i 8. CRR-a

Uredba ESB-a o uporabi mogućnosti i diskrecijskih prava koja su dostupna prema pravu Unije (ESB/2016/4)

ESB je ovlašten izuzeti instituciju od obveze ispunjavanja bonitetnih zahtjeva iz dijela drugog do dijela četvrtog i dijelova sedmog, sedmog A i osmog CRR-a (članak 7. stavci 1. i 3. CRR-a). Također je ovlašten izuzeti instituciju i sva ili neka od njezinih društava kćeri od obveze ispunjavanja likvidnosnih zahtjeva propisanih dijelom šestim CRR-a te ih nadzirati kao jedinstvenu likvidnosnu podgrupu ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi (članak 8. CRR-a). Na zahtjev nadziranog subjekta ESB donosi pojedinačnu nadzornu odluku kojom odobrava ili odbija izuzeće.

Od nadziranog subjekta traži se da dostavi službeni obrazac zahtjeva za izuzeće i svu popratnu dokumentaciju u skladu s odredbama Vodiča ESB-a o mogućnostima i diskrecijskim pravima dostupnima u pravu Europske unije. Zajednički nadzorni tim prvo provjerava odnosi li se zahtjev za izuzeće na mjerodavno zakonodavstvo i sadržava li sve potrebne informacije i popratnu dokumentaciju utvrđenu Vodičem ESB-a. Ako su sve potrebne informacije uredno dostavljene, nadziranom subjektu šalje potvrdu o primitku dostatne dokumentacije. Ako je potrebno, zahtijeva dodatne informacije.

Zajednički nadzorni tim potom procjenjuje jesu li ispunjeni odgovarajući kriteriji propisani CRR-om i utvrđeni (neobvezujućim) Vodičem ESB-a. Horizontalne i specijalizirane stručne funkcije ESB-a pružaju potporu u složenim slučajevima. Konačnom odlukom mogu se utvrditi dodatni uvjeti za odobrenje izuzeća.

¹⁴ Od rujna 2023. primjenjivo nacionalno pravo propisuje obvezu ishođenja prethodne suglasnosti za instrumente dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala u sljedećim državama: Bugarska, Hrvatska, Luksemburg, Portugal i Slovenija.

¹⁵ Uzimajući u obzir izmjene uvedene Uredbom (EU) 2019/876, ESB je posuvenio predložke sadržane u Javnim uputama kako bi ih uskladio s novim kriterijima prihvatljivosti. Posuvenjeni predložak može se pronaći u [Izmjenama Priloga Javnim uputama o provjeri prihvatljivosti instrumenata kapitala kao instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala](#).

4.8.3. Financijska potpora unutar grupe

članci 19., 20. i 22. BRRD-a

Nacrt regulatornih tehničkih standarda EBA-e kojima se određuju uvjeti za financijsku potporu grupe (EBA/RTS/2015/08)

Smjernice EBA-e kojima se određuju uvjeti za financijsku potporu grupe (EBA/GL/2015/17)

Prije sklapanja predloženog sporazuma o financijskoj potpori unutar grupe značajna institucija mora zatražiti odobrenje ESB-a. ESB odobrava ili zabranjuje predloženi sporazum ovisno o njegovoj usklađenosti s uvjetima koji su propisani BRRD-om i podrobnije utvrđeni EBA-inim regulatornim tehničkim standardima i smjernicama.

Prije pružanja potpore na temelju sporazuma o financijskoj potpori unutar grupe upravljačko tijelo subjekta grupe koji namjerava pružiti financijsku potporu obavješćuje ESB i EBA-u i dostavlja im obrazloženu odluku i pojedinosti o predloženoj financijskoj potpori, uključujući primjerak odgovarajućeg sporazuma. Zajednički nadzorni tim ocjenjuje usklađenost sa spomenutim odredbama. Osobito provjerava pruža li se financijska potpora s ciljem očuvanja ili obnavljanja financijske stabilnosti grupe. Potom, u svrhu postizanja zajedničke odluke, prosljeđuje zahtjev nadležnim tijelima svakog društva kćeri izvan SSM-a koje želi sudjelovati u sporazumu. Također obavješćuje Jedinstveni sanacijski odbor prosljeđujući mu odobrene financijske sporazume grupe i njihove eventualne izmjene, kako bi se ocijenili učinci na mogućnost sanacije grupe.

Potom se donosi konačna odluka.

4.8.4. Praćenje prijenosa rizika za sekuritizacije

članci 244., 245. i 250. CRR-a

članak 98. stavak 3. CRD-a

Smjernice EBA-e o prijenosu značajnog kreditnog rizika (EBA/GL/2014/05)

Smjernice EBA-e o implicitnoj potpori sekuritizacijskim transakcijama (EBA/GL/2016/08)

CRR-om se utvrđuju uvjeti za priznavanje prijenosa značajnog rizika koji provodi institucija inicijator. Smjernice EBA-e o prijenosu značajnog kreditnog rizika sadržavaju podrobnije pojedinosti o postupku priznavanja.

Institucije inicijatori koje su pokrenule ili namjeravaju pokrenuti postupak strukturiranja sekuritizacijske transakcije i pritom planiraju:

- priznati prijenos značajnog rizika u skladu s člankom 244. stavkom 2. ili člankom 245. stavkom 2. CRR-a ili
- zatražiti odobrenje u skladu s člankom 244. stavkom 3. ili člankom 245. stavkom 3. CRR-a

trebale bi obavijestiti ESB o svojim namjerama najmanje tri mjeseca prije očekivanog datuma zaključenja transakcije, u skladu s [Javnim uputama ESB-a o priznavanju prijenosa značajnog kreditnog rizika](#). Institucija inicijator treba dostaviti i konačnu verziju dokumentacije najkasnije 15 dana nakon datuma zaključenja transakcije.

Na temelju dokumentacije koju je dostavila institucija, zajednički nadzorni tim ocjenjuje transakciju i kreditni rizik prenesen na treće osobe. Također može zatražiti od institucije da dostavi druge informacije koje su mu potrebne za ocjenu transakcije, npr. o posebnim obilježjima pojedinačne transakcije.

Zato što se traži da uvjeti za prijenos značajnog rizika budu stalno ispunjeni tijekom cijele sekuritizacijske transakcije, ESB također kontinuirano provjerava sekuritizacijske transakcije na koje institucije inicijatori primjenjuju prijenos značajnog

rizika kada određuju svoje kapitalne zahtjeve. Ako institucije inicijatori za dokazivanje prijenosa značajnog rizika primjenjuju kvantitativna testiranja utvrđena člankom 244. stavkom 2. ili člankom 245. stavkom 2. CRR-a, ESB donosi pojedinačnu odluku samo u slučaju kada sekuritizacija ne ispunjava uvjete za prijenos značajnog rizika i taj se prijenos odbija.

Ako institucije inicijatori traže suglasnost u skladu s člankom 244. stavkom 3. ili člankom 245. stavkom 3. CRR-a, prijenos značajnog rizika priznat će se tek nakon što ESB donese pojedinačnu odluku o tome.

Člankom 250. stavkom 1. CRR-a uspostavlja se opća zabrana implicitne potpore sekuritizacijama za institucije inicijatore koje su primijenile članak 247. stavke 1. i 2. CRR-a ili su prodale instrumente iz svoje knjige trgovanja tako da više nisu dužne držati regulatorni kapital za rizike povezane s tim instrumentima i ne smiju, ni izravno ni neizravno, radi smanjenja potencijalnih ili stvarnih gubitaka ulagatelja pružati potporu sekuritizaciji u visini iznad one određene ugovorom.

Smjericama EBA-e o implicitnoj potpori sekuritizacijskim transakcijama utvrđuju se pojedinosti o transakcijama koje nisu predviđene ugovornim obvezama institucije sponzora ili institucije inicijatora. Značajne institucije moraju obavijestiti ESB o takvim transakcijama u skladu s [Javnim uputama ESB-a o informacijama o transakcijama koje nisu predviđene ugovornim obvezama institucije sponzora ili institucije inicijatora iz članka 248. stavka 1. Uredbe \(EU\) 575/2013.](#)

Na temelju obavijesti koje mu je dostavila značajna institucija,

- ako je institucija izjavila da se pruža implicitna potpora, zajednički nadzorni tim provjerava drži li institucija najmanje toliko regulatornog kapitala za sekuritizirane izloženosti kao da nisu bile sekuritizirane (članak 250. stavak 5. CRR-a)
- ako je institucija izjavila da se ne pruža implicitna potpora, zajednički nadzorni tim provjerava procjenu koju je obavila institucija i, ako se ne slaže s njom, sastavlja nacrt nadzorne odluke.

Naposljetku, ako je institucija pružila implicitnu potporu više od jedanput, ESB također može poduzeti dodatne mjere, kao što je propisano člankom 98. stavkom 3. CRD-a, na primjer zabraniti prijenos značajnog rizika u budućnosti.

4.8.5. Zahtjev za osnivanje posredničkog matičnog društva u EU-u

članak 21.b CRD-a

Smjernice EBA-e o praćenju pragova i drugim proceduralnim aspektima pri osnivanju posredničkih matičnih društava u EU-u na temelju članka 21.b Direktive 2013/36/EU (EBA/GL/2021/08)

Mišljenje EBA-e o osnivanju i operacionalizaciji posredničkih matičnih društava u EU-u na temelju članka 21.b Direktive 2013/36/EU (EBA/Op/2022/12)

Odgovori ESB-a na česta pitanja o zahtjevu za posredničko matično društvo u EU-u

Člankom 21.b Direktive 2013/36/EU od banaka i investicijskih društava u EU-u koji su društva kćeri grupa iz trećih zemalja traži se osnivanje jedinstvenog posredničkog matičnog društva u EU-u. Taj zahtjev primjenjuje se ako grupa iz treće zemlje ima dvije institucije (banke i investicijska društva) ili više njih s poslovnim nastanom u EU-u i ako vrijednost njihove zbrojene ukupne imovine iznosi najmanje 40 mlrd. EUR uključujući imovinu podružnica grupe iz treće zemlje u EU-u.

U većini slučajeva operacionalizacija zahtjeva za posredničko matično društvo u EU-u zahtijeva određeno restrukturiranje dijela grupe iz treće zemlje. To, na primjer, može biti promjena u lancu kontrole (za što je potrebno odobrenje u postupku povezanom s kvalificiranim udjelima) ili osnivanje novog matičnog društva. Za financijske holdinge najnovijim je izmjenama Direktive o kapitalnim zahtjevima (CRD V) uveden novi zahtjev za odobrenje (članak 21.a CRD-a). Na kreditne institucije primjenjivat će se postupak odobrenja za rad u skladu s člankom 8. ili 8.a CRD-a V, a na investicijska društva postupak odobrenja za rad u skladu s člankom 5. stavkom 1. Direktive 2014/65/EU. Više informacija o tome može se pronaći na mrežnoj stranici ESB-a o nadzoru banaka pod naslovom [Odobrenja](#).

U skladu s člankom 21.b stavkom 2. CRD-a, nadležna tijela mogu institucijama dopustiti osnivanje dvaju posredničkih matičnih društava u EU-u ako utvrde da je zadovoljen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- osnivanje jednog posredničkog matičnog društva u EU-u bilo bi neusklađeno s obveznim zahtjevom za razdvajanje djelatnosti koji je određen propisima ili od strane nadzornih tijela treće zemlje u kojoj krajnje matično društvo grupe iz treće zemlje ima mjesto uprave
- osnivanjem jednog posredničkog matičnog društva u EU-u smanjila bi se provedivost učinkovite sanacije u odnosu na osnivanje dvaju posredničkih matičnih društava u EU-u prema procjeni nadležnog sanacijskog tijela posredničkog matičnog društva u EU-u.

Nadzirani subjekti koje žele podnijeti zahtjev za takvo izuzeće trebali bi se obratiti svojem nadzornom tijelu.

4.8.6. Drugi službeni zahtjevi za odobrenja i obavijesti

Uredba o SSM-u
CRD

Osim spomenutih službenih zahtjeva za odobrenja i obavijesti CRR i CRD predviđaju različite slučajeve u kojima se od ESB-a očekuje da po zahtjevu ili obavijesti značajne institucije odgovori ili donese odluku. Osim toga, službeni zahtjevi za odobrenja i obavijesti mogu biti propisani nacionalnim pravom. Za njih je potrebna odluka ili odgovor ESB-a kad god se odnose na područje ESB-ovih zadaća i podupiru nadzornu funkciju u skladu s pravom EU-a. Zajednički nadzorni timovi općenito su zaduženi za provedbu cijelog postupka.

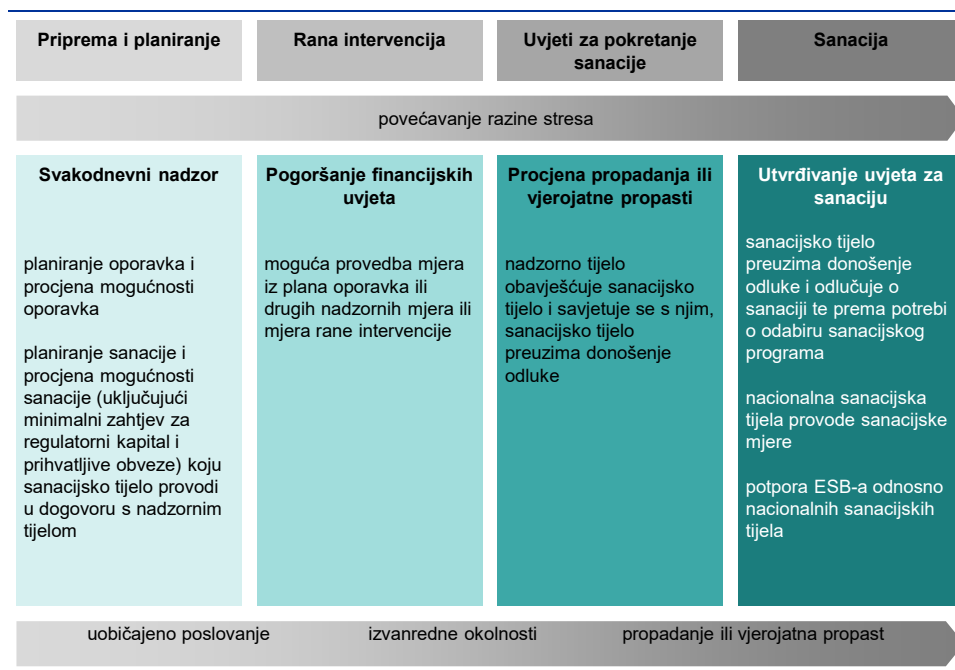
Na zahtjev značajne institucije zajednički nadzorni tim procjenjuje odnosi li se zahtjev za odobrenje na mjerodavno zakonodavstvo i sadržava li sve potrebne informacije i dokumente. Ako je potrebno, zahtijeva dodatne informacije od institucije. Potom procjenjuje jesu li ispunjeni odgovarajući kriteriji propisani CRR-om, Uredbom o SSM-u, Okvirnom uredbom o SSM-u odnosno nacionalnim pravom. Horizontalne i specijalizirane stručne funkcije ESB-a pružaju potporu u složenim slučajevima. U konačnoj odluci mogu se utvrditi uvjeti odnosno obveze povezani s prihvaćanjem zahtjeva za odobrenje.

4.9. Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima

Okvirom ESB-a za sprječavanje kriza i upravljanje njima potiču se pravodobne i učinkovite reakcije i omogućuju odgovarajući tokovi informacija prije, tijekom i poslije kriznog razdoblja. Osim toga, taj okvir omogućuje primjereno odlučivanje u kriznim situacijama i tijekom eventualne sanacije bankovnih grupa. Okvir za upravljanje krizama obuhvaća nekoliko faza koje ovise o konkretnoj situaciji u kreditnoj instituciji. Područje primjene okvira kreće se od postizanja dobre pripremljenosti za krizu u sklopu kontinuiranog nadzora do uključivanja u donošenje odluka o propasti banaka. Uloga ESB-a u upravljanju krizama u manje značajnim institucijama opisana je u odjeljku 5.4.

Slika 16.

Okvir za sprječavanje kriza i upravljanje njima

4.9.1. Dužnosti zajedničkih nadzornih timova

Zajednički nadzorni timovi, u bliskoj suradnji s odjelom Poslovni modeli, kapital i krize, odgovorni su za pripremljenost za krizu i upravljanje krizama u različitim fazama. Stupanj uključenosti tog odjela ovisi o situaciji u značajnoj instituciji.

Tijekom cijelog postupka krizni tim tog odjela pruža stručnu potporu zajedničkim nadzornim timovima i dijeli stručno znanje o, među ostalim, postupcima uspostavljenima u primjenjivom pravnom okviru, ranom prepoznavanju kriznih situacija, ocjenjivanju i operacionalizaciji planova oporavka te ih savjetuje o temama povezanim sa sanacijom. U sljedećim odjeljcima opisane su različite faze sprječavanja kriznih situacija i upravljanja njima.

4.9.2. Pripremanje oporavka i sanacije

Planiranje oporavka

U razdobljima uobičajenog poslovanja cilj jednog od ESB-ovih zadataka koje provode zajednički nadzorni timovi jest da značajne institucije sastavljaju i barem jednom godišnje posuvenjuju detaljne planove oporavka koji sadržavaju mjere za ponovno uspostavljanje financijskog položaja institucije nakon znatnog pogoršanja financijskog stanja. Zajednički nadzorni timovi analiziraju i preispituju planove oporavka, osobito s obzirom na vjerodostojnost i izvedivost mogućnosti oporavka koje su na raspolaganju te na ukupnu mogućnost oporavka. Kada je riječ o planiranju oporavka, ako ESB utvrdi bitne nedostatke plana oporavka, ima pravo zahtijevati od nadziranog subjekta da dostavi revidirani plan u kratkom roku od najviše tri mjeseca. Ako se revidiranim planom oporavka ne rješavaju značajni nedostaci ili prepreke koje je ESB utvrdio, ESB može zahtijevati od institucije da u plan oporavka unese određene izmjene. Ako se takvim izmjenama plana oporavka ti nedostaci ili prepreke ne uklanjaju na odgovarajući način, ESB može zatražiti od institucije da utvrdi kojim bi promjenama poslovnog modela mogla povećati sposobnost oporavka od krizne situacije.

U sklopu kontinuiranog nadzora zajednički nadzorni tim stalno prati financijsko stanje nadziranog subjekta i pritom provjerava jesu li se pokazatelji plana oporavka pogoršali te je li pokretanje postupaka eskalacije bilo pravilno i pravodobno pri prelasku iz uobičajene u kriznu situaciju.

Odjel pruža stručnu potporu zajedničkim nadzornim timovima u ocjenjivanju planova oporavka i daljnjim aktivnostima, na primjer sastavljajući upute o horizontalnim temama i provodeći usporedne analize.

Savjetovanja o sanaciji

članci 3. – 5., 9., 13., 16., 18. i 30.
Uredbe o SSM-u

članci 5. – 9., 10. – 18., 27. – 30. i
32. BRRD-a

članci 74. i 104. CRD-a

Smjernice EBA-e o okidačima za
primjenu mjera rane intervencije
(EBA/GL/2015/03)

Smjernice EBA-e kojima se
određuju uvjeti za financijsku
potporu grupe (EBA/GL/2015/17)

Memorandum o razumijevanju
između Jedinственог санацијског
одбора i ESB-a u pogledu suradnje
i razmjene informacija

članak 15. BRRD-a

Jedinstveni sanacijski odbor jednom se godišnje službeno savjetuje s ESB-om o nacrtima sanacijskih planova i procjenama mogućnosti sanacije koje provodi. Zajednički nadzorni timovi provode potrebne procjene a odjel Poslovni modeli, kapital i krize pruža stručnu podršku. Osim toga, zajednički nadzorni timovi Jedinstvenom sanacijskom odboru dostavljaju potrebne informacije za sanacijske planove i procjene mogućnosti sanacije u skladu s [Memorandumom o razumijevanju](#) između ESB-a i Jedinstvenog sanacijskog odbora. ESB i Jedinstveni sanacijski odbor surađuju i neslužbeno, na primjer u sklopu sanacijskih kolegija, čiji je član i ESB. Nadalje, Jedinstveni sanacijski odbor savjetuje se s ESB-om i o predloženim *ex ante* doprinosima koje bi značajne institucije trebale uplaćivati u Jedinstveni fond za sanaciju. Čim ciljna razina Jedinstvenog fonda za sanaciju dosegne najmanje 1 % osiguranih depozita svih kreditnih institucija u državama članicama sudionicama, takvo se savjetovanje neće nužno provoditi na godišnjoj osnovi, nego samo ako je potrebno prikupiti dodatne *ex ante* doprinose. Na procjeni zajedničkih nadzornih timova temelji se ESB-ov odgovor u sklopu službenog savjetovanja.

4.9.3. Utvrđivanje pogoršanja financijskih uvjeta

Pogoršanje financijskih uvjeta

Kada se utvrdi da su se financijski uvjeti u instituciji pogoršali, zajednički nadzorni tim određuje poduzimanje odgovarajuće nadzorne radnje i intenzivira nadzorne aktivnosti za dotičnu instituciju (npr. provodi detaljnije specifične analize, daje zaduženja za nadzore na licu mjesta, povećava broj zahtjeva za informacije i podatke i slično). Suradnja i razmjena informacija između zajedničkog nadzornog tima i kriznog tima posebno se intenzivira kada zajednički nadzorni tim primijeti da se financijsko stanje nadziranog subjekta značajno pogoršalo u kratkom razdoblju ili da se postupno pogoršava, pri čemu je vidljiv jasan trend pogoršanja. Nacionalna nadležna tijela uključena su preko zajedničkih nadzornih timova u kojima sudjeluju.

U skladu s primjenjivim zakonodavstvom i međuinstitucijskim dogovorima, kao što je Memorandum o razumijevanju između ESB-a i Jedinstvenog sanacijskog odbora, ESB obavješćuje Jedinstveni sanacijski odbor o značajnom pogoršanju financijskih uvjeta nadziranog subjekta ili nadzirane bankovne grupe te razmjenjuje mišljenja i spoznaje s Jedinstvenim sanacijskim odborom i internim timovima za sanaciju.

Ispunjavanjem posebnog obrasca za praćenje likvidnosti može se prikupiti minimalan skup informacija o likvidnosti potrebnih za krizne situacije. Od rujna 2023. nadzirani subjekti dostavljaju taj obrazac ESB-u na tjednoj osnovi. Osim nadzornog obrasca za praćenje likvidnosti, ESB i Jedinstveni sanacijski odbor sastavili su zajednički obrazac za praćenje likvidnosti, koji je prvi put testiran u institucijama u listopadu 2023. Zajednički obrazac gotovo je jednak nadzornom obrascu za praćenje likvidnosti i zamijenit će nadzorni obrazac ako testiranje bude uspješno.

članak 27. BRRD-a

članci 13. i 20. Uredbe o
jedininstvenom sanacijskom
mehanizmu

Memorandum o razumijevanju
između Jedininstvenog sanacijskog
odбора i ESB-a u pogledu suradnje
i razmjene informacija

Potreba za ranom intervencijom

Primijete li zajednički nadzorni timovi da se financijsko stanje i dalje pogoršava, zadovoljeni su uvjeti za ranu intervenciju te se stoga razmatraju mjere rane intervencije, pri čemu se intenzivira suradnja i razmjena informacija između zajedničkog nadzornog tima i odjela Poslovni modeli, kapital i krize. Suradnja s Jedininstvenim sanacijskim odborom pojačava se u skladu s Memorandumom o razumijevanju. Zajednički nadzorni tim u bliskoj suradnji s odjelom Poslovni modeli, kapital i krize pruža internom timu za sanaciju sve dostupne informacije koje je tim odredio kao potrebne za posuvremenjivanje sanacijskog plana i pripremu moguće sanacije institucije. Ako je nadzirani subjekt prisutan u državama članicama izvan europodručja ili u trećim zemljama, uspostavlja se interakcija s kolegijima nadzornih tijela i drugim sličnim mehanizmima.

Razlozi za utvrđivanje propadanja ili vjerojatne propasti institucije

Kada zajednički nadzorni tim smatra da institucija ima ozbiljne poteškoće te da su opravdani razlozi za utvrđivanje njezina propadanja ili vjerojatne propasti, zajedno s odjelom Poslovni modeli, kapital i krize predlaže osnivanje tima za upravljanje krizom za tu instituciju, koji služi kao forum za koordinaciju i odlučivanje. Tim za upravljanje krizom sazivaju predsjednik i potpredsjednik Nadzornog odbora ESB-a. Smatra li ESB da je potrebno utvrditi da institucija propada ili je vjerojatno da će propasti, unaprijed se savjetuje s Jedininstvenim sanacijskim odborom.

Koordinacija s tijelima domaćina postiže se interakcijom s kolegijem nadzornih tijela ili drugim sličnim mehanizmima. Kada se utvrdi da nadzirani subjekt propada ili je vjerojatno da će propasti, o tome se obavješćuje Jedininstveni nadzorni odbor i, bez neopravdanog odlaganja, odgovarajuća nadležna i sanacijska tijela, nadležna ministarstva, središnje banke i sustavi osiguranja depozita države domaćina u skladu s pravnim okvirom.

Skupina visoke razine osniva se radi praćenja i utvrđivanja mogućih poteškoća povezanih s likvidnošću i solventnošću koje se u slučaju sistemske krize mogu istodobno pojaviti u nekoliko značajnih i manje značajnih institucija.

Sanacija

Najvažnije odluke u slučaju sanacije donose sanacijska tijela, odnosno Jedininstveni sanacijski odbor i nacionalna tijela za sanaciju. Pritom ESB, odnosno zajednički nadzorni timovi i odjel Poslovni modeli, kapital i krize, uglavnom ima savjetodavnu ulogu. Kada se utvrdi da institucija propada ili je vjerojatno da će propasti, odjel Poslovni modeli, kapital i krize u sklopu europskog nadzora banaka koordinira pružanje savjeta Jedininstvenom sanacijskom odboru odnosno nacionalnim tijelima za sanaciju u fazi sanacije kao i poduzimanje potrebnih daljnjih aktivnosti, npr. davanje odobrenja za prijelaznu banku i oduzimanje odobrenja za rad preostaloj instituciji ako je potrebno. Zajednički nadzorni tim može pružiti dodatne savjete o mogućim

posljedicama različitih mogućnosti sanacije za poslovni model institucije. Odjel Poslovni modeli, kapital i krize koordinira svu interakciju s Jedinstvenim sanacijskim odborom i nacionalnim tijelima za sanaciju.

4.10. Nadzorne mjere, provedbene mjere i sankcije

članak 124. Okvirne uredbe o SSM-u

Za potrebe provođenja zadaća koje su mu dodijeljene Uredbom o SSM-u ESB raspolaže različitim nadzornim alatima za rješavanje problema utvrđenih praćenjem rada nadziranih subjekata. Među ostalim, ESB može u svrhu rješavanja problema odlučiti poduzeti jednu od sljedećih radnji ili više njih:

1. može donijeti nadzorne mjere
2. može izravno izreći provedbene mjere ili zahtijevati od nacionalnih nadležnih tijela da uporbabe svoje nacionalne provedbene ovlasti
3. može izreći administrativne kazne ili zahtijevati da nacionalna nadležna tijela pokrenu postupke izricanja sankcija.

Te mjere, koje imaju različite ciljeve, ne isključuju se međusobno i mogu se provoditi usporedno ili jedna poslije druge ovisno o okolnostima pojedinog slučaja.

4.10.1. Nadzorne mjere

članak 9. stavak 1. i članak 16. Uredbe o SSM-u
članak 64. CRD-a

Ne dovodeći u pitanje druge ovlasti koje su mu dodijeljene, ESB je ovlašten zahtijevati od značajnih institucija, financijskih holdinga ili mješovitih financijskih holdinga u državama članicama sudionicama te od značajnih podružnica institucija iz država članica nesudionica da poduzmu potrebne mjere u ranoj fazi u sljedećim slučajevima: 1) ako su povrijeđeni bonitetni zahtjevi; 2) ako ESB ima dokaz da će u sljedećih 12 mjeseci doći do takve povrede; ili 3) ako se sustavima, strategijama, upravljanjem, kulturom, postupcima i mehanizmima institucije te njezinim regulatornim kapitalom i likvidnošću ne postigne pouzdanost upravljanja i pokrivenost njezinih rizika.

U te se svrhe Uredbom o SSM-u utvrđuje popis mogućih nadzornih mjera koje ESB može poduzeti, a koji nije konačan. ESB može poduzeti i druge mjere služeći se ovlastima kojima raspolaže u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i drugim izravno primjenjivim pravom EU-a, osobito uredbama EU-a.

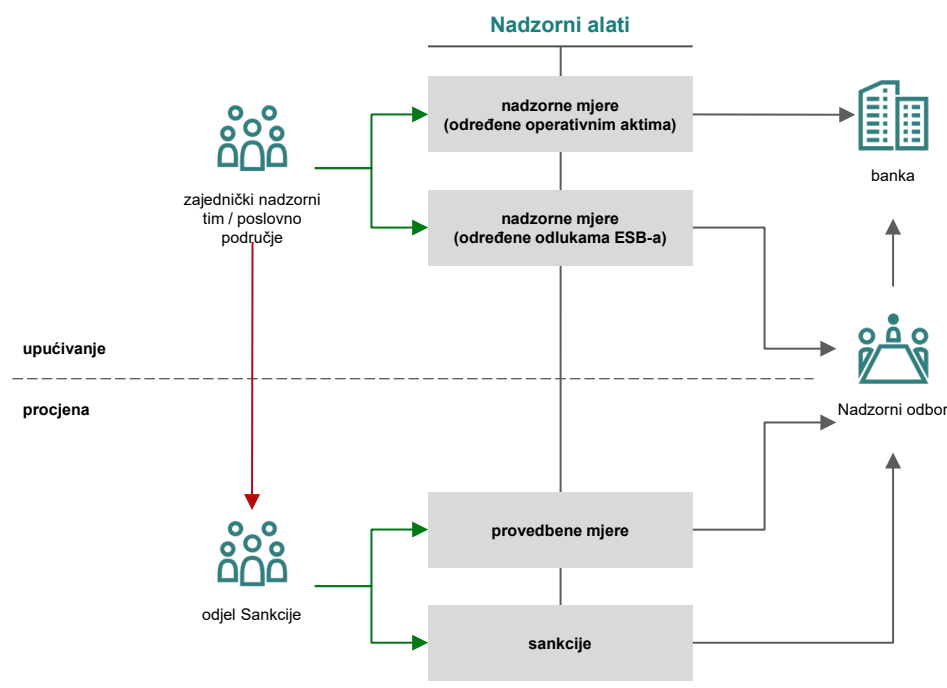
Cilj je nadzornih mjera da nadzirani subjekti rano poduzmu potrebne radnje za rješavanje problema neusklađenosti ili smanjenje rizika neusklađenosti s bonitetnim zahtjevima. Te se mjere donose odlukama ESB-a, koje donose Nadzorni odbor odnosno Upravno vijeće na prijedlog odgovarajućeg poslovnog područja ESB-a, ili operativnim aktima, koje donose odgovarajuća poslovna područja ESB-a izvan službenog postupka odlučivanja. Zajednički nadzorni timovi koji izravno nadziru svoje institucije i/ili poslovna područja ESB-a zadužena za posebne nadzorne procese utvrđuju i procjenjuju moguće nadzorne mjere. Pritom uzimaju u obzir

njihovu učinkovitost (odnosno razinu svjesnosti, sposobnosti i pouzdanosti upravljačkih tijela i drugih uključenih zaposlenika) i proporcionalnost te predlažu najprimjereniju mjeru kojom se u razumnom roku može postići sigurnost i pouzdanost nadziranog subjekta ili više takvih mjera. Među ostalim, nadzorna mjera može biti zahtjev nadziranom subjektu da drži dodatni regulatorni kapital, da predstavi plan za ponovnu uspostavu usklađenosti, da ojača sustave, procese i strategije unutarnjeg upravljanja, da primijeni posebne politike rezerviranja ili tretmana imovine u odnosu na kapitalne zahtjeve, da ograniči varijabilne primitke, da uporabi neto dobit za jačanje regulatornog kapitala, da ograniči ili zabrani institucijama raspodjele dioničarima ili imateljima instrumenata dodatnog osnovnog kapitala, da ograniči poslove, poslovanje ili mrežu institucija ili da napusti djelatnosti koje predstavljaju pretjerane rizike za opću stabilnost institucije. Zajednički nadzorni timovi i/ili druga poslovna područja ESB-a biraju i instrument odnosno instrumente kojima će se provesti odgovarajuće nadzorne mjere (operativni akt ili službena ESB-ova odluka).

Kada nadzirani subjekti pravodobno ne poduzmu potrebne mjere te i dalje traje situacija koja je opravdavala intervenciju nadzornog tijela, poduzimaju se dodatne nadzorne mjere.

U slučajevima kada činjenice ili okolnosti opravdavaju i uporabu provedbenih ovlasti i/ili ovlasti za izricanje sankcija, odgovarajući postupci mogu se voditi usporedno.

Slika 17.
Zadaće odjela Sankcije i zadaće zajedničkih nadzornih timova

4.10.2. Provedbene mjere

[članak 9. uredbе o SSM-u](#)

[članci 25. – 35. i članak 129.](#)

[Okvirne uredbе o SSM-u](#)

[Uredba Vijeća o ovlastima ESB-a za izricanje sankcija \(EZ/2532/98\)](#)

Provedbene mjere poduzimaju se kako bi se primoralo nadzirane subjekte da se usklade s bonitetnim zahtjevima iz uredbi, nacionalnog zakonodavstva kojim se provodi direktiva EU-a ili odluka. Kada su nadzorne odluke izravno upućene pojedinim osobama, za te se osobe mogu odrediti i povezane provedbene mjere.

4.10.3. Provedbene mjere koje su izravno na raspolaganju ESB-u

Periodični penali

Provedbene mjere koje su izravno na raspolaganju ESB-u nazivaju se periodični penali. Periodični penali ne služe kažnjavanju nadzirane osobe na koju se odnose. Provode se kada je povreda odluke ili uredbе ESB-a još u tijeku kako bi primorali nadziranu osobu da se uskladi s obvezama koje su joj određene.

Periodični penali mogu se izreći značajnim institucijama kao i manje značajnim institucijama kada se mjerodavnom ESB-ovom odlukom ili uredbom određuju obveze manje značajnih institucija prema ESB-u. Periodični penali moraju biti učinkoviti i proporcionalni. Ukupni iznos periodičnih penala koji se mogu izreći nadziranom subjektu utvrđuje se na osnovi broja proteklih dana do potpunog usklađenja s ESB-ovom odlukom ili uredbom čije su odredbe povrijeđene. Periodični penali mogu se izreći za razdoblje od najviše šest mjeseci nakon datuma određenog u povezanoj odluci ili uredbi. Gornja granica periodičnih penala iznosi 5 % prosječnog dnevnog prometa nadziranog subjekta po danu dok traje povreda.

Objava

Periodični penali koje je izrekao ESB objavljuju se na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka. Međutim, podatci se mogu objaviti u anonimiziranom obliku ili se njihova objava može odgoditi 1) ako bi objava mogla ugroziti stabilnost financijskih tržišta ili kaznenu istragu koja je u tijeku ili 2) ako bi objava mogla prouzročiti, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, nerazmjernu štetu osobi na koju se odnosi.

Drugi alati koji su izravno na raspolaganju ESB-u

Na temelju primjenjivog pravnog okvira, s isključivom svrhom obavljanja svojih zadaća, ESB ima sve ovlasti i obveze koje imaju nacionalna nadležna tijela na temelju mjerodavnog prava EU-a. Prije svega, ako institucija ustrajno krši mjerodavno pravo EU-a, ESB može izravno donijeti mjere koje su na raspolaganju nacionalnim nadležnim tijelima na temelju mjerodavnog prava EU-a, a koje se smatraju provedbenim mjerama u skladu s nacionalnim zakonodavstvom kojim se provode mjerodavne direktive EU-a. CRD je među glavnim izvorima provedbenih mjera na temelju mjerodavnog prava EU-a. Na primjer, ovisno o nacionalnoj

provedbi CRD-a, u tu kategoriju mogu biti uključeni nalozi kojima se od osobe zahtijeva da prekine postupanje i više ga ne ponavlja.

Provedbene mjere koje su neizravno na raspolaganju ESB-u

U opsegu koji mu je potreban za obavljanje zadaća, ESB također može izdavati napatke kojima zahtijeva od nacionalnih nadležnih tijela da rabe provedbene ovlasti koje su im dodijeljene nacionalnim propisima osim propisa kojima se provode mjerodavne direktive EU-a, u skladu s uvjetima propisanim nacionalnim pravom, ako se uredbom o SSM-u te ovlasti ne dodjeljuju ESB-u.

4.10.4. Sankcije

[članci 9. i 18. Uredbe o SSM-u](#)

[članci 120. – 137. Okvirne uredbe o SSM-u](#)

[Uredba Vijeća o ovlastima ESB-a za izricanje sankcija \(EZ/2532/98\)](#)

Cilj je sankcija kazniti nadzirane subjekte zbog neusklađenosti s bonitetnim zahtjevima i odvratiti nadzirani subjekt, njegove rukovoditelje i cijeli bankovni sustav od budućih povreda. Postupak izricanja sankcija ne pokreće se samo tijekom povrede i može se pokrenuti nakon prestanka povrede pod uvjetom da nije istekao rok zastare za provedbu sankcija. ESB je ovlašten za izricanje administrativnih kazni na temelju članka 18. Uredbe o SSM-u.

Raspodjela ovlasti za izricanje sankcija između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela

ESB može izreći novčane kazne značajnim institucijama koje povrijede izravno primjenjivo pravo EU-a uključujući ESB-ove odluke ili uredbe. ESB može kazniti i manje značajne institucije za povredu ESB-ovih uredbi ili odluka te tim subjektima odrediti određene obveze prema ESB-u.

Što se tiče značajnih institucija, u slučaju povreda nacionalnog prava kojim se provode direktive EU-a, povreda koje počine fizičke osobe ili izricanja nenovčane kazne, ESB može zatražiti da odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo pokrene postupak izricanja sankcija. Nacionalno nadležno tijelo provodi te postupke i odlučuje o kaznama u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.

Neovisna istražna jedinica

Kako bi postigao usklađenost s bonitetnim pravilima i odlukama koje se temelje na tim pravilima, ESB je uspostavio neovisnu istražnu jedinicu čije su zadaće u djelokrugu odjela Sankcije.

Ta je jedinica odgovorna za istraživanje navodnih povreda izravno primjenjivog prava EU-a, uključujući ESB-ove nadzorne odluke ili uredbe, koje su počinile značajne institucije.

Zadužena je za provedbu istraga, za davanje prava na saslušanje značajnim institucijama i, kada smatra da bi trebalo izreći administrativnu kaznu, za sastavljanje prijedloga dovršenog nacрта odluke koji se podnosi Nadzornom odboru.

Kada sankcije treba provesti na nacionalnoj razini (u slučaju povreda nacionalnog prava kojim se provode direktive EU-a, povreda koje počinje fizičke osobe ili nenovčanih kazni), neovisna istražna jedinica sastavlja prijedlog dovršenog nacрта odluke ESB-a kojim se od odgovarajućeg nacionalnog nadležnog tijela zahtijeva da pokrene postupak.

Istraga

Kada neovisna istražna jedinica dobije prijavu o navodnoj povredi, ima pravo pokrenuti istragu. U tu svrhu može se služiti ovlastima koje su dodijeljene ESB-u Uredbom o SSM-u, što znači da može zahtijevati dokumente, provjeravati odgovarajuće knjige i evidencije, tražiti objašnjenja te voditi razgovore i provoditi nadzore na licu mjesta. Osim toga, može nacionalna nadležna tijela uputiti da uporabe istražne ovlasti koje su im dodijeljene primjenjivim nacionalnim pravom.

Na osnovi dostupnih dokaza neovisna istražna jedinica procjenjuje opravdanost sumnje u moguću povredu te zatvara predmet ako zaključi da nije došlo do povrede ili da se na temelju dokaza ne može donijeti zaključak.

Saslušanja

Kada neovisna istražna jedinica dovrši istragu, može pokrenuti postupak izricanja sankcija upućivanjem izjave o prigovorima nadziranom subjektu na koji se prigovori odnose. Nadziranom subjektu pruža se mogućnost očitovanja o činjenicama, o prigovorima neovisne istražne jedinice i o planiranom iznosu kazne. Neovisna istražna jedinica može pozvati nadzirani subjekt i na usmeno saslušanje.

Sankcije koje donosi ESB

ESB može izreći novčane kazne u visini do dvostrukog iznosa povredom ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka ili do 10 % ukupnog iznosa godišnjeg prometa nadziranog subjekta u prethodnoj poslovnoj godini.

U odlučivanju o iznosu kazne ESB primjenjuje [Vodič o metodi određivanja administrativnih novčanih kazni](#). Izrečene kazne moraju biti učinkovite i proporcionalne te odvrćati od ponavljanja povrede.

Objava

Administrativne kazne koje je izrekao ESB objavljuju se na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka. Međutim, kazne se mogu objaviti u anonimiziranom obliku ili se njihova objava može odgoditi 1) ako bi objava mogla ugroziti stabilnost financijskih tržišta ili kaznenu istragu koja je u tijeku te 2) ako bi objava mogla prouzročiti, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, nerazmjernu štetu osobama o kojima je riječ.

4.10.5. Mehanizam prijave povreda

članak 23. Uredbe o SSM-u

članci 36. – 38. Okvirne uredbe o SSM-u

ESB je uspostavio mehanizam prijave povreda (odnosno „zviždanja”) koji svakome tko, u dobroj vjeri, ima razloga za sumnju da su nadzirani subjekt ili nadležno tijelo povrijedili mjerodavno pravo EU-a, omogućuje da to prijavi ESB-u. Prema prijavi se postupa kao prema zaštićenom izvještaju, što znači da su svi osobni podatci koji se odnose i na osobu koja je podnijela prijavu i na osobu koja je navodno odgovorna za prijavljenu povredu zaštićeni u skladu s primjenjivim standardima povjerljivosti i zaštite podataka koji su ugrađeni u Uredbu (EZ) br. 45/2001. Identitet osobe koja je podnijela zaštićeni izvještaj neće se otkriti bez prethodno pribavljenog izričitog pristanka te osobe, osim ako se takvo otkrivanje zahtijeva sudskim nalogom u kontekstu daljnjih istraga ili naknadnih sudskih postupaka.

Prijava povrede

„Zviždaču” su za podnošenje prijave na raspolaganju različite pristupne točke u sklopu europskog nadzora banaka.

1. Na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka nalazi se [mrežni obrazac](#) za podnošenje prijave. Na taj se način prijava izravno prosljeđuje odjelu Sankcije. Osim tim posebnim kanalom navodne povrede mogu se prijaviti ESB-u i na drugi način, na primjer u dopisu.
2. I nacionalna nadležna tijela imaju uspostavljene mehanizme za primanje prijava „zviždača” o navodnim povredama.

ESB je odgovoran za prijave povezane sa značajnim institucijama koje su navodno povrijedile mjerodavno pravo EU-a ili nacionalno pravo kojim se provode direktive EU-a koje se odnose na nadzorne zadaće dodijeljene ESB-u. Odgovoran je i za prijave povezane s manje značajnim institucijama koje su navodno povrijedile ESB-ove uredbe ili odluke kojima se tim institucijama određuju obveze prema ESB-u.

Nacionalna nadležna tijela odgovorna su za prijave koje se tiču navodnih povreda koje su počinile manje značajne institucije osim povreda ESB-ovih uredbi ili odluka kojima se tim institucijama propisuju obveze prema ESB-u.

ESB i nacionalna nadležna tijela međusobno prosljeđuju zaprimljene prijave u skladu sa svojim nadležnostima. Čine to bez otkrivanja identiteta podnositelja prijave osim ako je ta osoba dala izričit pristanak. ESB također s nacionalnim nadležnim tijelima razmjenjuje informacije o rezultatima daljnjih aktivnosti povezanih s prijavama koje je prosljeđio nacionalnim nadležnim tijelima ili ih primio od njih.

Procjena prijave povrede i daljnje aktivnosti

Odjel Sankcije procjenjuje prijave u nadležnosti ESB-a i, ako je potrebno, prosljeđuje informacije sadržane u njima odgovarajućim zajedničkim nadzornim timovima ili drugim poslovnim područjima ESB-a radi poduzimanja daljnjih radnji. Prijave povrede u nadležnosti su ESB-a i on će ih procjenjivati 1) ako se odnose na nacionalno nadležno tijelo, ESB ili nadzirani subjekt i 2) ako se tiču navodne povrede mjerodavnog prava EU-a ili nacionalnog prava kojim se provode direktive EU-a.

4.10.6. Kaznena djela

[članak 136. Okvirne uredbe o SSM-u](#)

[Odluka ESB-a o otkrivanju povjerljivih informacija u okviru kaznenih istraga \(ESB/2016/19\)](#)

Ako ESB, u provođenju zadaća na temelju Uredbe o SSM-u, ima razloga sumnjati da je počinjeno kazneno djelo, mora zahtijevati od nacionalnog nadležnog tijela da prepusti predmet odgovarajućim tijelima radi istrage i mogućeg kaznenog progona.

4.11. Procjena prihvatljivosti institucionalnih sustava zaštite i njihovo praćenje

[članak 6. stavak 1. i članak 6. stavak 5. točka \(c\) Uredbe o SSM-u](#)

[članak 113. stavak 7. CRR-a](#)

[Smjernica ESB-a o načelima za koordinaciju procjene i praćenje institucionalnih sustava zaštite za značajne i manje značajne institucije \(ESB/2016/37\)](#)

[Vodič ESB-a o pristupu za priznavanje institucionalnih sustava zaštite za bonitetne svrhe](#)

Institucionalni sustav zaštite definira se u CRR-u kao ugovorno ili zakonsko uređenje odgovornosti koje štiti svoje institucije članice i posebno osigurava da, ako je potrebno, imaju likvidnost i solventnost potrebnu za izbjegavanje stečaja. U skladu s uvjetima propisanim CRR-om, nadležna tijela mogu institucijama članicama institucionalnog sustava zaštite omogućiti izuzeće od odabranih bonitetnih zahtjeva ili dopustiti određena odstupanja, kao što se pobliže utvrđuje u [Vodiču ESB-a o pristupu za priznavanje institucionalnih sustava zaštite za bonitetne svrhe](#). CRR-om se propisuje da nadležno tijelo može kreditnim institucijama odobriti primjenu pondera rizika od 0 % za izloženosti prema drugim ugovornim stranama koje su članice istog institucionalnog sustava zaštite uz iznimku izloženosti s osnove stavki redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopuskog kapitala. To je ključna odredba kada je riječ o prihvatljivosti institucionalnog sustava zaštite za bonitetne svrhe. Zajednički kriteriji za procjenu prihvatljivosti institucionalnog sustava zaštite podrobnije su utvrđeni u spomenutom vodiču ESB-a.

U nekim su slučajevima i značajne institucije pod nadzorom ESB-a i manje značajne institucije pod nadzorom nacionalnog nadležnog tijela članice istog institucionalnog sustava zaštite. Ako zahtjev postavi novi institucionalni sustav zaštite sastavljen od značajnih i manje značajnih institucija, ESB i odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo zajedno procjenjuju ispunjava li taj sustav uvjete za povlašten tretman u skladu

s CRR-om te, ovisno o tome, može li nadležno tijelo odobriti pojedinačnim članicama tog sustava odgovarajuća dopuštenja i izuzeća. ESB i nacionalno nadležno tijelo odgovorno za izravni nadzor institucija članica institucionalnog sustava zaštite trebali bi uskladiti aktivnosti praćenja kako bi se u europskom nadzoru banaka i svim nadziranim subjektima dosljedno primjenjivali kriteriji za procjenu prihvatljivosti institucionalnih sustava zaštite i s time povezanog odobravanja izuzeća. Taj je postupak detaljnije utvrđen u spomenutom vodiču ESB-a.

5. Nadzor manje značajnih institucija

Kao što je propisano Uredbom o SSM-u, ESB je odgovoran za učinkovitu i dosljednu provedbu jedinstvenih pravila i politike Europske unije o bonitetnom nadzoru svih institucija u svim uključenim državama članicama.

Okvirnom uredbom o SSM-u propisuju se primjenjiva praktična rješenja i okvir za suradnju unutar SSM-a, koji je uspostavljen Uredbom o SSM-u, utvrđivanjem raspodjele odgovornosti između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela u nadzoru institucija.

ESB-u je povjerena odgovornost za izravni nadzor značajnih institucija. Nacionalna nadležna tijela zadržavaju potpunu odgovornost za izravni nadzor manje značajnih institucija u bliskoj suradnji s ESB-om, koji je odgovoran za nadgledanje nadzora.

ESB provodi zadaću nadgledanja nadzora kako bi nadzorne aktivnosti koje provode nacionalna nadležna tijela ispunile visoke standarde nadzora i kako bi se njima promicali jednaki uvjeti za sve. U toj se ulozi ESB vodi načelom proporcionalnosti, što znači da provodi aktivnosti nadgledanja nadzora u skladu s profilom rizičnosti pojedinačne manje značajne institucije i mogućim utjecajem na financijsku stabilnost.

5.1. Aktivnosti nadgledanja nadzora

članak 6. Uredbe o SSM-u
dio VII. Okvirne uredbe o SSM-u

članci 19. – 21., članak 31.
stavak 1., članak 43. stavak 4.,
članak 52., članci 99. – 100., 103. i
135. Okvirne uredbe o SSM-u

članak 30. stavci 2. i 7. te
članak 34. stavak 1. Uredbe o
jedininstvenom sanacijskom
mehanizmu

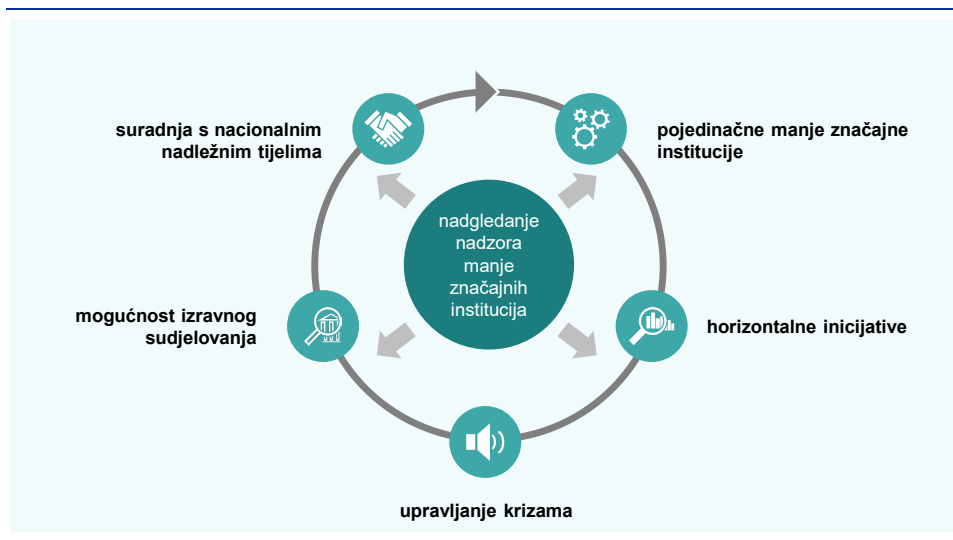
Radi primjene visokih standarda nadzora u cijelom SSM-u, ESB-u su na raspolaganju različiti alati u nadgledanju nadzora. Među njima su:

1. stalna suradnja i redovita interakcija između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela na tehničkoj i na upravljačkoj razini (više pojedinosti u odjeljku 5.1.1.)
2. nadgledanje nadzora pojedinačnih manje značajnih institucija i grupa/sektora manje značajnih institucija (više pojedinosti u odjeljku 5.1.2.)
3. analiza važnih nadzornih tema u različitim jurisdikcijama (više pojedinosti u odjeljku 5.1.3.).

U konačnici je cilj aktivnosti nadgledanja nadzora poticanje dosljedne provedbe visokih standarda nadzora u skladu s ciljevima utvrđenima na temelju Uredbe o SSM-u.

Slika 18.

Aktivnosti koje provodi glavna uprava Specijalizirane institucije i manje značajne institucije u nadgledanju nadzora manje značajnih institucija

5.1.1. Suradnja s nacionalnim nadležnim tijelima

Otvorena i kontinuirana suradnja ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela ključna je za efikasan i učinkovit nadzor manje značajnih institucija.

Ključan element nadgledanja nadzora manje značajnih institucija redovita je interakcija između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela. Može se organizirati u različitim formatima i različitom učestalošću te u skladu s posebnim potrebama. Najuobičajeniji oblici interakcije između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela sastanci su, na licu mjesta i mrežni, na tehničkoj razini i razini srednjeg rukovodstva. Redovito se organiziraju i radionice odnosno konferencije za više rukovodstvo. Oba oblika interakcije mogu biti multilateralna, tj. uključivati sva nacionalna nadležna tijela. Primjer su multilateralne interakcije sastanci mreža višeg rukovodstva, na kojima se sastaju predstavnici ESB-a i svih nacionalnih nadležnih tijela kako bi raspravljali i dogovarali se o važnim nadzornim temama povezanim s manje značajnim institucijama.

Radi poticanja suradnje i razmjene informacija mogući su i drugi oblici suradnje između nacionalnih nadležnih tijela i ESB-a, kao što su zajedničke nadzorne aktivnosti i razmjene zaposlenika. Nadalje, efikasna i učinkovita razmjena informacija i podataka o nadzornim aktivnostima nacionalnih nadležnih tijela koje se odnose na manje značajne institucije omogućuje ESB-u prikupljanje i dijeljenje primjera dobre prakse.

5.1.2. Nadgledanje nadzora pojedinačnih subjekata i načelo proporcionalnosti

članak 6., članak 12. stavak 1. i članak 31. stavak 2. Uredbe o SSM-u

članci 96. – 98. Okvirne uredbe o SSM-u

Smjernica ESB-a o načelima za koordinaciju procjene i praćenje institucionalnih sustava zaštite značajnih i manje značajnih institucija (ESB/2016/37)

Smjernica ESB-a o pristupu za priznavanje institucionalnih sustava zaštite (ESB/2016/38)

Ne dovodeći u pitanje odgovornost nacionalnih nadležnih tijela za izravni nadzor manje značajnih institucija, ESB sudjeluje u nizu aktivnosti kojima je cilj analiza stanja u pojedinačnim manje značajnim institucijama. Tim aktivnostima uvelike pridonose posebno oblikovani / posebni podatkovni alati i kontinuirani dijalog s nacionalnim nadležnim tijelima. Obavijesti nacionalnih nadležnih tijela tipičan su primjer službene komunikacije između ESB-a i nacionalnih nadležnih tijela o temama povezanim s manje značajnim institucijama. Obavijesti su pisani dokumenti i/ili obrasci koje nacionalna nadležna tijela šalju ESB-u. ESB prima i procjenjuje obavijesti nacionalnih nadležnih tijela (što je detaljno opisano u Okviru 2.) te iznosi svoja mišljenja u skladu s Uredbom o SSM-u i Okvirnom uredbom o SSM-u. Na taj način ESB iznosi svoje stajalište o tome kako bi odgovarajuće nacionalno nadležno tijelo moglo ili trebalo postupati u pojedinom slučaju.

U aktivnostima nadgledanja nadzora vodi se načelom proporcionalnosti, što znači da se pojedinačnim manje značajnim institucijama daje prednost u skladu s njihovim profilom rizičnosti i njihovom važnošću. Tomu se prilagođava intenzitet aktivnosti nadgledanja nadzora pojedinačne institucije i sektora, što uključuje dodjelu resursa. Prioritetnost se utvrđuje metodologijom prilagođenom riziku, kojom se manje značajne institucije i sektori manje značajnih institucija razvrstavaju po svojoj rizičnosti i/ili sistemskom utjecaju, što je detaljnije objašnjeno u Okviru 1.

dijelovi IV. i VII. Okvirne uredbe o SSM-u

članak 6. Uredbe o SSM-u

Uredba ESB-a o izvješćivanju o nadzornim financijskim podatcima (ESB/2015/13)

ESB može pojačati nadgledanje nadzora pojedinačnih manje značajnih institucija pogorša li se financijsko stanje institucije. To bi se moglo dogoditi u kriznim situacijama (više pojedinosti u odjeljku 5.1.4.) ili u slučaju da ESB izravno preuzme nadzor (više pojedinosti u odjeljku 5.1.5.).

Okvir 1.

Okvir za klasifikaciju manje značajnih institucija

Kao što je već spomenuto, ESB se u nadgledanju nadzora vodi, među ostalim, načelom proporcionalnosti. Intenzitet nadgledanja nadzora određuje se, u skladu s razinom prioriteta koja je dodijeljena pojedinačnoj instituciji, njezinom rizičnošću i važnošću za SSM i unutar SSM-a. Postupak klasifikacije pojedinačnih manje značajnih institucija na temelju okvira za klasifikaciju zasniva se na dvama ključnim činiteljima: 1) mogućem učinku propasti manje značajne institucije na stabilnost financijskog sustava na razini države ili europodručja i 2) intrinzičnoj rizičnosti institucije. ESB svake godine provodi procjenu učinka i za svaku instituciju procjenjuje nekoliko pokazatelja, kao što su veličina, važnost za lokalno gospodarstvo, prekogranične aktivnosti i poslovni model. Manje značajne institucije s najvećim mogućim učinkom na sustav klasificiraju se kao „manje značajne institucije s velikim utjecajem”. Procjena profila rizičnosti odnosno intrinzične rizičnosti svake manje značajne institucije provodi se na tromjesečnoj osnovi. Manje značajne institucije za koje je utvrđeno da su najrizičnije definirane su kao „visokorizične manje značajne institucije”.

Okvir 2.

Upute o zahtjevima za obavješćivanje za nacionalna nadležna tijela

---

Kao što je već spomenuto, obavijesti nacionalnih nadležnih tijela ključan su alat za provedbu zadaća ESB-a povezanih s nadgledanjem nadzora manje značajnih institucija. Njima se postiže pravodobna i učinkovita razmjena informacija o ključnim kretanjima u pojedinačnim manje značajnim institucijama. Obavijesti su službena, pisana dokumentacija koju nacionalna nadležna tijela službeno dostavljaju ESB-u kada nastanu određene okolnosti. Na primjer, u vezi s manje značajnim institucijama s velikim utjecajem i/ili visokorizičnim manje značajnim institucijama od nacionalnih nadležnih tijela očekuje se da dostave obavijest ESB-u u ranim fazama svih značajnih nadzornih postupaka i/ili izrade nacrtu značajnih nadzornih odluka. Istodobno, u skladu s unaprijed određenim kriterijima, nacionalna nadležna tijela moraju ESB-u dostaviti obavijesti 1) u slučaju pogoršanja financijskog položaja pojedinačnih manje značajnih institucija, bez obzira na njihovu klasifikaciju, i 2) u sklopu godišnjeg i polugodišnjeg *ex post* izvješćivanja.

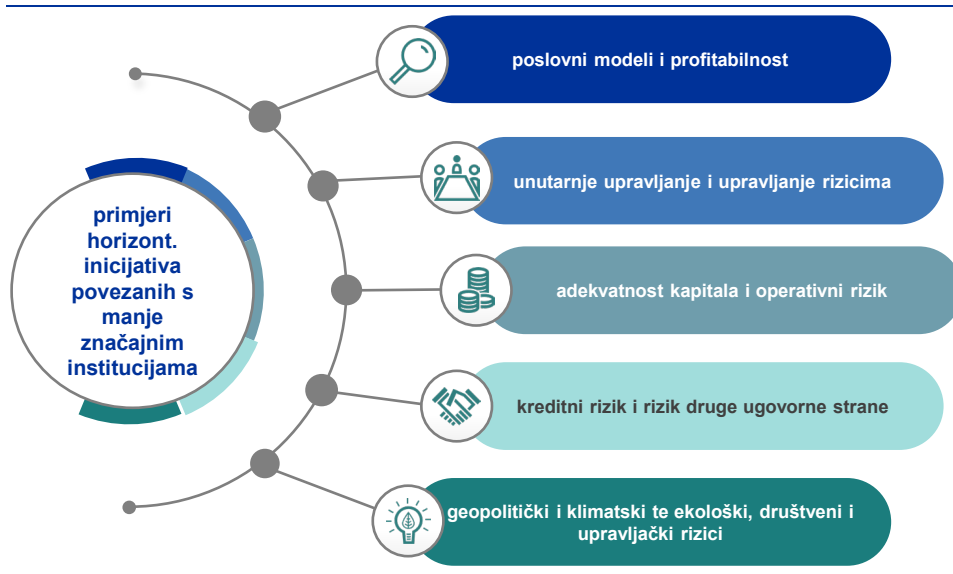

5.1.3. Tematske provjere i horizontalne dubinske analize

Osim navedenih aktivnosti ESB, u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima, provodi tematske provjere i dubinske analize u vezi sa sektorima manje značajnih institucija i nadzornom praksom nacionalnih nadležnih tijela. Te su provjere obično usmjerene na određena područja rizika, kao što su kapital, krediti, upravljanje, IT i klimatski i okolišni rizici, te su uglavnom usklađene s odgovarajućim nadzornim prioritetima i kontinuiranim aktivnostima koje se odnose na značajne institucije. Te provjere i dubinske analize često se provode u svim državama kako bi se omogućile usporedne analize na razini SSM-a. Usporednim analizama mogu se bolje utvrditi važni primjeri nadzorne prakse nacionalnih nadležnih tijela i rizici u nastajanju u sektorima manje značajnih institucija. Osim toga, njima se poboljšava razmjena informacija i primjera dobre nadzorne prakse.

Slika 19.

Horizontalne inicijative usmjerene na određene rizike

5.1.4. Uloga ESB-a u upravljanju krizama

U skladu s Okvirnom uredbom o SSM-u, za upravljanje manje značajnim institucijama u kriznim situacijama odgovorna su nacionalna nadležna tijela i druga odgovarajuća tijela na nacionalnoj razini. Međutim, pri upravljanju bilo kakvom kriznom situacijom koja uključuje manje značajnu instituciju potrebno je pojačati razmjenu informacija i koordinaciju više dionika te uključiti i druga tijela osim ESB-a i nacionalnog nadležnog tijela, među ostalima nacionalno tijelo za sanaciju i Jedinstveni sanacijski odbor. S tim u vezi, iako je nacionalno nadležno tijelo i dalje odgovorno za donošenje nadzornih odluka u svojstvu tijela koje provodi izravni nadzor manje značajnih institucija, ESB je nadležno tijelo koje odlučuje o zajedničkim postupcima, na primjer o oduzimanju odobrenja za rad banke.

Slika 20.

Ključne dužnosti povezane s upravljanjem krizama

nacionalna nadležna tijela		ESB / nacionalna nadležna tijela	
nacionalna nadležna tijela		ESB	
odgovornost za upravljanje kriznim situacijama , uključujući nadzorne odluke, mjere rane intervencije te odluke o propadanju ili vjerojnoj propasti		uloga koordinatora kada kritično stanje manje značajne institucije dosegne točku neodrživosti, posebno kada se planira zajednički postupak donošenje odluka o zajedničkim postupcima koji se odnose na manje značajnu instituciju (kvalificirani udjel, oduzimanje odobrenja za rad, davanje odobrenja za rad prijelaznoj banci)	

5.1.5. Mogućnost izravnog sudjelovanja ESB-a

članak 6. stavak 4., stavak 5.
točka (b) i stavak 7. Uredbe o
SSM-u

članci 67. – 69. Okvirne uredbe o
SSM-u

dio IV. Okvirne uredbe o SSM-u

U skladu s Uredbom o SSM-u i Okvirnom uredbom o SSM-u ESB ima pravo pojačati aktivnosti nadgledanja nadzora, na primjer izravno prikupljanje podataka od pojedinačnih manje značajnih institucija ili sudjelovanje u nadzorima na licu mjesta i/ili njihovu provedbu. Međutim, u određenim slučajevima i kao što je predviđeno u Okvirnoj uredbi o SSM-u, ESB se osim toga može uključiti u izravni nadzor manje značajnih institucija. Među ostalim, može preuzeti nadzorne aktivnosti kako bi se visoki standardi nadzora dosljedno primjenjivali ili na poseban zahtjev nacionalnog nadležnog tijela. ESB preuzima odgovornost za izravni nadzor i u slučajevima kada se status institucije promijeni na osnovi procjene značajnosti i manje značajna institucija postane značajna institucija.

Europska središnja banka, 2024.

Poštanska adresa 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka

Telefon +49 69 1344 0

Mrežne stranice www.bankingsupervision.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.

Objašnjenje terminologije i pokrata može se pronaći u [Pojmovniku ESB-a](#) (samo na engleskom jeziku).

PDF ISBN 978-92-899-6331-2, doi:10.2866/345185, QB-05-23-429-HR-N